

11-391
5/10/6
Nr 166
62

BUCOVINA FORESTIERĂ

PĂDURE — VÂNAT — PESCUIT

ANUL I Nr. 3-4

CERNĂUȚI

IULIE-DECEMBRIE

1 9 4 3

BUCOVINA FORESTIERĂ

Revistă pentru studierea bogățiilor naturale ale Bucovinei

Inscrisă în registrul de publicațiuni periodice de pe lângă Tribunalul Cernăuți,
subt No. 2/1943.

APARE TRIMESTRIAL SUBT PATRONAJUL

EFORIEI FONDULUI BISERICESC DIN BUCOVINA

ANUL I Nr. 3—4

IULIE—DECEMBRIE 1943

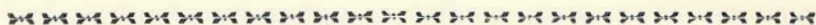
COMITETUL DE REDACȚIE:

Director: *Ing. Ilie Dan*

Redactor: *Ing. Ștefan Gârbu*

Membri: { *Ing. Aurel Voloșciuc*
Ing. Ioan Rătan

Secretar de redacție: *Ing. Teodosie Botezat.*



CUPRINSUL:

I. Studii și documentări:

Pag.

Ing. S. GÂRBU: Serviciul de control 177

Prof. Dr. E. BOTEZAT: Potențialul cerbilor din pădurile Fondului
Bisericesc din Bucovina 207

Ing. V. BIVOL: Acțiunea dinamică provocată de încărcările mobile
asupra podurilor forestiere 220

II. Comentarii:

Ing. H. PICHLMAYER: Simplificarea gestiunii ocoalelor silvice din
punct de vedere administrativ și contabil 230

Prof. Dr. E. BOTEZAT: Paza, mijlocul general pentru prosperarea
vânătoarei 234

Ing. FR. CZECH: Regenerarea parchetelor tăiate ras în ocolul silvic
Frătăuții-Noui 241

Ing. CEZAR CRISTEA: Problema pășunatului în păduri 244

III. Cronică:

Cinegetice 246

Externe 251

Interne 254

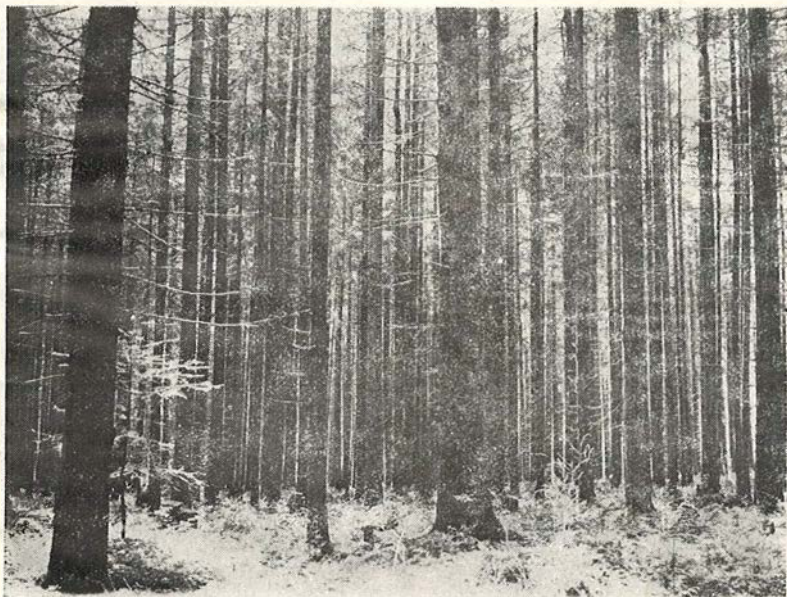
IV. Recenzii 259

V. Informațiuni 268

12 166



Regenerare naturală (molid) din ocolul silv. Vatra-Dornei.



Arboret de molid de 70 ani din ocolul silv. Argel, (după o răritură).

SERVICIUL DE CONTROL

de Ing. S. GÂRBU



În orice gospodărie sau întreprindere — mare sau mică — alcătuirea și organizarea Corpului social, constituit din totalitatea personalului, este una din primele și cele mai importante probleme de rezolvat.

Corpul social al funcționarilor constituie motorul gospodăriei sau întreprinderii. De modul cum va funcționa el, depinde gradul de prosperitate sau decădere al întreprinderii.

Fiecare agent, funcționar, lucrând în câmpul de activitate ce i s'a atribuit constituie o forță vie, iar rezultanta tuturor acestor forțe formează randamentul gospodăriei.

De aceea, nu este fără importanță modul de organizare și de distribuire a acestor forțe.

Este cunoscut, că o întreprindere cu acelaș personal, poate funcționa cu rezultate diferite, în funcție de modul de organizarea organelor componente ale Corpului social.

Elementele problemei de organizare a Corpului social în gospodăria forestieră de Stat, sunt cele generale ca în orice altă întreprindere productivă și anume:

1. Organizarea serviciilor menite să îndeplinească funcțiunile de:

administrație, pază, tehnice, comerciale, financiare și contabile.

2. Incadrarea serviciilor cu organele necesare și corespunzătoare de:

conducere, control și execuție în așa mod, încât funcțiunile de comandă, organizare, prevedere, îndrumare, coordonare și control să fie deoportivă îndeplinite, fără a se stingheri reciproc și păstrând fiecare proporția și măsura potrivită.

Dacă, în întreprinderile industriale obicinuite, mari și mici, problema nu apare prea complicată, în gospodăria forestieră situația se prezintă puțin diferit, din cauza caracteristicilor ce le prezintă ea și anume:

1. Activitatea se împrăştie pe un câmp foarte întins, organele de toate gradele: inginer, subinginer şi conductor, brigadier, pădurar, lucrează izolaţi sau grupaţi în locuri îndepărtate şi compartimente diferite corespunzătoare funcţiunilor ce îndeplinesc, la: centrală, ocol, secţie sau canton.

Pe când în fabrici, lucrările se execută şi pe spaţii limitate, unde funcţiunile de: comandă îndrumare, coordonare şi control se pot îndeplini fără dificultăţi prea mari, cu rezultate vizibile şi constatabile imediat sau în timp foarte scurt şi agenţii au posibilitatea să se completeze reciproc în activitatea lor, în gospodăria forestieră, organele lucrând dispersate, fiecare din aceste funcţiuni de: comandă îndrumare, coordonare, control, capătă o semnificaţie deosebită şi îndeplinirea lor se face în condiţiuni cu totul diferite decât în întreprinderile cu activitate concentrată pe spaţii limitate.

2. Pe lângă factorii de producţie stabiliţi prin definiţie clasică: natură, muncă şi capital, în gospodăria forestieră, procesul de producţiune stă sub influenţa hotărâtoare a unui al patrulea factor şi anume «Timpul».

Şi nu este vorba numai de spaţii de timp restrânse în cadrul unei vieţi de om, ci, procesul de producţiunea materiei lemnoase, care se creează de o generaţie trece sub îngrijirile următoarei, pentru a se realiza produsul abia de a treia sau a patra generaţie sau chiar mai târziu.

Iată deci, condiţiuni, care impun imperios în structura gospodăriei forestiere o importanţă deosebită în special funcţiunilor de prevedere — îndrumare — control.

Prevedere ascuţită, până în viitorul foarte îndepărtat, care se manifestă la întocmirea planurilor generale.

Prevedere şi discernământ la întocmirea planurilor speciale de lucru.

Îndrumarea activităţilor tuturor agenţilor pe întinsul câmp de activitate exact în gândul şi înţelesul comandei ce emană dela şeful instituţiei.

Coordonarea armonioasă a tuturor forţelor ce activează în procesul de producţiune, spre ţelul comun.

Controlul activităţii tuturor organelor, de toate categoriile, până în cele mai îndepărtate celule, veghind ca totul să se înde-

plinească conform cu planurile și proiectele de lucru și conform cu regulile și normele adaptate și să nu se producă defecțiuni.

Iată cum extensiunea deosebită în timp și în spațiu a procesului de producțiune forestieră, este de natură să accentueze mai mult importanța unor funcțiuni decât în alte întreprinderi.

De aceea, chestiunea organizarii funcțiunilor de îndrumare, coordonare și control în această ramură de producțiune este mult contraversată și a fost soluționată în mod diferit, potrivit împrejurărilor și condițiunilor gospodăriei forestiere, adaptându-se forme diferite ce sunt în funcțiune de condițiunile de viață, organizație, obiceiuri și structură a societăților și moravurilor.

Serviciul de control la pădurile Statului.

În organizarea gospodăriei forestiere de Stat în Țara noastră, serviciul de control a trecut prin următoarele etape:

I. Regulamentul din anul 1899 prevede că șeful de ocol «face administrație și poliție», este «guard general».

Șeful de circumscripție — formată din câteva ocoale — este însărcinat cu controlul și executarea lucrărilor de natură tehnică.

Aceasta, este un mod de a organiza lucrurile, cunoscut atât de sistemul german cât și în sistemul francez și corespunde unei intensități reduse a gospodăriei forestiere.

În această organizare rundimentară, nu există separațiunea necesară între funcțiunile de control și cele de execuțiune. Considerațiuni de oportunitate și de economie au determinat călcarea principiului de separațiune a atribuțiunilor și au încărcat serviciul de control cu unele atribuțiuni de dispoziție și în acelaș timp, l'au pus să participe efectiv și la executarea lucrărilor.

II. Regulamentul serviciului silvic exterior din anul 1924, constituie un pas spre o mai bună organizare, potrivită cu noile condițiuni ale României întregite adaptat ritmului și măsurii de evoluție a gospodăriei forestiere românești.

Prin acest regulament, șeful de ocol, «guardul general» de altădată, care până atunci era numai agent de administrație și poliție, devine agentul care execută toate lucrările tehnice și este agentul singur responsabil pentru totul ce se petrece în ocolul său.

Intervine o separațiune tranșantă între funcțiunile de execuție și cele de control, încredințându-se controlul unui organ distinct «inspectorul de control».

O separațiune la fel de riguroasă se face în acest sistem și între funcțiunile de control și cele de directivă și comandă, în sensul că inspectotul de control nu are nici un drept de dispoziție.

El controlează, face procese verbale și referate pe care le supune administrației centrale cu concluziuni, avize și propuneri, care pe baza lor decide și dispune.

Comanda și direcția este încredințată în acest sistem de organizare în mod exclusiv Direcțiunii și celor 5 șefi de serviciu, creați prin acel regulament (personal tehnic, exploatare, plantațiuni, financiar) care sunt considerați ca organe exclusive de birou.

Desavantajile sistemului nu au întârziat să se arate pentru motivul esențial că rolul inspectorului de control, redus la exclusivă activitate de control, fără nici o puțință de a îndrepta eventualele greșeli vădite, era de natură să provoace întârzieri dăunătoare în gospodărie și administrație, biurocratism și paperaserie inutilă.

În această situație, ne-a găsit anul 1929, care a însemnat o răspântie pentru economia națională în general și pentru cea forestieră în special.

Era anul marilor prefaceri economice din țară, determinate de schimbarea regimului politic depe atunci, care a înființat regiile publice comerciale.

Guvernul de pe atunci, a găsit cu cale ca în opera de organizarea vieții economice din țară, să fie ajutat și de specialiști străini chemați în țară pentru a studia structura și condițiunile economice de aici, de a referi și de a face propuneri concrete, care să se poată încadra și aplica în structura vieții economice și potrivit stadiului de evoluție a referințelor din țara noastră.

S'au adus astfel atunci specialiști străini pentru finanțe, contabilitate, C. F. R., P. T. T., cadastrarea țării, etc.

Pentru economia forestieră a fost chemat în țară d-l ing. consilier silvic (Landforstmeister) Fr. Gernlein, care după ce a studiat temeinic pădurile țării și economia noastră forestieră în timpul dela 17 Mai — 2 Sept. 1929, a depus un «Memoriu asupra condițiunilor și organizării administrației forestiere românești». În acest memoriu d-sa relevând insuficiențele sistemului de administrate depe atunci, recomandă și unele modificări în sistemul de control, în sensul de a se crea un sistem mai elastic,

care, prin înlăturarea paperaseriei și biurocratismului, să poată remedia prompt insuficiențele constatate de organele de control.

Recomandările sale, au servit întrucâtva la marea reorganizare din anul 1930 a administrației și economiei forestiere.

III. Regulamentul C A P S din anul 1930 pentru serviciile centrale și exterioare întocmit conform art. 30 din regulamentul Adm. Casei Pădurilor Statului publicat în Mon. Of. Nr. 45 din 22 Februarie 1935, aduce o modificare esențială în atribuțiunile inspectorului de control, lărgindu-i considerabil cercul de activitate și angajându-i contribuția în mod temeinic deopotrivă în funcțiunile de administrare, tehnice, comerciale, financiare.

Atribuțiunile sale determinate prin acest regulament sunt :

- verificarea gestiunei în birou,
- controlul activității pe teren,
- îndrumarea, fără a lua dispozițiuni din inițiativă proprie,
- executarea de delegațiuni,
- în cazuri excepționale intervine direct în gestiunea organelor din circumscripția sa de control, sub rezerva ratificării organelor de conducere.

Evoluția organizării controlului în gospodăria Fondului Bisericesc.

Sistemul aplicat în anii 1875—1928.

Gospodăria Fondului Bisericesc ocupă în economia forestieră românească un loc bine distinct, ca primul mare proprietar de păduri după stat și de aceea merită să relevăm pe scurt sistemul său de organizare a serviciului de control.

Încă din anul 1875 cu ocazia unei reformări radicale a Administrației Fondului, s'a adaptat sistemul grupării ocoalelor silvice în circumscripții administrative sub controlul unui inspector de gestiune și control.

Acest sistem, s'a menținut până în anul 1928, dovedindu-se ca foarte practic, expeditiv și elastic.

Potrivit intensificării gospodăriei forestiere, s'a micșorat numai succesiv în decursul anilor suprafața ocoalelor silvice, mărindu-se numărul lor și concomitent s'a mărit și numărul circumscripțiilor.

Astfel, dela 20 ocoale silvice grupate în 2 circumscripții în anul 1875, s'a trecut la reorganizarea din anul 1898 la 24 ocoale silvice, grupate în 3 circumscripții, apoi la 32 ocoale silvice, grupate

în 6 circumscripții în anul 1914, grupare ce s'a perpetuat până în anul 1928.

Acest sistem cumulează atribuțiunile de control cu cele de gestiune referitoare la administrarea unui număr de 5—6 ocoale silvice în competența unui inginer cu grad superior și destulă vechime în serviciu ca să cunoască în mod perfect gospodăria forestieră în toate detaliile ei.

El are în atribuțiunea sa rezolvarea tuturor chestiunilor de administrație, pază, personal, împăduriri și ameliorări, exploatare și comercializare pe care o face la administrația centrală pe baza lucrărilor întocmite de șefii unităților exterioare, după ce tot el le-a controlat în prealabil și tot el controlează la fața locului modul cum au fost executate aceste lucrări.

El este deci un organ superior de gestiune și de control.

Controlul superior al gestiunii sale se execută direct de către șeful instituției.

În această situație, inspectorul de gestiune și control, este un organ de birou și de teren.

El revizuește la Administrația centrală proiectele de lucrări înaintate de ocoale, verifică și aprobă actele de punere în valoare, verifică și hotărăște în toate chestiunile de organizare și de personal din ocoalele ce formează circumscripția sa de gestiune și control. La aceste multiple lucrări el este ajutat de un inginer mai tânăr.

Pe teren, controlează activitatea tuturor organelor ce activează acolo, verifică și îndrumază lucrările, coordonează activitatea ocoalelor silvice.

În acest sistem de organizare, numărul serviciilor centrale este redus la formațiunea funcțiunilor de strictă specialitate tehnică :

amenajarea pădurilor și împăduriri, construcțiuni și arhitectură, drumuri și instalațiuni de transport; considerând că asemenea lucrări de esențială importanță pentru gospodăria forestieră nu se pot executa de cât de organe speciale.

Dealtfel, aceasta este o caracteristică esențială a acestui sistem, căci lucrările de geniu forestier și amenajament, ce caracterizează gospodăriile forestiere din Vest, precum și pe cea a Fondului, ca gospodării având amenajamente profund studiate, bazate pe metode științifice, cuprinzând un complex de lucrări migăloase de ridicări în plan și cartografie, descrieri parcelate,

cubaje și analize de arbori etc., instalațiuni de transportul lemnului și drumuri ce deschid pădurile în mod complet până în cele mai înfundate coclauri, făcându-le astfel accesibile tratamentelor de cultură și exploatare mai intensivă și rațională; fabrici de cherestea pentru industrializarea lemnului, clădiri administrative de toate categoriile bine amenajate și menite să facă cât mai plăcută viața funcționarilor în mediul izolat al pădurilor — nu s'ar fi putut nici odată executa, fără existența serviciilor respective speciale, dotate cu inventarul tehnic necesar și încadrate cu personal corespunzător de specialitate.

Serviciile de: personal, exploatare și comercializare, nu există în acest sistem de organizare ca funcțiuni aparte la Administrația centrală, deoarece funcțiunile respective sunt îndeplinite de fiecare inspector de gestiune și control, în circumscripția sa.

Avantagiile acestui sistem sunt:

Face posibilă rezolvarea rapidă a oricărei chestiuni din domeniul funcțiunilor de administrație, exploatare, comercializare, întrucât șeful circumscripției este organul chemat să le rezolve, având totodată și funcțiunea de a le fi studiat și controlat pe teren.

Se lucrează expeditiv, repede; biurocrația, paperaseria sunt inexistente.

Evită lipsa de contact a organelor de direcție cu cele de execuție prin faptul că funcțiunile de șefi ai serviciilor de personal, exploatare și comercializare fiind cumulate cu cele de control pe teren în persoana inspectorului circumscripție, care se documentează oricând pe teren¹⁾.

Acest sistem de organizare care prezintă atâte avantaje ce trebuiesc considerate ca esențiale într'o gospodărie forestieră intensivă, are însă și importante inconveniente, dintre care cele mai apreciable ar fi următoarele:

— În mod inevitabil slăbește controlul activității organelor din unitățile exterioare.

— Lipsește gospodăria de unul din cele mai de seamă mijloace de perfecționare.

¹⁾ Principiul acestui sistem de organizare a fost recomandat spre aplicare în administrația forestieră a Statului, de către d-l ing. consilier silvic Fr. Gernlein, consulentul german chemat în anul 1928 în vederea reorganizării ad-ției forestiere românești. Rev. Păd. Octombrie 1929.

Căci, fără un control al activității, izvorit dintr'o adâncă observație cu spirit critic, lucrând cu mijloace comune, nu putem evita greșeli și nici aduce perfecționări mai însemnate în gospodărire, oricât de sever ar fi autocontrolul gestionarului.

Această insuficiență crește proportional cu mărimea gestiunei și numărul organelor din subordinele gestionarului. Căci, dacă în gospodăria mică, o greșală oarecare nu poate avea prea adânci urmări, într'o gospodărie mare, lucrând cu un vast aparat administrativ și tehnic, cu multe mii de lucrători, anume greșeli făcute în administrație pot avea urmări dezastruoase și ireparabile pentru instituție.

Numai în cazul când valoarea organului trece peste limitele obișnuite, având el deosebite calități intelectuale și morale dublate de multă experiență precum și aptitudini deosebite de prevederi, organizare, comandă, control, coordonare și mare capacitate tehnică și comercială, complectată cu mare putere de muncă și spirit de inițiativă, acest organ ar putea cumula cu folos în persoana sa funcțiunile de administrație, gestiune și control.

Or, asemenea oameni, care să fie dotați cu atâtea calități, în grad superlativ, sunt rare excepțiuni și se găsesc greu.

În administrație, nu putem conta cu oameni excepționali, și trebuie să procedăm la alcătuirea organizației ținând seama de elemente obișnuite.

O altă condițiune de aplicarea acestui sistem cu rezultate bune, ar fi existența unui Corp social retribuit în mod perfect îndestulător, bine disciplinat, și având formate și bine consolidate însușirile ce se cer unui bun slujbaş, de: zel și conștiinciozitate, cinste, echitate, disciplină spirit de sacrificiu pentru instituție etc.

Se pare că aceste condițiuni sunt date în Țările din Vestul Europei cu o veche și bine consolidată administrație unde poate fi aplicat.

Sistemul aplicat în anii 1928—1932.

Potrivit art. 40 al legii pentru organizarea Bisericii ort. rom. care prevede că: «Regulele de administrație pentru averile Fondului, vor fi în interesul bunului mers al serviciului, cele prevăzute pentru administrarea și exploatarea domeniilor Statului» s'a introdus în gospodăria Fondului cu începere din 1/I 1928 un sistem de organizare asemănător celui decretat prin regulamentul

serviciului silvic exterior din anul 1924, în cadrul căruia controlul a fost strict separat de atribuțiunile de gestiune, încredințându-se unui număr de inspectori de control.

Atribuțiunile acestor inspectori de control au fost, ca și în serviciul Statului, limitate la controlul gestiunii ocoalelor în birou și pe teren, ei neputând însă lua dispozițiuni cu ocazia inspecțiilor, ce ar intra în sfera de atribuțiuni a șefilor de serviciu dela centru, organe chemate a lua dispozițiuni pe baza rapoartelor și referatelor șefilor unităților exterioare verificate și vizate de inspectorii de control.

Sistemul aplicat în anii 1933—1936.

Sistemul de organizare, descris mai sus nu s'a putut însă nicidecum încadra în formele și tradiția gospodăriei Fondului, care s'a format în decursul deceniilor pe baza formei de organizare din anii 1875—1928 și a dat rele rezultate, în special din cauza lipsei de coordonare, întrucât unii din inspectorii de control își aveau sediul în exterior.

De aceea, sistemul a fost abandonat după numai 4 ani de aplicare, revenindu-se în anul 1932 la vechiul sistem de organizare în circumscripții de administrație.

Dacă, vechiul sistem de organizarea serviciului de control prin inspectorii de circumscripții a dat rezultate foarte bune în cadrul fostei administrații austriace, în care serviciul decurgea în mod foarte liniștit, în condițiuni ordonate, echilibrate specifice perioadei antemergătoare războiului mondial 1914—1918, s'a văzut acum că el nu se poate încadra cu succes în organizația românească, care reclamă o separațiune bine definită între atribuțiunile de control și cele de gestiune.

S'a văzut, că în practică inspectoratul de gestiune și control fiind aglomerat cu lucrări de birou, conferințe și diverse ședințe, îndeplinind el doar și funcțiunile de șef de serviciu pentru funcțiunile de administrație, exploatare și comercializare, el este atât de mult ocupat în administrația centrală, încât sunt prea puține zile dintr'un an când timpul îi permite să se deplaseze pe teren ca să «controleze».

În asemenea împrejurări, acest organ superior nu se poate deplasa pe teren în mod normal în medie mai mult decât numai

odată pe lună și având în subordinele sale de regulă 6 unități nu poate controla fiecare unitate mai mult decât de 2 ori pe an.

O inspecție constituie atunci un eveniment rar pentru unitatea inspectată și se rezumă mai mult la documentarea inspectorului pe teren, îndrumări practice pentru șeful de ocol, discutarea programelor de lucru în curs de executare, revizuirea și recepția lucrărilor executate, alcătuirea programelor de lucru.

De obicei, asemenea, inspecții erau dinainte fixate și anunțate unitățile respective, pentru a se evita pierderi de timp.

Sistemul actual aplicat la Fond.

Cu ocazia reorganizării administrației Fondului din anul 1936, s'a decretat o nouă organizare a serviciului de control, care are la bază normele de funcționarea serviciului de inspecțiuni dela Caps, dar cuprinde și unele modificări esențiale, care ridicând valoarea controlului, impun însă în acelaș timp inspectorului de control un plus de apreciable atribuțiuni și răspunderi.

Potrivit acestei forme de organizare, inspectorii de control sunt organe de

- îndrumare
- coordonare
- control,

deopotrivă în funcțiunile administrative, tehnice, comerciale, financiare și contabile,

Prin natura funcțiunii, ei sunt organe de :

îndrumarea șefilor unităților exterioare, care este cu atât mai necesară astăzi când intervin atât de multe măsuri și dispoziții dictate de economia de războiu și trebuie să facem față greutăților inerente în acest caz, iar de altă parte, avem mult personal de toate categoriile insuficient format, care trebuie mereu instruit și chemat la datorie ;

— coordonare pe plan vertical și orizontal a tuturor măsurilor, dispozițiunilor și ordinelor ce emană dela centrală la unitățile exterioare ;

— control preventiv ca să nu se producă nereguli și insuficiențe dăunătoare ;

— control represiv, pentru a constata, semnala și corecta fără întârziere abateri și încălcări.

Aprecieri comparative asupra celor 3 sisteme aplicate de Fond.

Aruncând acum o privire retrospectivă asupra celor 3 sisteme de organizarea funcțiunilor de inspecție ce s'au aplicat la Fond și supunând unei examinări temeinice rezultatele în raport și cu împrejurările în care s'a aplicat fiecare sistem, ajungem la concluzia următoare :

Sistemul germano-austriac, de organizarea unităților exterioare în circumscripții administrative de gestiune și control, fiecare sub conducerea unui inspector cu atribuțiuni de gestiune și control, era un sistem foarte bun și potrivit pentru referințele fostei administrații austriace, care era reputată prin disciplina, tăria, prestigiul, buna salarizare a aparatului funcționăresc de Stat, care forma unul din principalii factori ai puterii fostului stat austro-ungar, dar nu s'a putut încadra în mod complect în sistemul ad-ției românești, care, impune o strictă separațiune între funcțiunile de control și inspecție, de cele de gestiune și impune extinderea și intensificarea controlului în toate compartimentele potrivit cerințelor tehnice și dispozițiilor din Legea Contabilității Publice.

Sistemul preconizat de Regulamentul Serviciului silvic exterior din anul 1924, aplicat la Fond în anii 1928—1932 cu rezultate mediocre după cum am arătat mai sus, nu s'a putut încadra cu bune rezultate în gospodăria intensivă a Fondului fiind un sistem exclusiv polițienesc, neglijând funcțiunile tehnice de gospodărie și bună valorificare a patrimoniului.

În gospodăria Fondului, cu considerabile lucrări în regie și o deosebit de intensă activitate pentru ameliorarea și exploatarea în bune condițiuni a patrimoniului său, la care sunt angajate munca, priceperea și experiența Corpului tehnic silvic, evident că nu se putea încadra cu rezultate satisfăcătoare un sistem care destina din capul locului un considerabil număr tocmai din organele superioare cu mai multă pricepere și experiență, exclusiv pentru scopuri de control și poliție silvică.

Sistemul actual aplicat la Fond, preconizând în principiu o separațiune între funcțiunile de control și cele de gestiune, dar atribuind totuși inspectorilor de circumscripție pe lângă funcțiunile de inspecție și control și funcțiuni de îndrumarea întregii activități pe teren și în birou, de natură administrativă, tehnică,

comercială, precum și importanta funcțiune de coordonare pe plan orizontal a activității unităților din cuprinsul circumscriptiilor și pe plan vertical între administrația centrală și unitățile exterioare, s'a văzut că întrebuițează cu un randament mai mare organele superioare ale Corpului tehnic silvic asigurând în mod cât se poate de armonios existențele funcțiunilor de control cu cele de îndrumare și coordonare, potrivit structurii organizației și obiceiurilor administrației românești.

Este cunoscut, că în general, orice formă de organizare, chiar cu evidente vicii, poate să dea rezultate bune, dacă este bine și rațional aplicată, acomodată împrejurărilor, precum tot așa de adevărat este, că cea mai perfectă formă de organizare poate fi insuficientă și să dea rele rezultate, dacă este rău aplicată.

De aceea, credem necesar să relevăm și să evidențiem

Rolul inspectorului de control.

În toate compartimentele câmpului său de activitate și felul cum trebuie exercitate funcțiunile sale de îndrumare, coordonare și control precum și influența lor asupra totalității agenților asupra cărora inspectorul de control exercită o acțiune permanentă și foarte stăruitoare în toate împrejurările și situațiile în care se poate găsi un element al Corpului social, la lucru, fie pe teren, fie în birou.

1. *Ca organ de îndrumare*, inspectorul de control lucrează în circumscripția sa alcătuită din totalitatea organelor asupra întregului aparat administrativ și tehnic alcătuit din :

Totalitatea organelor tehnice, de administrație și de pază ce formează așa zisul cadru de personal, la ocoale silvice, fabrici de cherestea, centre de căi ferate forestiere, Administrația Minelor, stbilimentele balneare, Administrația eleșteelor și orice alte unități precum și asupra totalității lucrătorilor specialiști de toate categoriile la pădure, fabrici, căi ferate forestiere și celelalte întreprinderi. Totalitatea agenților constituie un organism viu, cu funcțiuni foarte diferite în procesul de producție, industrializare și comercializare.

Fiecare organ, mare sau mic, indiferent de locul unde activează și de natura lucrărilor ce prestează, este o forță vie în angrenajul gospodăriei, iar mersul și prosperitatea întreprinderii, este *rezultanța* tuturor acestor forțe productive.

Totalitatea lucrătorilor, constituie o altă serie de forțe productive, activând sub impulsul primei categorii de forțe.

Dacă toate forțele lucrează susținut, în sensul îndrumării și către acelaș țel, natural că în acest caz, rezultanta lor va atinge valoarea maximă, ridicând astfel gospodăria la cel mai înalt grad de prosperitate și producție maximă.

Rezultanta forțelor determină felul cum prosperează o gospodărie.

Rezultatul întreprinderii depinde deci în ultima analiză exclusiv de felul cum sunt îndrumate, conduse și tratate aceste forțe vii.

Pe baza proiectelor și programelor de lucrări, întocmite după un prealabil amănunțit studiu, încadrate în programul anual de lucrări, administrația centrală dă comanda lucrărilor către șefii tuturor unităților și aici intervine rolul inspectorului de control de a controla îndruma și coordona toate forțele, astfel încât în realizarea proiectelor ele să activeze toate către țelul comun.

Este natural, că într'un mecanism atât de vast, unde se lucrează cu sute de agenți și mii de lucrători, pe întinderi de zeci de mii de hectare, să fie și unele defecțiuni.

Rolul inspectorului de control este de a constata defecțiunile și a îndruma lucrările spre țelul propus.

Forțele negative — căci sunt și de acestea — sunt descoperite și înlăturate, cele care lucrează cu randament prea mic sunt dirijate, iar acele care lucrează în câmpul cel mai înaintat, asemenea avantposturilor, sunt semnalate, distinse și încurajate.

Este, cum nu se poate mai importantă, aceasta acțiune de selecționare a agenților și de îndrumare a lucrărilor.

Cine cunoaște marea varietate a situațiilor ce pot interveni în materie de lucrări forestiere, diversitatea factorilor locali cu care se lucrează și caracterul sezonier al lucrărilor, apreciază la adevărata valoare, necesitatea îndrumărilor.

Anumite lucrări de fasonare executate cu întârzieri — fie că se întrebuințează lucrători prea puțini, fie că nu se începe la timp — ; operațiuni culturale rău executate, lucrări de împăduriri făcute întârziat, pot constitui greșeli ireparabile și producătoare de mari daune, dacă nu se intervine la timp.

Acestea sunt forțe ce lucrează greșit și trebuiesc îndrumate fără întârziere sau chiar înlăturate dacă nu se supun îndrumărilor, după îndemnuri repetate.

Am citat numai câteva exemple, dar în realitate problema se poate pune sub aspecte foarte multiple și variate.

Inspectorul de control trebuie să pună în joc toată autoritatea sa personală și cea statutară, energia, puterea de muncă și dibăcia, pentru a putea îndruma cât mai bine, la timp și în toate punctele lucrările în așa mod, încât să nu se comită greșeli.

S'ar părea că atât de multiple însărcinări, în puncte atât de diferite și distanțate ar fi aproape imposibil de îndeplinit. Din fericire însă nu toate punctele au nevoie în aceeași măsură de îndrumări, în unele fiind nevoie mai mult de o acțiune de coordonare,

De regulă având în vedere caracterul sezonier al lucrărilor, inspectorul de control studiază din timp în conferințe cu șefii unităților executarea proiectelor până în cele mai mici amănunte, în raport cu împrejurările locale pentru fiecare caz în parte și se pun la punct toate dificultățile ce se ivesc atunci când se trece la realizarea acestor proiecte aprobate de Administrația centrală, iar în timpul executării lucrărilor, controlează dacă totul se execută conform cu proiectele aprobate și cu principiile admise.

O altă latură a îndrumării Corpului social, pentru stimularea tuturor forțelor umane productive, este și desăvârșirea educației profesionale și morale.

Inspectorul de control este organul care umblând continuu pela unități, stă în legătură permanentă cu toate organele și are ocazia să le vadă la lucru pe teren și să aprecieze rezultatele activității fiecăruia.

Lui îi incumbă datoria să desăvârșească educația profesională și morală la acele organe, la care constată insuficiență fie din neștiință fie din lipsă de experiență, iar cazurile în care insuficiențele se repetă sau se datoresc relei credințe, să propună înlăturarea elementelor respective pentru purificarea Corpului social.

Investit cu autoritatea ierarhică necesară, dublată și de autoritatea sa personală, în timpul inspectării lucrărilor, prin felul cum apreciază executarea lor în fiecare caz, el va ști să stimuleze sentimentul datoriei, inițiativa, curajul răspunderii, disciplina, munca, cinstea, ordinea, buna înțelegere între personal, deosebit de perfecționarea capacității tehnice profesionale a fiecăruia pe care o desăvârșește periodic prin îndrumări.

S'a văzut că un ordin circular oricât de complex ar fi nu este suficient ca să ducă lucrările la cel mai bun sfârșit fără in-

ervenția activă a inspectorului de control. Ordinul circular dă comanda lucrărilor sau instrucțiuni normative, dar în cursul executării, după un timp, forța inițială de executare scade și se pierd din vedere fapte însemnate, deosebit de faptul că se ivesc și divergențe de interpretare sau împrejurări neprevăzute.

Rolul inspectorului de control este de a stimula și încuraja forțele prin examinarea lucrărilor la fața locului, a le da un impuls susținut până la finalizarea lor în cele mai bune condițiuni și a împiedica greșeli în executare.

Felul în care inspectorul de control își exercită atribuțiile de îndrumare, este de esențială importanță pentru păstrarea disciplinei, ordinei și ierarhiei în Corpul special funcționăresc.

Căci, îndrumări date în formă greșită sau neînțeleasă, — fie ele oricât de bune — pot să micșoreze cu timpul disciplina, erarhia, autoritatea și ordinea socială; pot nimici cele mai bune și folositoare inițiative și pot aduce neînțelegeri între personal.

Șeful de circumscripție fiind un organ de control, îndrumare și coordonare, nu poate fi în acelaș timp și organ de execuție. Execuția lucrărilor cade exclusiv în sarcina șefilor unităților administrative și de producție — ocol, fabrică etc. — cu toată răspunderea ce derivă din modul executării lor.

Șeful unității —, având proiectul lucrărilor aprobat începe executarea și dă în consecință ordinele convenite subalternilor săi — șefi de secție, șefi de cantoane, maeștri, manipulanți de orice categorie, șefi de echipe — și lucrătorilor.

El pune în mișcare și conduce, forțele ce alcătuiesc factorul muncă în producție, iar șeful de circumscripție controlează, îndrumază și coordonează totul.

Sunt unele cazuri însă, — mai ales când sunt multe lucrări, de mare răspundere și șeful de unitate prezintă insuficiență din orice cauze ar fi, — când șeful de circumscripție, trecând peste marginile atribuțiilor de îndrumare și control, lucrează efectiv și la angajarea și executarea lucrărilor, bineînțeles, pe cât îi permite timpul, fiind angajat foarte mult în lucrări de control și îndrumate.

Șeful unității administrative și de producție este complet responsabil de modul executării lucrărilor, iar șeful de circumscripție este responsabil pentru controlul și îndrumarea lucrărilor pe drumul reușitei celei mai bune.

Deasemenea, el este responsabil și pentru faptul de a nu fi

semnalat administrației centrale insuficiențele în cazurile când îndrumările sale nu se execută, sau încălcările se comit din vădită reacredință, neglijență sau incapacitate în dauna gospodăriei.

În mod general, inspectorul de control dă îndrumările sale direct șefului de unitate, urmând ca acesta să le transmită apoi organelor executive din subordinea sale.

Aceasta, pentru apărarea principiului unității de comandă, care este unul din cele mai de seamă principii în administrație.

Ordine de îndrumare date de către șeful de circumscripție direct agenților inferiori, peste capul șefului de unitate, ar fi de natură să sdruncine administrarea în angrenajul corpului funcționăresc, să distrugă disciplina,erarhia, autoritatea și ar declina răspunderea lucrărilor din sarcina șefului de unitate.

Numai în cazuri excepționale, șeful de circumscripție dă ordine de îndrumare direct subalternilor șefului de unitate, informându-l însă și pe acesta fără întârziere, angajându-i astfel totodată deplina răspundere pentru buna executare a lucrărilor.

Acest procedeu este cu atât mai necesar în gospodăria forestieră, unde rezultatul lucrărilor este în funcție de un complex de factori locali variabili și atât de numeroși, încât uneori este aproape cu neputință chiar șefului de circumscripție (inspectorului de control) să aibă în vedere însemnătatea deplină a tuturor acestor factori locali și să le aprecieze la adevărata lor valoare influența asupra rezultatului lucrărilor, fără a cunoaște în prealabil și detaliile planului de lucru al gestionarului.

Tocmai, din cauza complexului de foarte numeroși factori determinați în executarea lucrărilor, cu care are de a face ingineru silvic, se întâmplă foarte adese că buna rezolvare a problemei are variante care sunt de natură să provoace divergențe de vedere chiar și între specialiști deopotrivă de reputați și experimentați.

Și fiecare din noi, a avut ocazia să vadă în lucrările noastre profesionale de toate zilele, chiar și între foarte vechi și experimentați exponenți, discuții aprinse asupra modului executării lucrărilor cu cel mai bun efect, chiar și după studierea amănunțită pe teren a tuturor factorilor generali și locali.

Aici experiența profesională, bunul simț și mai ales măsura, arată calea cea mai bună de urmat. Este natural, că îndrumarea odată dată de șeful de circumscripție, ea trebuie executată în mod complet.

În toate îndrumările ce le dă cu ocazia inspectării unităților și lucrărilor ce ele execută, inspectorul de control nu pierde din vedere că el lucrează în calitate de delegat al Administratorului Fondului, colaborând în raza de acțiune ce-i este încredințată, la realizarea programului general și ca atare el reprezintă o părțică din personalitatea administratorului, cu al cărui program de activitate el este identificat.

b) Ca organ de coordonare.

În ordinea administrativă, coordonarea tuturor activităților, ~~de la~~ toate unitățile, este de o importanță ce nu trebuie trecută cu vedere niciodată, fără prejudicii.

Nici o unitate și nici un serviciu nu poate lucra dispart și independent, fără a provoca perturbațiuni în mersul general.

După doctrină, coordonarea înseamnă a pune armonie între toate actele unei întreprinderi în scopul de a ușura funcționarea și mersul; a da organismului material și social al fiecărei funcțiuni proporțiile care trebuiesc pentru ca să poată îndeplini rolul său sigur și armonic; a ține seama într'o operație oarecare tehnică, comercială, financiară sau alta — de obligațiunile și urmările ce această operațiune creează pentru funcțiunile întreprinderii; a proporționa cheltuelile cu resursele financiare, mărimea imobilelor și instalațiilor cu nevoile fabricației, aprovizionările cu consumația, vânzările cu producția; a construi casa nici prea mare, nici prea mică; a adapta lucrul la întrebuințarea sa, calea la vehicol, procedeele de siguranță la pericol; a face să treacă cele accesorii după cele principale.¹⁾

Este în rezumat a da lucrurilor și faptelor proporțiunile necesare și a adapta mijloacele de scop.

Dacă, înfăptuirea și supravegherea coordonării nu este prea dificilă în întreprinderile mecanizate și standardizate, nu tot asemenea se prezintă lucrurile în marea gospodărie forestieră, care integrează în aceeași mână fazele de producție, industrializare și comercializare, cum sunt Capsul și Fondul Bisericesc ca reprezentanți tipici ai acestui gen de întreprinderi.

¹⁾ Henry Fayol, Administrația industrială și generală. În traducere românească de Nicolae Constantinescu. București 1927. „Clemența” Stabiliment de arte grafice Țăranu & Co. pag. 133.

Aici, datorită faptului că activitatea întreprinderii îmbrățișează un vast câmp, ce se exercită :

- pe spații întinse de teren și în locuri greu accesibile,
- în lungi perioade de timp ce sunt necesare ciclului de producțiune a materiei prime,
- cuprinzând o mare diversitate de funcțiuni și categorii de funcțiuni în ciclul integral de producție — industrializare, comercializare — coordonarea nu numai că capătă o deosebită însemnătate datorită complexității întreprinderii, dar, este cu mult mai greu să fie înfăptuită și mereu supravegheată ca să se menție fără nici o slăbire.

Aici, coordonarea trebuie să se exercite :

- pe plan orizontal între toate unitățile exterioare ce constituie celulele productive ale întreprinderii (ocoale silvice, fabrici de cherestea, instalațiuni de căi ferate forestiere și întreprinderile secundare),
- pe plan vertical, între administrația centrală de unde emană comanda și conducerea și unitățile din subordine, până la ultimul centru,
- între unitățile ce activează în compartimente diferite de producție, industrializare și transport.

Organul destinat cu îndeplinirea acestei importante funcțiuni, este inspectorul de control iar mijlocul de realizare, îl constituie contactul permanent al acestui organ cu organele de conducere din administrația centrală și cele de execuție dela toate unitățile exterioare, grupate în circumscripții.

În conferințele și consfăturile ce le au inspectorii de control cu conducătorul instituției și cu șefii serviciilor centrale, ei primesc comanda lucrărilor și se pătrund de înțelesul cum ele trebuiesc executate în ansamblu precum și în toate detaliile, transmit aceasta tuturor organelor de execuție dela unitățile din subordine și circulând dela unitate la unitate, supraveghează ca lucrările să fie executate exact în înțelesul ordinelor și sub aceeași perspectivă de proporții, ținând cont bineînțeles de influența factorilor locali specifici la fiecare unitate.

În acest sens, o divergență nejustificată a costului de producție la o unitate oarecare este imediat interpretată de inspectorul de control și înlăturată, coordonând el astfel acest impor-

tant element în procesul producției, în ansamblul tuturor celulelor producătoare.

La fel, se verifică și coordonează calitatea produsului, în mod amăsurat și corespunzător, se verifică și coordonează calitatea lucrărilor, se verifică și coordonează calitatea și încadrarea personalului pentru fiecare unitate; se coordonează calificarea personalului amăsurat prestațiunii și aportului ce-l aduce fiecare în cadrul lucrărilor ce le execută.

Inspectorul de control este agentul de permanentă legătură între șeful instituției cu întreg statul major al organelor de conducere și șefii unităților exterioare cu toate subunitățile ce ele cuprind, astfel, ca oricând, întregul personal exterior, până la ultimul pădurar, din cel mai îndepărtat și înfundat canton, să știe exact ce dorește conducerea centrală și modul cum trebuie executate lucrările.

El este agentul care mereu reînnoiește impulsul activității susținute, căci, este cunoscut și știut că chiar un bun personal nu întârzie să slăbească, dacă nu i se reamintește mereu obligațiile și îndatoririle de serviciu, sau dacă nu i se apreciază din când în când lucrarea, în bine sau rău după cum este dat cazul.

Coordonarea, capătă uneori în gospodăria forestieră o semnificație deosebită, mai ales în ceea ce privește sortarea și aprecierea calității materialelor dela o unitate la alta, știut fiind cât de elastice sunt noțiunile de aprecierea calităților și defectelor lemnului brut sau fabricat, aceasta putând varia uneori și în funcție de situația pieții.

La aceleași norme scrise, aprecierea calității poate fi diferită în funcție de conjunctura pe piața lemnului.

Am avut ocazia să văd în practică diferențe de sortarea cherestelei între fabrici de cherestea, care variau atât de mult, încât erau de natură să cauzeze serioase perturbațiuni.

Necesitatea coordonării se impune sub un aspect special între ocol silvic și fabrică, acolo unde se industrializează lemnul în regie proprie, la exploatare și industrializare, cunoscând că în asemenea cazuri sunt atâtea interese antagoniste care trebuie împăcate în mod armonios în folosul general al instituției prin obținerea celor mai bune rezultate.

Lipsa de coordonare la calificarea personalului poate aduce grave nemulțumiri și perturbări dăunătoare în aparatul funcțional.

resc și aceasta cu inconveniente crescânde cu cât ne urcăm mai sus pe scara ierarhică.

În altă ordine de lucruri, lipsa de coordonare la aplicarea măsurilor legislative decretate și care se decretează mereu sub imperiul necesităților economiei de război poate deasemenea provoca insuficiențe și penalități.

Coordonarea noianului măsurilor legislative ce se precipită este uneori foarte dificilă. În practica lucrurilor, am avut ocazie nu odată să văd, că chiar organele chemate să le aplice nu sunt suficient de bine documentate în materie și lucrează diferit dela județ la județ.

Desigur, că un inspector de control nu este organul chemat ca să sesizeze aplicarea unor asemenea măsuri legislative, căci ar fi aceasta o sarcină în afară de sfera sa de atribuțiuni, dar el face coordonarea dela unitate la unitate în aplicarea măsurilor ce se decretează prin contenciosul administrației.

C) Ca organ de control.

Controlul este una din atribuțiunile esențiale și principale ale inspectorului de control.

După doctrină¹⁾ el consistă în a verifica dacă activitatea întreprinderii se petrece conform cu programul adoptat, cu ordinele date și cu principiile admise.

El se aplică la totul, la lucruri, la persoane, la fapte, deopotrivă asupra funcțiunilor administrative, tehnice, comerciale, financiare, contabile și de pază.

Din punct de vedere *administrativ*, inspectorul de control verifică dacă proiectele de lucrări există și dacă ele sunt ținute la curent cu executarea tuturor lucrărilor; dacă există registrele de evidența gestiunei a lucrărilor și a înregistrării lucrărilor și faptelor; dacă lucrările se rezolvă la timp și nu sunt lucrări restante; dacă lucrările sunt bine rezolvate și înregistrate, dacă există tablourile sinoptice a personalului, inventarului; dacă este rânduială și ordine și dacă întreținerea inventarului se face în condițiuni ireproșabile.

O deosebită importanță, trebuie acordată controlului și verificării alcătuirii Corpului social al personalului și modului cum

¹⁾ Idem pag. 138.

fiecare își îndeplinește obligațiunile de serviciu, remunerarea personalului și repartizarea atribuțiunilor de serviciu în mod echitabil ; dacă adăpostirea personalului este bună și locuințele de serviciu sunt suficiente și potrivite cu scopul destinației lor și sunt bine întreținute, dacă terenurile de hrană ale personalului sunt distribuite în mod echitabil și sunt bine lucrate și îngrijite.

Este de observat, că importanța funcțiunilor administrative în gospodăria forestieră nu poate fi niciodată destul prețuită. Buna rânduială a administrației, este de regulă oglindă de felul cum sunt îndeplinite și celelalte funcțiuni.

Capacitatea administrativă a șefilor unităților exterioare : ocol silvic, fabrică, expl. cff. ocupă locul de frunte în compunerea însușirilor ce li se cer.

Din punct de vedere *tehnic*, trebuie observat modul executării lucrărilor de toate categoriile ca : lucrări de împădurire și regenerare a arboretelor ; lucrări de ameliorare : degajări, curățiri, rărituri ; construcțiuni noi în domeniul geniului forestier precum și lucrări curente de repararea și întreținerea drumurilor și clădirilor forestiere, lucrările de întreținerea hotarelor și aplicarea amenajamentului pădurilor.

Referindu-ne acum în special la gospodăria Fondului, este locul să amintim că bogățiile forestiere ale acestei instituții-care până către finea secolului trecut erau încă comori latente-au fost puse în valoare numai prin lucrări de mari proporții ale geniului forestier, în special prin investirea domeniului forestier cu instalațiunile necesare de transportul și industrializarea lemnului, astfel că funcțiunile tehnice ocupă un loc preponderant în activitatea pe teren și datoria inspectorului de control este să verifice și să controleze cu atenție, ca acest capital, reprezentat prin instalațiunile, construcțiunile și clădirile de tot felul cu care este investit patrimoniul silvic, nu numai să fie păstrat în stare de întreținere ireproșabilă, dar, să fie mereu ameliorat perfecționat și amplificat, căci în ultima analiză el este factorul determinant hotărâtor în măsura producției și rentabilității gospodăriei forestiere.

Adânc cunoscător al tuturor factorilor staționali determinanți ai vegetației forestiere, precum și a constituției arboretelor din toate unitățile ce compun circumscripția sa, inspectorul de control este cel dintâi chemat să vegheze la ameliorarea continuă a patrimoniului forestier prin înobilarea arboretelor cu esențele

cele mai productive și potrivite condițiilor staționale, să vegheze la aplicarea tăerilor de regenerare în condițiuni optime, la executarea lucrărilor de împăduriri și a operațiunilor culturale cu reușită deplină.

Din punct de vedere *comercial*, inspectorul de control veghează ca recoltarea și valorificarea producției forestiere să se facă cu rentabilitate maximă.

Față de faptul că lemnul este un produs organic cu volum și greutate mare în raport cu valoarea sa iar condițiunile de exploatarea lui sunt în funcție de o serie de variante — terenul, disponibilitatea mânei de lucru, starea timpului — rezultă clar, că costul de producere în acest caz devine un element foarte variabil și dibăcia organelor de execuție este pusă la încercare în complexul operațiunilor de exploatarea și transportul lemnului, dela cioată până la depozitul fabricii.

Sortarea, inventarierea, respectarea condițiilor caetelor de sarcini sunt o altă serie de lucrări „determinante în compunerea și formarea prețului lemnului și a venitului net.

Inspectorul de control, controlează cât mai des pe teren lucrările de exploatarea lemnului, sortarea, inventarierea și transportul lui spre a vedea dacă aceste lucrări se execută în condițiuni tehnice și economice cât mai bune posibil, dacă sortarea lemnului este corectă dacă inventarierile sunt exacte, dacă se respectă condițiunile caetului de sarcini.

În acest sens, rolul său se evidențiază la :

- cost de producere cât mai mic,
- sortare și inventariere corectă,
- manipularea la timp, asigurând astfel conservarea calității lemnului,
- respectarea caetelor de sarcini la valorificarea produsului.

Pe alt plan, inspectorul de control are rolul de a controla și examina toate recursurile patrimoniului, veghind ca nimic să nu rămână nevalorificat și să nu se valorifice nici unul din produsele accesorii ale pădurilor în condițiuni desavantajoase.

Față de marea întindere a patrimoniului forestier o urcare cât de neînsemnată a venitului pe unitate de suprafață, sau ecomisire la costul de producere, este de natură să mărească considerabil venitul net.

În acest domeniu de activitate aportul inspectorului de control este de o importanță ce nu poate fi niciodată destul de apreciată.

Din punct de vedere *financiar și contabil*, controlul se aplică la registre, la cassă, asupra inventarierii patrimoniului, asupra resurselor și nevoilor, asupra întrebuințării fondurilor, asupra întocmirii actelor justificative la venituri și cheltuieli.

Din punct de vedere al *pazei patrimoniului*, controlul se aplică la verificarea stării hotarelor și a conservării capitalului și produselor patrimoniului, precum și la verificarea măsurilor și mijloacelor de pază și cum sunt întocmite și administrate actele de constatarea și urmărirea delictelor silvice.

Necesitatea controlului în orice domeniu de activitate, nu poate fi tăgăduit de nimeni, oricât de perfectă ar fi organizația întreprinderii și oricât de perfect educat și format ar fi personalul ei.

Este natural, că în vremuri de echilibru economic și social timp de perioade mai îndelungate, necesitatea controlului pierde din importanță. În asemenea vremuri, totul este temeinic așezat, limpezit, îndrumat și coordonat, formele administrației devin bine cristalizate și temeinic cunoscute de toată lumea, astfel că defecțiuni sau încălcări se pot întâmpla mai rar.

În vremurile excepționale prin care trecem acum și care pe lângă că au descomplectat cadrul personalului punându-l într-o stare de continue modificări, dar, au creiat pe de o parte nevoi noi și urgente pentru stat, iar pe de altă parte au așezat viața economică într'un cadru dirijat, care o fac mai puțin liberă pe mișcările ei, necesitatea controlului se accentuează.

Trecem prin o perioadă de timp cu faze mai mult sau mai puțin experimentale de economie, iar lipsa de stabilitate și insuficiențele cu care avem de luptat, impun un control mai serios și mai activ, sub toate raporturile.

Cum trebuie făcut controlul.

Pentru ca un control să fie eficace el trebuie să îndeplinească anumite condițiuni.

Deosebim controlul preventiv și controlul represiv. Fiecare are importanța sa specială și un rost bine precizat.

Controlul, pentru a fi eficace, trebuie făcut la timp și urmat imediat de acțiunea ce trebuie să decurgă din el. Este evident, că controlul devine o operațiune nefolositoare, dacă concluziunile ce decurg ajung prea târziu spre a fi posibil să fie utilizate, sau dacă ele din oarecare motive au fost neglijate de forul căruia ele au fost supuse spre a fi luate măsurile ce se impun.

Asemenea întârzieri sau omisiuni sunt menite nu numai să facă controlul inutil, dar ele slăbesc și disciplina Corpului social asupra căruia se exercită controlul.

Un bun control trebuie să poarte timbrul obiectivității și imparțialității absolute a agentului de control față de cel controlat precum și față de activitatea controlată.

Nu poate fi nimic mai vătămător pentru o administrație și cu efect distructiv mai mare, decât un control interesat, lipsit de obiectivitate. Răul cel poate pricinui un control interesat și lipsit de obiectivitate, capătă proporții multiplicare, prin situația ierarhică superioară a agentului de control față de cel controlat, precum și prin câmpul de acțiune larg al inspectorului de control.

Un alt mare pericol de înlăturat, este amestecul controlului în direcțiune și în executarea lucrărilor.

Nu trebuie să confundăm aici, îndrumarea ce se dă de către inspectorul de control cu temeinice cunoștințe și multă experiență profesională agentului controlat în soluționarea problemelor și lucrărilor ce se prezintă în practica lucrurilor uneori cu o serie de variante sub influența unui multiplu de factori locali, în perfectă concordanță și în înțelesul ordinelor și directivelor ce emană dela direcțiune, cu directive lipsite de concordanța necesară cu ordinele și instrucțiunile în vigoare, date sub formă imperativă.

Această impietate, numită dualitate de direcțiune¹⁾ constituie cu drept cuvânt aspectul cel mai de temut și vătămător administrației: de o parte, controlul nerăspunzător și totuși prevăzut cu puterea de a strica câte odată în mare măsură, de altă parte, serviciul executiv care nu dispune decât de slabe mijloace de apărare contra unui control rău voitor sau cu intenție de imixiune interesată.

Asemenea tendințe ale controlului către amestecul în gestiune poate avea cele mai grave consecințe, când se referă la afaceri mari.

¹⁾ Idem, pag. 139.

Pentru a combate asemenea pericole este stabilită separațiunea strictă între gestiune și control. Principiul acestei separațiuni stricte, este dogmă în administrație.

În cazurile rare, în care inspectorul de control în cadrul răspunderilor ce le are pentru buna executare a tuturor lucrărilor și buna desfășurare a tuturor afacerilor, ar fi necesitat, sub imperiul unor fapte neprevăzute să dea directive și ordine în neconcordanță cu unele date de direcțiune, el este obligat să anunțe imediat organelor de direcție asemenea măsuri luate în interesul serviciului, supunându-le spre ratificare.

Controlul, poate fi inopinat sau anunțat. Fiecare din acestea își are rostul, importanța și necesitatea definitivă.

Controlul inopinat, are darul de a-l găsi pe cel controlat în situație nepregătită, arătând în lumina reală concepțiile lui asupra îndatoririlor de serviciu precum și a felului de executare sau neexecutare a lucrărilor ce-i incumbă.

Controlul anunțat dinainte, în mod inevitabil este afectat de pregătiri și aranjamente ca să «iasă bine» și care sunt cu atât mai ample, cu cât controlul anunțat este mai înalt.

Ochiul experimentat al organului de control, nu poate fi înșelat de nici o aparență, mai ales atunci când este și cunoscător al situației locale și cunoaște evoluția lucrărilor din inspecțiunile anterioare.

Inspecțiunea dinainte anunțată are avantajul că economisește timpul organului de control precum și al celui controlat, dând posibilitate de executarea itinerarelor dinainte stabilite în cadrul unui complex de lucrări ce trebuiesc controlate.

Controlul, pentru a fi deplin folositor, trebuie complectat cu procese verbale de constatare, în care consemnându-se în mod obiectiv constatările făcute, se relevă atât greșelile și insuficiențele, eventual constatate în administrație și lucrările executate, cât și realizările bune și demne de relevat, care s'au adus la îndeplinire cu multă trudă și acțiune persistentă.

După inspecție, cel controlat trebuie să fie perfect de bine documentat asupra rezultatului activității sale sub toate raporturile și să i se indice calea ce are de urmat în viitor.

Insuficiențele și realizările bune trebuiesc neapărat relevate în mod special, deoarece organul de execuție, lucrând izolat într'un anumit mediu, fără contact suficient cu lucrările similare de acest

gen din alte părți, poate ușor pierde măsura proporțiilor și criteriile în perspectiva cărora trebuiesc apreciate lucrările sau rezultatele lor, fiind astfel necesare de a-i arăta obiectiv valoarea și proporțiile lor în cadrul ansamblului gospodăriei.

Prezența organului controlat, la inspecția și controlul lucrărilor executate sau în curs de executare, este necesară.

El face expunerea motivelor și împrejurărilor în care a lucrat, a factorilor ce influențează lucrarea, greutățile întâmpinate și primește dela organul de control aprecierea obiectivă a valorii lucrărilor îndrumările necesare.

În gospodăria forestieră de acum, cu atât de multe lucrări în regie proprie, controlul și-a pierdut caracterul polițienesc de altă data și capătă din ce în ce mai mult rol de îndrumare și coordonare.

În executarea atribuțiunilor de serviciu ale inspectorului de control, funcțiunile îndrumare și coordonare ies în evidență tot mai mult, față de cele de control polițienesc.

Funcțiunile organelor de control evoluiază astfel, spre obiectivul principal către care tindem, în sensul că acesta trebuie să fie: educarea și îndrumarea Corpului social reprezentat prin totalitatea personalului.

În felul acesta, sistemul *represiv* de control, evoluiază spre formele sistemului de control *preventiv*, care constituie idealul către care tindem în administrație.

Atunci, când procesele verbale de contravenție se vor împuțina la un minim, prin faptul de a se fi îndeplinit cât mai perfect educarea și îndrumarea personalului instituției și a fi înlocuit pe cei dovediți incorigibili, insuficienți, fie din incapacitate, gravă neglijență sau rea credință, administrația și gospodăria va însemna o treaptă superioară pe calea perfecționării către care tindem.

Controlul preventiv executat cu multă stăruință și des repetat, are darul de a împuțina încălcările.

Este natural, că un controlul preventiv, în calea sa de a evita încălcările, are nevoie să fie ajutat de cât mai multe măsuri pozitive de ameliorarea stării materiale și în special morale a Corpului social.

Ameliorarea stării materiale a marei majorității a personalului unităților exterioare care constituie celule productive ale gospodăriei se poate face în cadrul salarizării de Stat — pe care nu

suntem în măsură să o modificăm — prin măsuri de promovarea gospodărilor lor depe lângă locuințele de serviciu și obligațiunea de ameliorarea terenurilor de hrană la productivitate sporită.

Astăzi, o mare parte din terenurile de hrană sunt neîngrijite, secătuite, având producție mică, iar locuințele de serviciu nu sunt îngrijite și întreținute corespunzător nivelului la care ar trebui ele să fie.

De aici, decurge o stare de mizerie.

S'a văzut, că asemenea locuri au fost transformate ca prin minune în terenuri de mare producție și gospodării înfloritoare, când au intrat pe mâna unui bun gospodar.

Ameliorarea stării morale este lucrul de căpetenie.

Din aceasta, decurg apoi și celelalte îndreptări.

Aceasta, se poate obține numai prin un control represiv mai activ, care are drept scop sancționarea abuzurilor, înlăturarea celor răi, incorigibili și promovarea elementelor bune.

Căci, s'a văzut că starea de depresiune morală în rândurile slujbașilor de cele mai multe ori nu se datorește lipsurilor materiale, ci abuzurilor ce rămân nesancționate și au drept urmăre îmbogățirea peste măsură a unora.

De aici, se naște o inegalitate socială nejustificată și dureroasă

Oricine poate lesne suporta un regim de austeritate și aspre privațiuni materiale, când el este determinat de condiții generale de existență și poartă timbrul dreptății sociale.

Controlul represiv trebuie deci să fie urmat de sancțiuni fără întârziere, căci numai atunci poate avea eficacitatea necesară.

Condițiile ce trebuie să îndeplinească organul de control.

Pentru ca un control să aibă efectul definit de această importantă funcțiune, organul de control trebuie să îndeplinească anumite condițiuni și anume:

— El este obligat să cunoască în mod perfect programul de lucru și principiile călăuzitoare ale conducerii.

— Să aibă o profundă cunoaștere a organizării instituției și evoluției ei, pe cât posibil lucrările din trecut, instrucțiunile și normele de serviciu.

— Să aibă o capacitate profesională temeinică, dublată de multă experiență practică în funcțiunile ce formează obiectul controlului.

— Să aibă calități morale de înaltă valoare, bine înrădăcinate în ființa sa și anume obiectivitate și imparțialitate, cinste, curajul răspunderilor, voință cugetată, stăruitoare, sentimentul datoriei, energie susținută, suprapunerea interesului general celui personal.

— Să aibă o cunoaștere adâncă a personalului și aptitudini de conducere.

La examinarea sumară a cerințelor sus enumerate, se constată că organele de control, se selecționează dintre funcționarii cu suficientă vechime în serviciu, care le-a permis în cursul anilor să cunoască în mod cât mai profund ființa și mecanismul instituției, evoluția ei în trecut, putând astfel aprecia în adevărata lumină forma ei de organizare, rosturile, funcțiunile și îndatoririle ei.

Este evident, că pentru a putea controla se cere ca să cunoști mai întâi temeinic obiectul de controlat.

Cunoașterea temeinică a programului de lucru și a principiilor călăuzitoare ale conducerii este indispensabilă organului de control, pentrucă numai posedând aceste cunoștințe el va avea totdeauna simțul realităților și perspectiva necesară sub care trebuie judecate în mod practic faptele ce le controlează.

Organul de control — în organizația Fondului — având și atribuțiuni de îndrumare și coordonare, aceste funcțiuni prin definiție nu se pot îndeplini fără cunoașterea programelor de lucru.

Capacitatea profesională a organului trebuie să fie deopotrivă de temeinică în toate compartimentele ce formează obiectul activității sale, cuprinzând funcțiunile: administrative, tehnice, comerciale, financiare, de pază.

Căci evident, un inspector de control, oricât de strălucite aptitudini tehnice de cultura pădurilor ar avea, nu-și poate îndeplini funcțiunea în mod corespunzător, dacă nu este și un bun administrator, profund cunoscător al lucrărilor de exploatarea pădurilor și de comercializarea tuturor resurselor patrimoniului în vederea realizării celui mai mare venit, ameliorând în acelaș timp patrimoniul forestier.

Nu este suficientă numai singură capacitatea profesională, ci ea trebuie să fie dublată de o largă experiență dobândită în cursul anilor în practica serviciului.

Față de multiplele variante sub care se pot prezenta problemele și lucrările în practica de toate zilele, soluțiunea cea mai

bună și practică se poate da numai având la bază un suficient capital de experiență, pe care trebuie să-l aibă inspectorul de control, pentru a aprecia lucrarea la valoarea ei adevărată și a o îndruma pe calea cea bună în caz că ar constata insuficiențe.

Obiectivitatea și imparțialitatea sunt condițiuni esențiale ce trebuie să le întrunească inspectorul de control.

Ele se pot realiza numai atunci, când organul de control este în completă independență față de cel controlat.

Numai, în cazul când organul de control întrunește o superioară concepție asupra îndatoririlor de serviciu, el se poate desbrăca în exercițiul funcțiunii sale de orice sentiment interesat egoist chiar și în cazuri de relațiuni strânse de camaraderie sau rudenie cu cel controlat.

Cunoașterea adâncă a personalului, este necesară inspectorului de control.

Cunoscând resorturile sufletești, aptitudinile și capacitatea fiecărui agent, inspectorul de control va putea ști mai bine cum să țină treaz, în permanență, la fiecare organ simțul datoriei și să-l stimuleze pe fiecare la o activitate mai sporită și mai rodnică.

Căci, este cunoscut că se poate mări incomparabil mai mult prestațiunea și randamentul muncii prin colaborarea cu bucurie a fiecăruia agent, decât prin măsuri coercitive.

Bineînțeles că sunt și cazuri rare, în care agentul lucrează numai de frică. Asemenea elemente fiind în general de rea credință, trebuiesc descoperite și îndepărtate.

Plinătatea aptitudinilor fizice pentru a se putea deplasa ușor și fără suferință până în locurile cele mai greu accesibile, este o condiție indispensabilă funcțiunii de inspector de control.

Căci, este evident că dacă organele controlate știu dinainte că anumite puncte sunt greu sau chiar inaccesibile inspectorului de control, insuficiențele sau neregulele se vor putea produce și consuma în liniște deplină tocmai în acele locuri, fără știrea organului de control.

Controlul și Direcțiunea.

Controlul este un prețios factor al direcțiunii.

Condiția este, ca el să fie bine făcut și să informeze direcțiunea în mod obiectiv și la timp.

În acest mod, el previne surprize care ar putea fi neplăcute și să aibă urmări rele pentru instituție.

El este în același timp și un factor prețios de educarea personalului.

În întreprinderea mare, el este ochiul și urechea stăpânului, care vede și aude toate.

El reclamă întotdeauna o continuă atenție încordată.

El este un prețios instrument de perfecționarea administrației și gospodăriei.

Foloasele lui nu se văd dar se simt. În schimb, se vede lipsa lui atunci când nu există și se întâmplă surprize neplăcute.

Ing. S. GÂRBU

POTENȚIALUL CERBILOR DIN PĂDURILE FONDULUI BISERICESC DIN BUCOVINA

de Prof. Dr. EUGEN BOTEZAT

Starea actuală privind vânatul mare și în deosebi cerbii din pădurile Fondului Bisericesc din Bucovina este în genere inferioară, încât s'a produs credința, că această inferioritate ar fi un fapt din fire, prin care cerbii din acea regiune, a Bucovinei, nu reprezintă decât o calitate redusă a coarnelor, pentru vânători trofee fiind de cel mai mare interes. Această credință se bazează de fapt pe cunoștințe pozitive în ce privește trofee de la cerbii vânați în pădurile Fondului, care păduri reprezintă majoritatea fețelor împădurite din Bucovina și în tot cazul cele mai valoroase. Dar aceste cunoștințe nu se referă decât la foarte puține cazuri remarcabile. Așa este de prezent cunoscut, că, în afară de trofeul Bittner (arătat în fotografie în «Carpații» 1933, Nr. 11 și 12, având 18 raze, cu indicațiunile 12,3 Kg. lung. med. = 112 cm, rozeta = 27 cm, lărg. = 122 cm, lățimea lopeț coroa. 48 cm. lung. raz. ocul. = 53 cm, vânat în Poiana Ițcani 1908) și încă unul sau altul cu călități capitale sau excepționale, nimeni nu știe să arate date, care ar dovedi chiar contrariul, anume, că Bucovina și mai ales Fondul Bisericesc au produs și pot să producă trofee — nu numai de cerbi — la înălțimea pretențiunilor chiar celor răsfățate. Dacă astăzi lucrurile stau totuși altfel, pentru aceasta nu sunt vinovați nici silvicii și nici vânătorii, ci o serie de întâmplări dezastruoase.

Ca unul, care am avut încă din copilărie un deosebit interes pentru natură și vânătoare și cum vânătoarea în Bucovina a fost legal reglementată prin permisul de a purta pușca, iar din 1886 prin permisul de vânătoare până atunci liberă, am început chiar cu vreo 8 ani, în măsură corespunzătoare, această pasiune, deci având astăzi peste 60 de ani de preocupare vânătoarească și aproape 50 de ani de activitate științifică cu cercetări originale.

Din contactul cu acele cercuri, fie chiar numai prin lungimea timpului, am imaginat oarecari experiențe și cunoștințe, dacă și

nu multe și temeinice, totuși poate oarecum mai largi decât au fost în măsură să le obție unii și alții dintre vânătorii mai tineri.

Aceste câteva cunoștințe tot îmi pot servi, de a-mi da seama pe de o parte despre insuficiența stării vânatului, iar pe de altă parte spre a putea vedea totuși perspective frumoase cu privire la desvoltarea vânatului și în prima linie a cerbilor cu trofee lor pe viitor. Aceasta mă însuflețește cu atât mai mult întrucât exercitarea vânătoarei preocupă actualmente atât persoanele autorizate conducătoare cât și cele în subordine, cu toate pătrunse de directivele reglementării în vederea desvoltării vânătoarești.

Persoanele active de prezent în administrația Fondului au luat în primire o moștenire cel puțin în ce privește vânatul și vânătoarea, cu o situațiune cât se poate de degradată, dusă la gradul maximal prin evenimentele războiului trecut. În decursul lui a trecut valul frontului cel puțin de 4 ori în linie neîntreruptă peste tot cuprinsul Bucovinei, iar în regiunile celui mai bun vânat au stat cu lunile tunurile, cu tranșeele și toată mizeria deslănțuită în consecință — despre evenimentele în vederea invaziunii ruse, pornite din 1939 nici nu mai amintim —. În afară de aceasta trebuie să nu trecem cu vederea, că războiul cel mare a găsit vânătoarea din Fondul Bisericesc, mai ales cu privire la calitatea vânatului, dar și în ce privește cantitatea lui, în o stare deplorabilă mulțumită urmărilor după măsurile luate în vederea «refacerii pădurilor păgubite de vânatul suprapopulat». Această «păgubire» se datorește *culturii* vânatului, care nu era decât o *simplă crescătorie* aplicată de către arendașii vânătorilor în conformitate cu vederile vânătoarești din acele timpuri. Acele arendări au avut drept urmare, ceea ce trebuie de remarcat, cu recunoștință, înainte de toate introducerea și popularizarea disciplinei vânătoarești cu repercursiuni asupra întregii țări a Bucovinei. În acea disciplină se cuprinde administrarea vânătoarească, cu măsurile de pază, ocrotire și poliția vânatului, dar și cu combateră răpitoarelor «prin toate mijloacele», la care se adaugă și măsurile prin «legile țării», ale premiilor, d. e. pentru urs, măsuri, cărora li se datorește în mare parte dispariția și a acestui vânat. În acea direcție au ajuns la o anumită reputațiune unii vânători țărani, în înțelelesul adevărat niște braconieri, între care cu deosebire Știrbu, din munții românești (Dornei) și mai ales Cozma

Zaieț din cei huțânești (Sărata), la obârșiile Ceremușului alb. Ultimului i se atribuiau 73 urși «vânați» pentru care faptă merituoasă, în afară de încasările premiilor, după ce și-a pierdut averea la Jidani ca și alți conaționali de ai lui, a fost instituit în serviciul Fondului ca paznic al haitului din Sărata din recunoștință și drept recompensă pentzu blănurile furnizate consilierilor silvici de pe atunci din serviciul Fondului, prefecților, etc. De fapt el însuși a vânat ceva peste 60 urși, iar restul a fost vânat de alți camarazi, precum mi-au mărturisit atât el însuși cât și unul dintre camarazii lui, cu care deasemenea am avut conversațiuni destul de îndelungate și intime. Ei nici nu aveau conștiința, că ar fi comis ceva incompatibil, afirmând și mărturisind cu toată curățenia naivității, că marea majoritate de urși nici nu a fost vânată de ei în Bucovina, ci pe teritoriul Galiției de atunci, unde ținea vânătoreea cu arendă arhiducele Leopold Salvator, terenul dintre Ceremușul alb și negru, dela care din anul 1910 înainte aveam în baza lucrărilor publicate invitarea documentată în scris la vânătoree de cocoși de munte ș. a. Dar cei mai mulți urși au fost braconati din terenul transilvănean, mai ales din regiunea muntelui Bălăsina. Dela acei vânători țărani am aflat și eu pe unde sunt trecătorile de urs și îndeosebi o trecătoare forțată, pe lângă care tot cu ajutorul lui Cozma Zaieț a împușcat arhiducele Leopold Salvator urși în Bucovina pe Dealul Negru (Ciernei Dil), trecătoare, peste care trece printre un șir de stânci colțuroase cărarea de serviciu orizontală pe deasupra părăului Părcalab. Faptul, că mentalitatea vânătorească era pe atunci în administrația Fondului așa cum reese din cele arătate, se evidențiază poate cel mai bine prin prezentarea lui Știrbu și a lui Cozma Zaieț ca obiecte de expoziție în casele țărănești aranjate la expoziția internațională vânătorească din Viena 1910, obiecte de expoziție în virtutea de *vânători de urși*. Despre autenticitatea celor arătate la urs m'am putut incrediința la fața locului cu ocaziunea vânătoreilor la cocoși de mesteacăn pe terenul arhiducelui unde aveam pe muntele Groapa și la obârșia pârăului Hnitesa, de lângă stânca Cumanului, Ștevioara etc., în preajma muntelui Bălăcină o colibă bună, de petreceam în acele locuri câte cel puțin o săptămână foarte romantică, de dincoace de terenul dela Făina din Maramureș.

Dar să ne întoarcem la cerbi. Este de remarcat, că în afară de trofeul Bittner chiar eu personal am văzut sau am auzit despre

o serie de coarne capitale foarte apreciable, dacă nu chiar excepționale. Ca student am văzut la familia Baloșescul, din Banila, coarne cu coroanele asemănătoare cu ale celui cu 66 din Moritzburg. Așa am văzut și pe părete la administratorul Bazant din Marginea (Sucevița) coarne regresive cu 6 și altele cu 8 raze de mărime și grosime uimitoare — șefii ocoalelor erau la arendașii respectivelor ocoale drept conducători de vânatoare cu dreptul de a putea vâna un oarecare număr de cerbi după plecarea lor dela vânătoreea la muget sau chiar și în timpul prezenței lor, însă în alt canton, iar arendașii chiaburi nu vânau decât «reglementar» cerbi cu multe raze (dela 12 în sus; așa era moda). În colecțiunea Direcției Fondului figurau coarne cu 18 raze de mărime și grosime foarte respectabilă. Conte Erbach a vânat la Putna un cerb cu 20 raze capital (fotografia am văzut-o la măiestrul lui de vânătoare Weber în Putna 1902). El însuși avea pe părete coarne cu 14 raze foarte largi, groase, mari, foarte mărgelate și întunecate, cu coroane frumoase. În pădurea din Putna am văzut în două rânduri câte un cerb cu câte 14 raze pe coarnele extraordinar de mari, largi și cu coroanele lopătoase. Chiar după război a fost braconat un cerb aflat în pădure fără cap; coarnele au ajuns la fabricantul steclar Fischer și au fost expuse în Cernăuți în vitrina fabricei. Ele aveau înfățișarea și aproape și dimensiunile trofeului Killinger (publicat în »Carpații» 1941). La un preot din Straja erau coarne cu 18 raze de dimensiuni extraordinare, provenite evident din Putna, de unde dispăruse un cerb capital extraordinar urmărit de mine, având și urmele și vocea excepțional de puternice. El a fost evident braconat din centrul de acțiune Măgura Vacii, unde se instalase la poiană »*gospodari*» din Straja, cu vitele. Înainte de războiul mondial era în Rădăuți un croitor Pscheit. La acela erau, de văzut coarne de cerb. O pereche cu 26 raze avea dimensiunile extraordinare și se bucurau de admirațiunea amatorilor. În colecțiunea contelui Vasilco erau exemplare demne de remarcat. Familia Radu Grigorcea păstra trofee extraordinare (comp. articolul din Rev. Vânător, 1939). Învățătorul Crăciun din Ciocănești a vânat un cerb cu coarne de 18 raze foarte apreciate și discutate. Adm. silv. din Cârlibaba W. Eras, avea coarne cu 18 raze din acea regiune foarte frumoase. Cons. insp. Böhm, un pasionat vânător (chemat măiestru de vânătoare imper. Gmunden), avea mai multe trofee din reg. Argel, Boul,

foarte apreciable. În colecțiunea mea am avut coarne picate de dimensiuni capitale (16 și 10 cu cor.) precum și un corn (18) din Storojineț din pădurile Flondor și unul din Frumosul cu cor. lăptosă (18—20) de dimensiuni capitale. În colecțiunea cons. silv. Eckel am văzut unele exemplare de toată frumusețea. Cons. silv. Jirku avea din Moldovița coarne (18) peste dimensiunile obicinuite. Unele coarne subfosile arată calitatea capitală. Profesorul Kargl, fiul fost. cons. insp. silv. dela Fondul Bisericesc, un pasionat vânător, avea deasemenea coarne peste capitale ca și tatăl său. Conteul Sylva-Taronka amintește în cartea sa «Glückliche Tage» cerbii din Bucovina (Marginea și Solca) și remarcă coarnele lor capitale, mai ales un cerb extraordinar, adăugând totodată și decadența vizibilă, din care evident a profitat, întrucât mai târziu a scris «Kein Heger kein Jäger» ceea ce înseamnă *cultivarea*, îndrumând «selecțiunea cu pușca», spre deosebire de *cultură* (crescătorie numerică). Așa au gospodărit prin 30 ani (de pe la 1870 la începutul secolului actual) protejații soartei și ai autorităților superioare dela Viena, de au adus un bine țării prin disciplina vânătoarească, dar în același timp și răul produs prin degradarea calitativă și sporirea numerică a efectivelor de cerbi din Fondul Bisericesc, de se poate crede astăzi, că Bucovina nici nu ar putea produce ceva superior. Este lucru dela sine înțeles, că acel exemplar model dat de baronii, conții și principii arendași ai Țării Fundulei, a fost introdus și urmat de către boierii proprietari de latifundii păduroase. În cadrul acelor arende erau cuprinse pădurile din poalele Carpaților bucovineni, Dragoș (lângă Moldovița), Vama cu Frumosul, Homorul, Ilișești, Solca, Marginea (Sucevița), Codrul Voievodesei, Putna și Brodina. Se vânau cerbii d. p. arendașilor numai la muget și se vânau mulți. Așa d. e. la Putna (aproape 11.000 ha) până la 20, excepțional 25 cerbi. Cam tot așa erau efectivele celelalte — la Sucevița în Valea Șoarecului era la casa forestieră ridicată o spânzurătoare făcută din 2 stâlpi pentru tratarea cerbilor vânați, prin care se accelera lucrul. Dar și cantitățile de vânat erau remarcabile, d. e. la Putna era evaluat în 1902 efectivul de cerbi la 3.000 de piese, ceea ce înseamnă aproape 30 la 100 ha, când socotim pentru Carpați 2—3 și până la 4 piese bine suportabile la 100 ha. Marginile pădurilor de pe lângă tăieturile mai proaspete erau pe lângă trecătorile principale călcate până la solul gol, de arătau așa ca solul

din un ocol de vite. În locurile însozite se adunau cirezi de 20-30-40-60 bucăți. Numerele le-am stabilit prin numărarea proprie făcută la fața locului unde iarna pe fața albă numerarea se putea face relativ destul de ușor în tăieturile de lângă codrul secular. Așa dar putem socoti cu oarecare aproximațiune, după indicatorul din Putna, cea mai accesibilă, având gara în localitate, că în cele 9—10 arendări (Valea Dragoșă d. e., cam 1.500 ha, era o singură arendare), se vânau, dacă scădem numărul în medie numai la câte 10 cerbi pe fața de arendă, = 100 cerbi pe an și deci în 30 de ani 3.000 de cerbi cu coarnele cel puțin aproape capitale și cu numărul razelor de cel puțin 12, căci sub acel număr nu era considerată vânzarea fermă. Dacă scontăm capitalii la 1—2 %, urmează în cei 30 ani cel puțin 30—60 coarne capitale, dintre care un oarecare procent, să zicem 10 %, trebuesc considerate excepționale, reprezentând cel puțin 3—6 de aceștia. Toate aceste trofee eșiau din țară, fără nici cel mai mic răsunset, adică așa, ca și când nici nu ar fi existat. La acest număr este a se adăuga o cantitate de coarne capitale braconate, afirmare întemeiată pe faptele arătate sus, d. e. cu croitorul Pscheit, Fischer, parohul ș. a. Braconajul se făcea pentru afaceri cu coarnele, care imediat erau transportate la oraș în căruță cu fân și cu alte produse agricole. În Rădăuți și celelalte orașe erau cunoscuți samșarii respectivi, cum era acel croitor Pscheit, dar mai ales ciata de Jidani samșari cu legăturile lor bine cunoscute, de ajungeau coarnele la destinație sau la vânzare pentru amatori sau pe la prefectii județelor etc. Dar nu numai la poalele Carpaților se petreceau de aceste, ci și în orașele din fundul munților. Așa am avut ocaziunea să văd, sub pretextul de a dori să cumpăr, coarne mari și foarte robuste, corespunzătoare cu caracterul mai mult sau mai puțin general al coarnelor dela cerbii din regiunea centrală a Carpaților, la Dorna Candrenilor (1913) unde am petrecut de repetate ori cât mai lung timp cu ocaziunea cursurilor de vară pentru învățătorii români ținute în vacanță până la izbucnirea războiului. Profesorul Kargl (necomunicativ) vâna înainte de războiul mondial mai ales în Pârâul Homorului la Poiana Șuvarului cu reputațiunea de cerbi capitali, în apropierea hotarului cu Transilvania, regiunea din Valea Bistriței, de unde a recoltat Radu Grigorcea trofee de capitale descrise în Rev. Vîn. 1939. Dacă mai recurgem la oarecare date din literatura vânătoarească germană,

va fi de ajuns a se indica manualul lui *Böhmerle*, cu deosebita remarcare a trofeelor din Bucovina, sau studiul lui *A. Rörig* din revista şt. Arch. f. Entwicklungsmech., *Fritz Bley*, «Vom edlen Hirs.h», care cu altă ocaziune trimite salutări «Bucovinei, celei mai frumoase ţări a cerbului» («Grüsse a. d. schönste Hirschland der Welt») ş. a., între care articole din revistele germane «Wild und Hund», «Deutsche Jagd» etc., cu cele mai mari elogii la podoaba coarnelor cerbului din Bucovina şi Fondului Bisericesc («in den Wäldern d. gr. or. Religionsfonds»), precum este remarcat cerbul nostru şi în marea monografie »Cerbii din toate ţările» The deer of oll lands) de Lydekker, London 1898, atunci rezultă în total, că *numărul coarnelor capitale inclusiv excepţionale din atât de mica întindere de ţară cum este Bucovina şi cu atât mai mult pădurile Fondului, este relativ foarte mare şi trebuie considerat chiar excepţional de mare.* Această constatare în raport culpărea arătată la început, că cerbii Fondului, resp. ai Bucovinei, ar fi inferiori, poate să pară paradoxală. Dar ea poate fi pusă în paralelă cu efectivele de cerbi chiar din Gurghiu, regiune, despre ale cărei calităţi superioare în producţiunea de vânat capital şi coarne de renume nu există nici o îndoială şi în care de prezent totuşi calităţile superioare par a fi epuizate.

Aşa sunt destule motive de a se trage concluziunile cuvenite din cele aratate în expunerea precedentă, fără şovăirea, că alt ceva este teoria cea mai frumoasă şi altceva practica uneori tristă, ci chiar în deplină conştiinţă a acestei experienţe de altfel bine întemeiate. În acest scop trebuie mai întâi puse faţă în faţă constatările pozitive în parte atinse în această expunere. După căsăpirea vânatului, inclusiv căprioarelor ordonată în 1902 odată cu rezilierea contractelor, încă tot s'au mai găsit reflectanţi la vânatoarea din Fond, d. e. contele Bethusi Hugh la Putna. Dar după un an aceasta a şi renunţat la ea din motivul vânatului degradat. Contele Sylva Taronka atât de entuziasmat de bonitatea vânatului din pădurile Fondului, a trecut după exploatarea lui dela Marginea la Solca, iar în fine a renunţat cu totul după exploatarea degradatoare. Ca acest arendaş au ţinut şi alţii vânatoarea în arendă cu prelungiri până la 30 ani, până la rezilierea contractelor. Acest fapt indică destul de limpede, că valoarea vânatului, adică a trofeelor, era cel puţin apreciabilă. De altfel ei nu ar fi ţinut în arendă cu mari cheltueli vânatoarea timp atât de îndelungat aşa

erau în Putna d. e. în afară de șeful ocolui silvic ca supraveghetor suprem, întreținuți un maestru de vânătoare, care inspecta zilnic terenul și cel puțin 5 paznici având fiecare o casă cu o tindă și o cameră și plată lunară împreună cu alte beneficii. Mai erau angajați ajutori după trebuință, precum făcea și personalul silvic serviciu de vânătoare în schimbul oarecăror indemnizațiuni. S'ar putea poate crede, că prin exploatările silvice s'ar fi stricat substratul spațiului vital al cerbilor, așa cum a fost și susținută părerea, că constituțiunea chimică a solului mai mult sau prea puțin bogată în săruri calcaroase ar influența efectiv bonitatea trofeelor, cu toate că se constată prezența de cerbi excepționali în regiunea trahitică din Calimani ca și cea de șisturi cristaline din Poiana Ițcani sau din Maramureș, Ineu-Pietros-Făina etc., chestiune, asupra căreia nu este nici locul nici momentul de a se putea insista mai de aproape. Dar exploatările silvice prin tăierile pădurilor seculare, care sunt fenomene foarte dureroase pentru vederile turiștilor sau ale păstrătorilor monumentelor naturale, atingând tot așa și sentimentele romantice ale vânătorilor precum chiar ale înșiși silvicilor, nu sunt numai decât tot atât de dureroase și pentru cerbi, căroră le servesc chiar drept față pentru mișcarea liberă și pășcătoare, cerbul fiind animal alergător în fețe deschise, retras la pădure mai mult pentru liniște și refugiu. În tot cazul este foarte simplu de înțeles, că tăieturile cu vegetațiunea lor de trifoi (foarte preferat, ba chiar indispensabil pentru cerbi), iarbă, diferite plante suculente, muri, zmeuriș ș. a. sunt cel puțin mai efective fețe nutritoare pentru cerbi decât pădurile închise, oricât de abundent ar fi subetajul din ele.

Analiza făcută prin cele precedente ne conduce la constatarea, că substratul păduros din Bucovina, deci și al Fondului Bisericesc *îndeplinește condițiunile* pentru desvoltarea de *cerbi cu trofee capitale și excepționale*, cel puțin tot atât de bine ca și alte regiuni productive de aceste daruri naturale. Ea ne arată mai departe, că efectivele capitale au dispărut, lăsând în loc efective inferioare și chiar nedorite, așa cum le putem constata în prezent (cerbi cu coarnele regresive, mulți țepușari furcari, 6-eri, 8-ari, și mai ales 10-eri adulți, iar coarnele fiind, dacă nu în total, atunci cel puțin în mare parte reduse, arătând colțuri și mușchi în loc de raze laterale ș. a. defecte), fenomene care de fapt sunt în măsură a trezi părerea, ca și când efectivele aceste nu ar fi în stare să producă

coarne mărețe, având coroanele evidente, bine dezvoltate și cu înfurcări și raze în ele.

Cu toate aceste și cu atât mai mult trebuie să nu trecem cu vederea, că prin vânatoarea îndelungată, datând de pe la anii 1870 încoace, s'a făcut de fapt intensivă «selecțiune negativă» prin împușcarea cerbilor cu trofee capitale și păstrarea celor rău dotați, de cari totdeauna au fost, sunt și vor fi în toate efectivele, chiar și în cele mai ideale. În comparație cu societatea omenească sunt oameni rău dotați, apoi majoritatea mediocră, minoritatea celor capabili și starea excepțională a celor ingenioși, corespunzând în în efectivele cerbilor regresivi (șepurașii, furcarii, până la 10-rii permanenți), majoritatea celor cu coroanele nevaloroase, minoritatea celor având coarnele capitale cu coroanele bine dezvoltate și cei extrem de puțini cu calitățile excepționale. La selecționarea negativă au contribuit și braconierii. afaceriști cu trofee, apăruiți prin demoralizarea generală în toate felurile ei cunoscute.

În definitiv se poate deci constata, că *potențialul cerbilor din pădurile Fondului este bun*, precum este el în genere în Bucovina. Dar prin măsurile de cultură numerică precum și prin decimarea nehibzuită cu urmările ei, mai ales privind braconajul și desinteresul personalului, făcându-se selecțiune negativă, i s'a suprapus calității bune majoritatea constând din cerbi degradați, în deosebi a taurilor cu coarnele submediocre atât în ce privește mărimea lor cât și mulțimea razelor, dar mai ales dezvoltarea defectuoasă a coroanei. În acest fel este evidentă o anumită disproporție dintre corpul masiv al carpatinului normal și coarnele abătute dela normă, ceea ce înseamnă defectuoase. Cazul se prezintă ca și o grădină cu flori înăbușite de buruiene. În cazul de degenerare sau de calitate inferioară naturală a efectivului cerbii noștri ar trebui să se prezinte și cu făptura corpului mizerabilă cum le sunt coarnele. Ne fiind însă cazul, este evident, că starea inferioară se referă numai la coarne. Aceste sunt un caracter sexual secundar, fiind în cea mai pronunțată legătură cu acțiunea hormonală ș. a. a hormonilor sexuali.

Cea mai caracteristică influență hormonală sexuală este scăderea dezvoltării coarnelor la cerbii trecuți peste apogeul vieții, producând fenomenul atât de cunoscut al coarnelor regresive prin bătrânețe. Acest deficit se produce prin reducțiunea influenței hormonilor sexuali testiculari pe calea degenerării senile. Invers,

progresând împreună cu vârsta în ascensiune producțiunea hormonilor testiculari, ei influențează progresiv creșterea coarnelor, prin care ele devin tot mai mari, mai robuste, mai înfurcitate, deci cu mai multe raze și aceasta mai ales la conformarea terminală dela coarne; în coroana lor, care devine tot mai complicată. În linia descendentă, după trecerea culminațiunii vieții, coroana devine tot mai simplă până la dispariție; desvoltarea coarnelor fiind astfel în regres, coarnele respective sunt regresive.

Așa se prezintă mersul normal. Dar el nu privește toți indivizii în aceeași măsură, ci unii sunt mai bine dotați, alții mai puțin. Intrucât aceste grade de dotare sunt felurite, unii cerbi sunt inferiori, alții mediocri, mai puțini sunt capitali și foarte puțini excepționali în ce privește desvoltarea caracterelor sexuale secundare, dar mai ales a coarnelor. Deaceea se întâlnesc cerbi d. e. cu corpul capital, cu vocea tare și profundă și cu coarnele regresive, cum sunt (mai rar) cerbii cu vocea mediocră, dar având coarnele puternice etc. Este dela sine înțeles, că seria aceasta este foarte variată. Dar cea mai mare raritate este negreșit situațiunea cerbilor excepționali, dotați în toate direcțiile la înălțime. Este evident fără îndoială, ca la aceștia funcțiunea hormonală este foarte bine pronunțată. Prin influența acestor hormoni se desvoltă până la măsura maximală organele sexuale secundare, vigoare, vocea și coarnele, dar și caracterele psihice, îndrăzneala, sensurile distinse, cu precauțiunea și alte fenomene sufletești, prin care superioritate individuală este în mare parte învinsă dependența necondiționată dela instinctul social; cerbul respectiv (mai ales unii tauri, dar și una și alta ciută, în deosebi în vârstă progreseată) devine solitar și nu suferă nici asocierea unui mai tânăr. De această asociere se folosesc adeseori tauri puternici lăsându-l pe cel asociat mai slab, a se expune la eventualele pericole. Inșoșitorul mai tânăr profită la rândul lui și el de experiența vârstnicului. Solitarii pronunțați, individualități puternice, se țin și umblă numai singuri, bine înțeles în afară de timpul împerecherii. Dar și atunci ei dovedesc tendința lor de izolare, petrecând cârduțul ciutelor până la o răspântie și apoi trecând direct la locul izolat de peste zi sau abătându-se mai întâi la scăldătoare. Aceste sunt fenomene, pe care vânătorii le cunosc foarte bine. Totuși izolarea solitarilor nu este absolută. Ei au în oarecare evidență prezența celorlalți din apropierea locului unde se țin izolați;

numai că par a nu lua notă de ea. Dar dacă prin oarecare împrejurări acei vecini de ciute și cerbi părăsesc locul, atunci și solitarul dispare din locul lui, trecând și el undeva în altă regiune. Aceste schimbări le-am putut urmări chiar în pădurile Fondului, având puțința și interesul precum și condițiunile date prin măsurile sus arătate a decimării efectivelor de cerbi și urmările lor, prin care s'a produs în cele din urmă starea actuală.

Cum am constatat, că s'au tot scos cerbi capitali prin vânărilor din an în an, aplicându-se astfel selecțiunea negativă în efectivul vânatului, în același raport au rămas păstrați cerbii cu calitățile mediocre și cei regresiv degradați. Așa s'a produs deci prin intervenția omului această starea anormală, nenaturală în efectivul cerbilor. În consecință urmează, că tot prin intervenția omului se poate restabili starea naturală, dacă materialul bun dat prin fondul ereditar nu este epuizat, ci păstrat. Această ultimă condițiune este dată, chiar dacă ar fi epuizat materialul total al taurilor bine sau foarte bine dotați, prin faptul, că este păstrat potențialul bun inherent ciutelor, și ele purtătoare ale acelor dotări bune sau rele, întrucât nu numai taurii, ci în aceeași măsură transmit urmașilor și ciutele caracterele bune (precum și rele). Aceasta trebuie de reținut cu atât mai mult întrucât ciutele nu au fost selecționate negativ. Căci și ciutele sunt supuse acelorași legi ale naturii, fiind și la ele activi aceiași hormoni și aceiași cromosomi (purătorii caracterelor ereditare). În acest înțeles trebuie de reținut, că puțința de *desvoltare a calităților superioare nu este dispărută din efectivele de cerbi din pădurile Fondului*, ci numai înabușită ca și acoperită prin prevalența călităților nevaloroase, cel puțin cu privire și la majoritatea ciutelor.

Din acest punct de vedere urmează trebuința de a se aplica *cultivarea* cerbului, în vederea sporirii calităților bune (spre deosebire de cultura lui, care nu este decât o simplă crescătorie în vederea sporirii numerice a cantității efectivului). Prin cultivare este a se înțelege aplicarea unui șir întreg de măsuri, dintre care cea mai efectivă este selecționarea cu pușca, selecțiune pozitivă, prin care se elimină prin împușcare din efectivul cerbilor indivizii cei cu caracterele pronunțat inferioare și mai ales nedorite, împiedecându-se prin aceasta efectuarea fecundării ciutelor prin tauri degradați și deci transmiterea caracterelor rele prin ereditate asupra indivizilor moștenitori. Acele caractere rele păstrate la cerbii

degradați (regresivi) cu oarecare tenacitate (coarnele regresive) se manifestă în înțelesul regulei creditare (descoperite de Mendel) ca dominante la cerbii regresivi precum sunt la cerbii cu coarnele capitale dominante caracterele bune, iar cele rele rămân înăbușite, fiind recesive. Regula însăși se prezintă în 3 variante privind împreunarea caracterelor (dominante sau recesive) dela ciută și taur prin actul fecundării: 1. Cele două caractere sunt dominante la ambii părinți (animalul = homozygot pentru caracterul respectiv). 2. Unul dintre acele caractere este dominant, celalt recesiv (animalul = heterozygot). 3. Caracterele sunt recesive (animalul = homozygot pentru caracterul recisiv). La homozygoți se transmite același caracter (dominant sau recisiv) asupra urmașului. La heterozygoți transmit $\frac{1}{2}$ din celule sexuale caracterele dorite, iar $\frac{1}{2}$ cele nedorite. La împerecherea indivizilor heterozygoți vor fi $\frac{1}{4}$ a fiilor (fiicelor) homozygoți pentru caracterul bun, $\frac{2}{4}$ heterozygoți și $\frac{1}{4}$ homozygoți pentru caracterul rău (coarnele nedorite). În cazul recesivilor rezultă tot $\frac{1}{4}$ homozygoți, $\frac{2}{4}$ heterozygoți și $\frac{1}{4}$ homozygoți pentru calitatea inversă. Selecționându-se cu pușca prin eliminarea taurilor nedoriți, raportul arătat s'ar schimba repede în favorul dispozițiunii bune; la cerbi prin dezvoltarea de coarne bune cu caracter dominant, iar la ciute cu dispozițiunea de a produce urmași cu aceste caractere. Dar și ciutele cu predispozițiuni inferioare trebuiesc eliminate prin împușcare cum sunt cele bătrâne și sterpe, bolnăvicioase sau cu alte semne de degradare *bine pronunțate*, cele din efectivele foarte degradate, precum și vițeei slabi, mai ales din cei gemeni. Tot așa sunt de înlăturat și ciutele întrate târziu în călduri (întârziate), care vor naște târziu vițeei, deci fără viitor.

În ce privește eliminarea sau înlăturarea cerbilor degradați prin împușcare, aceștia trebuiesc bine recunoscuți dela distanță, lucru care nu este de loc ușor și cere atât cunoștințe teoretice cât și exercițiu în aprecierea facultăților vânatului. Pentru constatarea cerbilor degradați a se compara cele expuse în «Carpații» Nr. 5, 1942, pg. 152—153. Măsurile de acest fel sunt în aplicare în Germania chiar în vederea refacerii cerbului. Aplicarea acestor măsuri poate că este în mare parte unul din motivele năvalei, care o dau vânătorii din Germania asupra cerbului din Carpații noștri, motiv nutrit și prin reputațiunea din trecut, cât și prin aprecierea trofeelor românești la expozițiile internaționale de vână-

toare. Acele măsuri ar fi bine a se lua și la noi mai ales în Bucovina creatoare și în alte direcții, atât de bântuită în ultimele decenii de cele mai diferite nenorociri. Dar aceasta totuși nu exclude de a se vâna (unde este cazul) și unii cerbi capitali când au trecut peste apogeul vârstei. Lucrul *principal este însă scoaterea* numărului mare al *degradaților* (oricât de dureroasă ar părea măsura), dar aceasta nu în mase și nici nu cu furie, ci în chip înțelept și liniștit, încet, succesiv și treptat, așa ca efectivele să nu fie *deranjate simțitor* în proporționalitatea sexelor și cea cu spațiul vital (biotopul). De altfel ar fi bine a se aplica în genere *cultivarea rațională*, avându-se în vedere ocrotirea, sporirea numărului relativ al cerbilor capitali, grija pentru nutrire corespunzătoare (naturală), liniștea în spațiul vital, protecția, colonizarea, îngrijirea, selecționarea pieselor concurente la nutriment, reglementarea intereselor vânătoarei și silviculturii, colaborarea silvicultorilor cu agricultorii și autoritățile. Dar dintre toate se recomandă *supravegherea și mai ales patrularea regulată* a terenurilor de cerbi, prin care se împiedecă cel mai bine apariția braconierilor și a răpitoarelor violente, se ține evidența asupra vânatului și pentru fixarea statisticei drept bază de acțiune în toate întreprinderile vânătoarei raționale. Așa se prezintă *programa de refacere a vânatului mare* la înălțimea potențialului natural al lui. Trebuie numai de avut curajul de a o pune în aplicare amăsurată.

Aplicarea acestor directive în pădurile Fondului se recomandă, după vederile mele, cu atât mai mult întrucât *potențialul cerbilor este bun* și dă cea mai bună speranță în vederea ridicării vânatului la acea înălțime faimoasă care a făcut altă dată atât de cunoscut și apreciat «Fondul Bisericesc ort. român din Bucovina», și care încă nu este uitat.

ACȚIUNEA DINAMICĂ PROVOCATĂ DE ÎNCĂRCĂRILE MOBILE ASUPRA PODURILOR FORESTIERE.

de Ing. V. BIVOL

La construcția podurilor, care deservesc diverse instalații forestiere de transport, aplicarea metodelor exacte de calcul prezintă o mare importanță întrucât permit obținerea unei rezistențe mai mari și implicit posibilități de construcții mai rapide și mai economice.

În aceste calcule, cunoașterea acțiunii dinamice provocate de trecerea peste poduri a încărcărilor mobile se tratează în ce privește intensitatea acțiunii, ca fiind de natură imobilă, statică.

În realitate, podurile lucrează întotdeauna sub influența acțiunilor dinamice, provocate de încărcările mobile, ceea ce este cu totul deosebit de acțiunea statică.

Acestor chestiuni nu li s'a dat până în prezent atenția cuvenită, aplicându-se la întocmirea proiectelor de poduri forestiere numai noțiunile generale de construcții, care nici nu au fost experimentate pentru condițiunile specifice în care funcționează podurile forestiere.

De aici rezultă necesitatea executării cercetărilor teoretice și experimentale asupra acțiunii dinamice la podurile forestiere, în scopul stabilirii unor norme bine precizate pentru calculul acestor lucrări de artă forestieră.

Fondul Bisericesc din Bucovina, având peste 600 de poduri, podețe și diverse lucrări de artă, făcând parte din traseul căilor ferate și drumurilor forestiere de pe proprietatea sa, este nemijlocit interesat în rezolvarea cât mai rațională a problemei ridicării rezistenței la poduri, mai ales că masivele păduroase fiind situate, în majoritate, în regiuni de munte, necesită înființarea unor mijloace de transport cât mai perfecționate.

În prezent, serviciul tehnic al Fondului Bisericesc lucrează la refacerea căilor ferate forestiere, distruse în parte de pe urma

războiului actual, astfel că problema efectelor dinamice constituie un capitol special de studii teoretice și practice.

Considerentele analizate în rândurile, ce urmează, reprezintă cercetări teoretice asupra efectului dinamic, ce au stat la baza calculului pentru întocmirea proiectelor de poduri construite în ultimul timp la Fondul Bisericesc.

* * *

Pentru a se putea aprecia efectul dinamic, la justa lui valoare și nu sub forma unui coeficient empiric, fără nici o justificare rațională, este necesar să ținem seama de următorii 3 factori, cari influențează în mod real asupra mărimii efectului încărcăturilor mobile.

Primul factor este efectul mișcării înseși, care fără să ție seama de defectele căii și a podului, mărește efectul dinamic al încărcării mobile și duce la o simțitoare schimbare a naturii solicitării podului, în comparație cu travaliul său static.

Diferența între efectul la aceeași încărcătură ($Q = 1 \text{ t}$) în poziția sa statică și în cazul unei mișcări uniforme V , devine foarte remarcabilă, dacă vom cerceta în ambele cazuri schimbarea flexiunii la mijlocul deschiderii podului.

În primul caz se obține linia de influență a flexiunii statice la mijlocul deschiderii, având o formă de curbă regulată, care se poate reprezenta prin următoarea formulă :

$$\eta = \eta_0 \sin \frac{\pi x}{l}$$

unde η_0 este ordonata curbei la mijlocul podului și l deschiderea, efectiv încărcată.

Ecuția mișcării mijlocului podului, când pe el trece încărcătura Q având viteza v , se poate scrie, dacă ne imaginăm masa grinzii în punctul analizat, adică în mijlocul deschiderii, analizând astfel flexiunile unei grinzi fără greutate, încărcată la mijlocul lungimii sale cu o masă concentrată.

Intrucât linia elasticității grinzii coincide, în procesul undulației cu linia elasticității statice, provocate în mijlocul podului de greutatea concentrată, obținem :

$$Y = Y_0 \frac{3 x l^2 - 4 x^2}{l^2}$$

unde Y_0 — reprezintă flexiunea în mijlocul podului.

Energia cinetică a grinzii întregi o putem reprezenta cu formula :

$$2 \int_0^{l/2} \frac{m v^2}{2} dx = 2 \int_0^{l/2} \frac{p}{2g} \left(y_0 \frac{3x^2 - 4x^3}{l^3} \right)^2 dx = \frac{17}{35} p l \frac{y_0'^2}{2g}$$

în care m și p = greutatea curentă și proprie a grinzii, iar g = accelerația sub acțiunea gravitației.

Energia cinetică a concentrării condiționate în mijlocul deschiderii, corespunzătoare greutateii p , este egală cu

$$\frac{p}{2g} \cdot y_0'^2$$

egalizând aceste două expresii obținem :

$$P = \frac{17}{35} p \cdot l$$

adică greutatea concentrată, adusă în mijlocul deschiderii este cu puțin mai mică decât jumătatea greutateii efective a aceleiași grinzii.

Pentru aducerea în mijlocul deschiderii a greutateii Q ce se mișcă cu viteza v , vom lua în calcul linia de influență a flexiunei mijlocului grinzii ca sinusoidă și vom obține pentru forța R ce acționează încărcătura, formula :

$$R = Q \sin \frac{\pi x}{l}$$

Introducând forțele de inerție și neglijind forța inerției încărcăturii Q , ecuația vibrațiilor se va putea exprima sub forma

$$\frac{d^2 y}{dt^2} + \frac{K}{M} y + \frac{\gamma}{M} \frac{dy}{dt} - \frac{Q}{M} \sin \beta t = 0$$

unde y este deplasarea verticală a mijlocului grinzii, M masa grinzii, deplasate în acel punct, K puterea ce provoacă flexiunea în mijlocul deschiderii, γ un coeficient de proporționalitate.

$$\text{Luând } \frac{\gamma}{M} = 2\varepsilon \text{ și } \frac{K}{M} = \alpha^2,$$

unde α este numărul de vibrație raportat la 2π secunde, obținem

$$\frac{d^2 y}{dt^2} + \alpha^2 y + 2\varepsilon \frac{dy}{dt} - \frac{Q}{M} \sin \beta t = 0$$

de unde rezolvarea ecuației ne dă

$$y = \frac{Q}{M V (\alpha^2 - \beta^2) + 4 \beta^2 \varepsilon^2} \left[\sin (\beta t - \gamma_1) - \frac{\beta - \varepsilon t}{\lambda} \cdot e \sin (\lambda t - \gamma_2) \right]$$

$$\text{în care } \lambda = V \alpha^2 - \varepsilon^2$$

$$\gamma_1 = \arctg \frac{2 \varepsilon \beta}{\alpha^2 - \beta^2}; \quad \gamma_2 = \arctg \frac{2 \varepsilon \lambda}{\alpha^2 - \beta^2 - 2 \varepsilon^2}$$

De aici vedem că ε caracterizează mărimea eforturilor externe și interne ce acționează în grindă în timpul vibrațiilor.

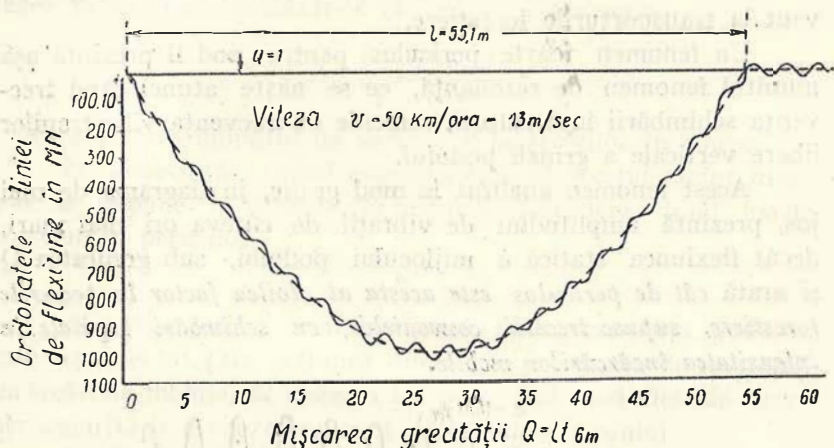


Fig.1

Din diagrama de mai sus se poate vedea că grinda obține vibrații regulate, a căror amplitudine depinde de viteza mișcării încărcării mobile și anume: cu cât se mărește viteza, se micșorează numărul de vibrațiuni și se mărește amplitudinea.

În cazul când viteza tinde către 0, adică acțiunea încărcăturii devine numai statică, formula vibrațiunilor primește expresia

$$y = \frac{Q}{M \alpha^2} \sin \frac{\pi x}{l} = \eta_0 \sin \frac{\pi x}{l}$$

adică expresia unei flexiuni statice.

Astfel se evidențiază marea importanță a studiului efectelor dinamice, întrucât din expunerile de mai sus se constată că încărcătura statică este numai un caz particular al acțiunii dinamice.

Factorul al doilea al acțiunii dinamice se formează atunci când încărcătura supune podul la o acțiune periodică și regulat schimbătoare, în intensitatea sa.

Acest caz se prezintă atunci, când peste pod trec vagoane încărcate cu lemn de lucru, sprijinit pe două trucuri, sau un convoi de căruțe încărcate, sau dacă roțile trucerilor au defecte la bandaje. Acelaș efect îl produce și locomotiva în timpul mersului prin masa sa neechilibrată.

Astfel acest factor este de mare importanță și foarte frecvent la transporturile forestiere.

Un fenomen foarte periculos pentru pod îl prezintă așa numitul fenomen de rezonanță, ce se naște atunci când frecvența schimbării încărcăturii, coincide cu frecvența vibrațiilor libere verticale a grinzii podului.

Acest fenomen analizat în mod grafic, în diagrama de mai jos, prezintă amplitudini de vibrații de câteva ori mai mari, decât flexiunea statică a mijlocului podului, sub greutatea Q și arată cât de periculos este acesta al doilea factor la podurile forestiere, supuse trecerii convoaielor, cu schimbări regulate în intensitatea încărcărilor mobile.

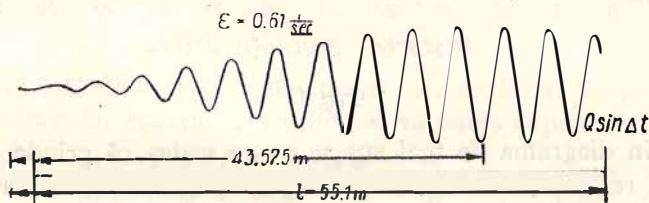


Fig. 2

Pentru a se putea calcula flexiunea probabilă a podului, datorită fenomenului de rezonanță, presupunem că mijlocul podului primește o vibrație de amplitudine y_1 .

Înainte trecerii sistemului al doilea de încărcături, din cauza încetării parțiale a vibrațiunii, amplitudinea va deveni:

$$y_1 e^{-\epsilon T}$$

Sub influența acestui de al doilea sistem de încărcături amplitudinea va fi:

$$y_2 = y_1 e^{-\varepsilon T} + y_1 = y_1 (1 + e^{-\varepsilon T})$$

iar după acțiunea sistemului al treilea:

$$y_3 = y_1 (e^{-\varepsilon T} + e^{-2\varepsilon T}) + y_1 = y_1 (1 + e^{-\varepsilon T} + e^{-2\varepsilon T})$$

Din acestea rezultă că după acțiunea sistemului n , vom avea:

$$y_n = [1 + e^{-\varepsilon T} + e^{-2\varepsilon T} + \dots + e^{-(n-1)\varepsilon T}]$$

Aceasta expresie arată că amplitudinea y_n crește după legea progresiunii geometrice și deci se poate scrie:

$$y_n = \frac{1 - e^{-\varepsilon T n}}{1 - e^{-\varepsilon T}} \cdot y_1$$

în care n , este numărul de sisteme a încărcărilor în convoi.

În consecință studiul experimental al acestui factor dinamic se impune în deosebi la podurile forestiere, fiind foarte frecvent și periculos.

* * *

Al treilea factor, ce influențează mult rezistența podului, este reprezentat prin acțiunea dinamică, provocată de loviturile încărcărilor mobile, la trecerea lor peste pod, mai ales din cauza neregularității a suprastructurii carosabile a podului.

Analiza teoretică a trecerii unei roți (fără arcuri), de rază R , peste un obstacol de rază r și înălțime S , aflat în mijlocul podului, ne va da pentru raportul $(1 + \mu)$ între flexiunile dinamică și cea statică:

$$1 + \mu = 1 + \sqrt{1 + \frac{v^2 \operatorname{tg}^2 \alpha_0}{\left(1 + \frac{1}{3} \frac{P}{Q}\right) y_{st} \cdot g}}$$

μ = coef. dinamic

P = greutatea plină a podului

Q = presiunea ce revine la roată

g = accelerația gravitației

v = viteza mișcării roții

y_{st} = flexiunea statică a podului

α_0 = unghiul de înclinare al tangentei în locul de atingere a roții de obstacol.

Studiind aplicarea acestui factor în cazul podurilor forestiere, vedem că este unul din cele mai frecvente, la podurile de șosele și indică importanța ce trebuie să dăm pentru întreținerea părții carosabile în bună stare, spre a se asigura rezistența și durata podului.

La căi ferate forestiere, existența acestui factor indică necesitatea de a evita cu orice preț joncțiunile de șine pe pod, iar în caz de imposibilitate de a le evita, se impune montarea unei singure șine, sau sudarea joncțiunilor.

Astfel, analiza teoretică a fenomenului de lovituri, provocate de sarcinile mobile, ne duce la următoarele concluziuni:

1. Efectul dinamic se mărește cu micșorarea greutateii P a podului, adică cu micșorarea deschiderii și cu majorarea sarcinei mobile și vitezei mișcării, v .

2. Cu micșorarea flexiunii statice se majorează efectul dinamic.

3. Cu majorarea razei R a roții și razei r a obstacolului efectul dinamic se micșorează.

* * *

Din cele expuse mai sus rezultă, cu destulă evidență, complexitatea evaluării teoretice a efectelor dinamice, produse de încărcările mobile, asupra podurilor,

Spre a se găsi o soluție, practica construcției podurilor, în toate țările, a căutat să aplice așa numiții coeficienți dinamici, având un caracter empiric.

Istoria construcției podurilor ne arată o mulțime de formule empirice, foarte mult întrebuințat în secolul trecut.

Astfel avem formula Pencoyd (Mellan)

$$\mu = 1 + \frac{91}{1 + 91}$$

Apoi formula inginerului Waddel (Mellan)

$$\mu = 1 + \frac{120}{1 + 150}$$

American Railway Eng. Assoc. a întrebuințat formula:

$$\mu = 1 + \frac{2787}{2787 + l^2}$$

În Anglia se întrebuițează formula :

$$\mu = 1 + \frac{36}{27 + l}$$

În Elveția :

$$\mu = \frac{18,25}{l}$$

Rezumând cele mai moderne studii, făcute asupra coeficientului dinamic, am rezumat în diagrama de mai jos, înfățișând în mod plastic, toate cazurile ce se pot ivi în practică și care interesează în deosebi construcția podurilor forestiere.

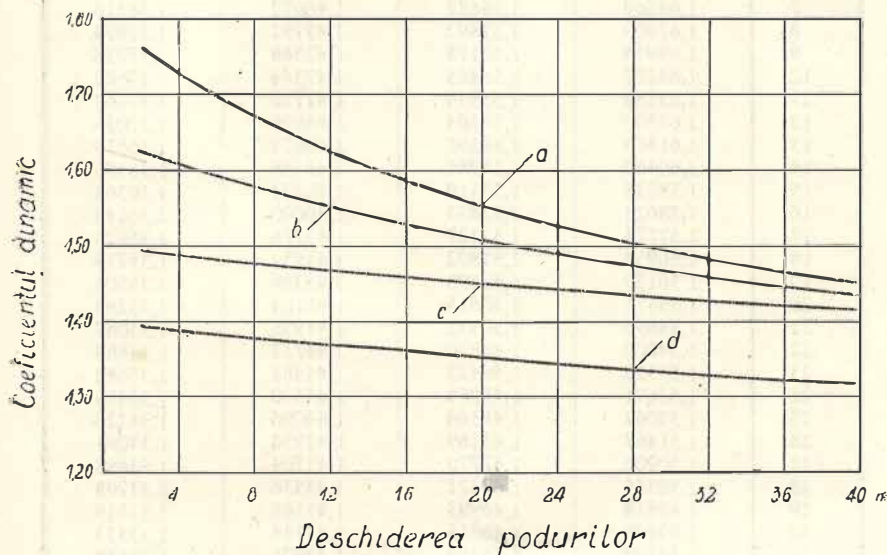


Fig. 3

În această diagramă semnificația curbelor este următoarea :

Curba a. se referă la poduri, cu șinele aplicate direct pe grinzi și legate cu eclise.

Curba b. prezintă cazul, când șinele sunt așezate direct pe grinzi, însă cu joncțiuni sudate, precum și la poduri cu șinele așezate pe traverse și legate cu eclise.

Curba c. se referă la poduri cu șinele așezate pe traverse și legate prin sudare, precum și la poduri cu balast și cu șinele legate prin eclise.

Curba d. prezintă poduri cu balast și șine sudate.

Pentru uzul practic, dăm mai jos valorile numerice ale coeficientului dinamic, pentru fiecare caz în parte:

Deschiderea podului efectiv încărcată	SPECIFICAREA VALORII COEFICIENTULUI DINAMIC			
	a.	b.	c.	d.
2	1,76661	1,62443	1,49360	1,39474
3	1,74825	1,61861	1,49080	1,39216
4	1,73125	1,61000	1,48800	1,38952
5	1,71510	1,60181	1,48576	1,38710
6	1,69997	1,59383	1,48296	1,38461
7	1,68569	1,58627	1,48072	1,38216
8	1,67209	1,57892	1,47792	1,37974
9	1,65934	1,57178	1,47568	1,37736
10	1,64727	1,56485	1,47344	1,37500
11	1,63588	1,55834	1,47120	1,37267
12	1,62500	1,55204	1,46896	1,37036
13	1,61463	1,54595	1,46672	1,36810
14	1,60460	1,53986	1,46448	1,36585
15	1,59525	1,53419	1,46224	1,36363
16	1,58624	1,52873	1,46000	1,36144
17	1,57774	1,52327	1,45776	1,35928
18	1,56958	1,51802	1,45552	1,35714
19	1,56159	1,51298	1,45328	1,35503
20	1,55411	1,50815	1,45104	1,35294
21	1,54695	1,50332	1,44936	1,35087
22	1,54000	1,49870	1,44712	1,34884
23	1,53320	1,49429	1,44488	1,34682
24	1,52691	1,48988	1,44320	1,34483
25	1,52062	1,48568	1,44096	1,34226
26	1,51467	1,48169	1,43928	1,34091
27	1,50906	1,47770	1,43704	1,33898
28	1,50345	1,47371	1,43536	1,33708
29	1,49818	1,46993	1,43368	1,33519
30	1,49308	1,46615	1,43144	1,33333
31	1,48798	1,46258	1,42976	1,33148
32	1,48322	1,45922	1,42808	1,32967
33	1,47863	1,45586	1,42640	1,32787
34	1,47421	1,45250	1,42416	1,32609
35	1,46979	1,44914	1,42248	1,32432
36	1,46528	1,44594	1,42085	1,32220
38	1,45762	1,43993	1,41742	1,31913
40	1,45031	1,43407	1,41408	1,31588

Din examinarea acestui grafic rezultă că pe măsură ce crește deschiderea podului, coeficientul dinamic, în general, se micșorează.

În ceea ce privește coeficientul Minist. L. P. C.

$$C = 1 + 2 \frac{15 - L}{100}$$

care devine subunitar dela o deschidere mai mare de 15 metri, credem necesar a fi modificat în ce privește calculul podurilor forestiere.

* * *

În tot cazul, problema aceasta cere a fi experimentată ținând seama de importanța ce o prezintă pentru rezistența și economia podurilor forestiere, a căror construcție urmează a fi pusă la curent cu cerințele științei moderne.

SIMPLIFICAREA GESTIUNEI OCOALELOR SILVICE, DIN PUNCT DE VEDERE ADMINISTRATIV ȘI CONTABIL.

de Dipl. Forst. Ing. H. PICHLMAYER, Herby, Germania)*

Toate măsurile luate în Germania în această privință sunt conduse de ideea economisirii forțelor omenești cu scopul de a le întrebuința mai bine în alte locuri mai importante, în vederea singurului nostru țel actual: câștigarea războiului pentru existența noastră.

Având în vedere aceste considerente, s'a redus la strictul necesar, toată corespondența între ocoale și direcția regională, renunțându-se la orice statistică ce nu stă în legătură cu punerea la dispoziție a lemnului necesar economiei războiului.

Afară de aceasta șefii de ocoale au primit o foarte largă competență. Centrul dispune numai asupra chestiunilor ce au o importanță generală. Lucrările ce se pot rezolva de șeful ocolului nu se mai aprobă de centru, evitându-se astfel o muncă dublă prin faptul că numai un singur om se ocupă cu unul și acelaș lucru.

Consecințele acestor situații au adus pentru șeful de ocol obligațiuni și sarcini mărite. Afară de faptul că în legătură cu războiul s'au ivit lucrări noi care în timp de pace nu au existat, șefii de ocoale sunt însărcinați

*) Distinsul nostru colaborator, d-l ing. H. Pichlmayer a făcut parte timp îndelungat din cadrele serviciului de amenajare al Fondului Bisericesc, unde a lucrat, fiind foarte apreciat, dela începutul carierii sale până în anul de tristă memorie 1940, când vremelnica invazie bolșevică l-a silit pe camarazii de origine etnică germană să se repatrieze.

D-sa a fost rugat de noi să ne trimită o contribuție care să ilustreze modul cum silvicultorii germani au știut să simplifice administrația și gestiunea ocoalelor silvice în aceste timpuri de grea cumpănă.

Sperăm că interesantele comunicări de mai sus vor influența în bine și pe specialiștii noștri în materie de contabilitate forestieră, spre a găsi soluții potrivite pentru a satisface atât interesele pădurii cât și exigențele L. C. P..

cu conducerea a două până trei ocoale învecinate a căror șefi luptă în rândurile armatei împotriva dușmanilor țării.

Aceeași situație ce am expus-o în privința șefilor de ocoale se găsește și la personalul atașat.

Imi permit a da în cele ce urmează, câteva amănunte în legătură cu cele expuse mai sus.

Înainte vreme era obligatoriu a se înainta la 15 Aprilie proiectul de vânătoare, la 15 Iunie planul de împădurire, cel de exploatarea drumurilor, cel de ameliorarea terenurilor proprietatea fiscului forestier, planul tăierilor, planul de asigurarea hotarelor, planul pentru drenarea suprafețelor și cel de asigurarea contra incendiilor și în fine la 15 Decembrie planul clădirilor, planul produselor accesorii ce se exploatează în regia statului și planul pentru hrănirea vânatului.

Dintre aceste planuri se înaintează acum în mod obligatoriu numai planul de împădurire și cel de tăieri. Planul tăierilor se înaintează abia atunci când s'a fixat cantitatea sortimentelor ce trebuie să livreze fiecare ocol, pentru anul viitor, pentru economia războiului. Nevoile acestei economii se cercetează și fixează de către serviciul economiei lemnului, înființat pe lângă fiecare sediu al unei provincii. Masa lemnoasă astfel fixată, se repartizează apoi pe toate pădurile acelei provincii conform cu posibilitățile fiecărei păduri. Pentru a nu se comite nedreptăți, prin impuneri exagerate și nedrepte, fiecare proprietar de pădure prezintă o declarație a cantităților de sortimente ce poate furniza. Cantitatea stabilită pentru furnizare de către serviciile economiei lemnului se repartizează apoi proporțional asupra proprietarilor de păduri. Astfel nu se poate întâmpla ca un proprietar să fie impus pentru furnizare de bușteni, dacă în pădurea sa există numai arborete de dimensiuni mici.

Planul de tăieri ce se înaintează conține două părți. Prima parte privește tăierile normale, iar a doua necesitățile în legătură cu cerințele războiului.

Dintre celelalte planuri se înaintează spre aprobare numai acelea care fac propuneri pentru efectuare de lucrări, care întrec suma de 5.000 mărci. De altfel șeful

de ocol cere avizarea unei anumite sume, care o cheltuește pentru diversele lucrări după aprecierea sa personală.

Situația tăierilor efectuate precum și socoteala pentru cheltuețile în legătură cu fasonarea lemnelor, situația și socoteala împăduririlor efectuate și în fine, eventual, situația și socoteala lucrărilor efectuate în baza altor planuri, care prevăd sume mai mari decât 5.000 mărci, se înaintează spre verificare. Celelalte socoteli și evidența asupra stării creditelor avizate se țin la curent de către ocoalele silvice precum și de casieriile Statului, care totodată au și gestiunea bănească a pădurilor de Stat. La ocoale nu se încasează și nici nu se fac plăți.

Plățile și încasările se fac de către casieriile Statului în baza ordinelor de plată sau de încasare eliberate de către șefii de ocoale.

Evidența lemnelor exploatate se ține pe sortimente într'un registru care, după verificarea de către șeful de ocol sau delegatul lui, rămâne spre păstrare la șeful de canton respectiv.

În vederea vânzărilor, ocolul nu posedă o copie după acest registru, ci își introduce sortimentele pe o listă, grupate pe clase, care se scriu pe un singur șir.

De ex. No. 1—373, lemn de lucru (bușteni) esența pin, clasa I-a : 30 m.c. ; cl. I b 40 m.c. etc.

Se evită prin acest procedeu multă scripturistică și se ușurează vânzarea lemnelor.

Pentru cele câteva vânzări în detaliu, se întocmesc liste similare cu cele aflate la șeful de canton, adică pe numere.

Toate vânzările și licitațiile se fac de către șeful de ocol. Prețurile sunt fixate pentru o parte a sortimentelor cu o limită minimă și maximă, care nu se poate întrece, iar restul sortimentelor are prețuri fixe.

Rămâne la latitudinea șefului de ocol, de-a fixa prețul între limitele prescrise, pentru cele câteva sortimente, după diverse împrejurări (distanță, starea drumurilor, etc.)

Pentru a evita încrucișarea transporturilor de lemne pe căile ferate, centrul dispune care firme sunt repartizate la fiecare ocol.

Acest lucru se referă mai ales la lemnul de mine și de celuloză. Celelalte sortimente în general sunt libere pentru vânzare, însă cu restricția ca firma cumpărătoare să aibă sediul ei într'o rază de 35 km dela reședința ocolului, iar în caz că sediul ei este mai îndepărtat trebuie să se oblige de a debita lemnul cumpărat la o fabrică de cherestea situată în această rază.

Această dispoziție s'a dat pentru a evita transportul lemnului brut pe căile ferate, fiindcă anumite esențe (mai ales de foioase) nu se găsesc în apropierea firmelor.

Aceste firme transportă atunci pe distanțe mai mari numai lemne debitate.

Lemnul se vinde în cantități mai mari numai dacă cumpărătorul este în posesia de bonuri de cumpărare (pentru lemn de mină, de celuloză, etc.)

Această dirijare a vânzărilor precum și alte chestiuni ivite în urma războiului (procurarea de lucrători, de unelte, etc.) dau mult de lucru, care se compensează însă prin ușurările introduse și expuse mai sus.

Fiecare șef de ocol are posibilitatea, în baza principiilor amintite de a reduce lucrările de birou la strictul necesar și a se dedica complet lucrărilor de o importanță mai mare.

A da amănunte în această privință n'are rost, deoarece simplificările variază mult dela caz la caz.

Fiecare, fără excepție, este obligat a lucra exclusiv numai în vederea câștigării războiului cu evitarea oricărui biurocratism.

PAZA MIJLOCUL GENERAL PENTRU PROSPERAREA VÂNĂTOAREI.

de PROF. Dr. E. BOTEZAT

Fondul Bisericesc din Bucovina, cu toate că este al doilea mare proprietar de păduri pe lângă statul român ca primul, poate fi considerat chiar el drept directivă model de economie silvică împreună cu cea vânătorească, pe lângă altele ramuri anexe. Această stare se datorește disciplinei severe în ce privește administrația lui supusă odinioară patronajului personal al împăratului cu autoritatea cea mai pronunțată precum și controlului fostului «consistoriu» (consiliului eparhial) în frunte cu mitropolitul, pe vremuri membru de drept în Delegațiunile imperiului și cu dreptul de acces direct în fața suveranului. Pe lângă aceasta exista sub tutela statului, efectiv, ondul bănesc de rezervă provenit din surplusul veniturilor anuale, prin care se puteau efectui întreprinderi economice raționale de amployare. Iar scopul Fondului era și este, conform Uricului de fondare, întreținerea «cultului» în înțelesul activității mănăstirilor încă de prin evul mediu, din ale căror averi (astăzi cu domeniile expropriate!) a fost creat Fondul, având în cadrul funcționării lor întreaga cultură spirituală, precum sunt școlile, științele, artele ș. a. (*Isidor Onciul*).

În astfel de împrejurări este explicabilă dezvoltarea unei discipline severe (chiar foarte severe) în administrația, amenajarea și exploatarea tuturor bunurilor în legătură cu substratul economic al Fondului, între care în prima linie sunt pădurile cu vânatul din ele. Dar odată cu exploatarea lor s'a ivit firește și epuizarea. Deaceia de curând a trebuit să urmeze grija pentru cultivarea lor (silvică și vânătorească). Deasemenea prin înmulțirea populațiunii și pretențiunile ei de înaintare s'a ivit cu atât mai mult și inevitabila *trebuință de pază* a bunurilor cultivate în vederea exploatarea tot mai rațională. Toate aceste odată îndrumate prin necesitatea lucrurilor și a împrejurărilor arătate, încetul cu încetul au devenit o tradiție pe cale de a se înrădăcina tot mai adânc. Dar

pe lângă unele împrejurări de ambițiune (din care au urmat d. e. ștergerea din buget a unor sume pentru drumuri, distrugerea masivă și nerațională a vânatului [1902] după rezilierea contractelor de arendare ș. a.) disciplina a început să slăbească, iar evenimintele războaielor nu au contribuit la menținerea ei, în schimb s'a introdus pe lângă devastările multiple încă și demoralizarea generală. Totuși tradiția odată înfăptuită cu caracterul ei conservativ este existentă și poate fi pusă în aplicare prin bunăvoința și corectitudinea administrativă stăruitoare, care este pe cale de a se înfăptui. În afară de cele arătate, directivele economice ale Fondului stau în legătură și cu caracterul general, favorabil unei dezvoltări prospere, inerent ținutului bucovinean, precum dovedește avântul cultural general încă din timpul vieții voevodale. Astfel se adevărește cu drept cuvânt, că economia Fondului Bisericesc al Bucovinei poate fi pilduitoare (precum a fost și la alcătuirea legii C. A. P. S.-ului).

Paza, ajunsă a fi de trebuință prin înaintarea aspirațiilor populare, deci și cu privire la împingerea răpitoarelor în teren tot mai strîmt, a devenit chiar *un factor hotărîtor pentru păstrarea și prosperarea bunurilor economice* ale pădurilor, câmpiilor și apelor, împreună cu vânatul din ele, care este partea cea mai marcantă a faunei, iar aceasta împreună cu flora constituind fundamentul vieții omenești. Această aserțiune privitoare la importanța și valoarea pazei poate însă totuși avea numai un aspect teoretic, fără ca el să coincidă numai decît perfect cu realitățile concrete. Deaceea este bine a se proba acea aserțiune împreună cu caracterul avantajos al ținutului favorizat de natură prin măreția productivității bucovinene (precum este cel mai bun lemn de rezonanță ș. a. chiar din ținutul Bucovinei), probă, care de fapt se verifică întocmai. În acest chip măsura generală, paza, factorul hotărîtor pentru menținerea și prosperarea bunurilor economice, se avîntă până la însemnătatea *serviciului de pază*. Unele exemple drept experiențe probate chiar în cadrul de activitate al Fondului Bisericesc ilustrează și verifică această afirmare cum nu se poate mai bine, precum se poate constata din „Cronica“ revistei „Bucovina Forestieră“: „În urma măsurilor de pază și ocrotire starea vânatului nobil s'a îmbunătățit simțitor“ (Straja, Codrul Cozminului și Jucica). „În schimb, personalul silvic lipsit de arme de serviciu nu a putut face față braconierilor“... „Un alt mare ne-

ajuns continuă a fi câinii vagabonzi și înmulțirea peste măsură a lupilor și a porcilor mistreți“. Acest inconvenient (lupii și mistreții) este un fenomen de mult cunoscut de pe urma războaielor, precum arată între alții și *Zawadzki* în «Die Tiere Galiziens und der Bukowina», dar și alți autori. Drept exemplu de productivitate a ținutului nostru pe lângă multe altele este și lupul «de dimensiuni uriașe», având blana lui 2,5 m lungime; pe lângă el era și o lupoaică de dimensiuni asemănătoare (Codri Moldoviței). Altă dată (1930) a fost semnalată prinderea unui lup de 49 kg. și lungime de 175 cm. drept exemplar extraordinar din pădurile dela Șipote (Karpathen-Weidwerk). În afară de dimensiunile extraordinare ale unor stejari (d. e. cel din Cajvana), de fagi, brazi și molizi, care dispar împreună cu codri seculari, cu toate că unele boschete puțin expuse intemperiilor furtunoase precum și exemplare rare nu ar strica deloc cu prezența lor imaginea «estetice forestiere», iar lemnul din ei nu reprezintă decât valoare minimală (pentru foc), în schimb însă ar păstra amintirea măreției codrilor noștri — aceeași activitate încadrând în scopurile de cult arătate în Uricul Fondului Bisericesc, fiind o datorie a lui, — Bucovina mai oferă multe obiecte remarcabile și documentare pentru deosebita productivitate a ținutului precum și pentru valoarea și importanța pazei pentru păstrarea lor. În afară de cele arătate în alt articol mai fie amintite: «Un păstrăv cu dimensiuni neobișnuite a fost prins... 1942 în apa Sucevei în dreptul Seletinului» (lungimea = 85 cm, greutate = 5,15 kg), alte două exemplare de «record în felul său» se susține, că există tot în Suceava în căminul Ulma. Cazul demonstrează pe lângă puterea de producțiune a Bucovinei încă și avantajul imposibilității de braconaj, deci indirect efectul «pazei». Și lostrițe extraordinar de mari din Bistrița Aurie și Ceremuș sunt cunoscute.

Din ocoalele silvice, îndeosebi din «Falcău, Putna, Codrul Cozminului, Pătrăuți, Gura-Homorului, Jucica, Ilișești, Brodina, Argel, Frasin și Ciudei ș. a.» se semnalează incendii, prin care au ars 128 ha pădure, în majoritate plantațiuni de 1—10 ani și tinerețe în timpul primăverii, bogată în călduri secetoase (15-30 Aprilie). Este prea evident, că profitorii, de pe urma reformei agrare, ca și cum ar fi convorbiți, se aruncă cu furie asupra economiei raționale făcute cu sacrificii întru promovarea intereselor sociale și se folosesc de condițiunile anormale pe pe urma războiului, produse

și prin lipsa de pază amăsurată. Acea filosofie speculativă este tot atât de transparentă precum este de lipsă trebuința întemeiată a serviciului de pază executat prin patrulări regulate. Profitorii de pe urma reformei agrare în loc să aplice ca beneficiari cum se cade cu sârguință metodele economiei raționale în vederea producției calitative (la golurile de munte și cu activitatea industriei laptelui, etc.), ei caută să acapareze numai teren — pentru «pășunat»!? adeseori numai ca pretext în vederea de exploatare abuzive a lemnului, etc. Acțiuni de acest fel sunt împreunate de regulă și cu tendințe de braconaj la vânat și la păștrăvi. Această constatare se verifică prin faptul, că pe lângă aceste enclave lipsește vânatul pe o rază de mai mulți km. În schimb profitorii, ținând vitele proprii (și altele cu plată) pe enclave la pășunat, acest fapt servește drept pretext. Profitorul, neputând sătura vitele adunate pe pășunea lui, le dă drumul în pădure la distanțe mai depărtate păgubind pădurea cu plantațiunile și stricând cărările și alte instalații, deci investițiunile economice (silvice și vânătoarești). Iar sub pretextul căutării vitelor împrăștiate se face braconaj pe distanțe mai mari. Chiar mie personal mi-au fost stricate instalațiuni vânătoarești de aceste, făcute cu destulă cheltuială proprie. Personalul silvic este ținut la distanță prin faptul, că într-o bună zi (sau noapte) îi dispare în flacări stogușorul de fân făcut cu cheltuială, care așteaptă iarna spre a putea fi coborât la vale. În acest chip organul silvic trebuie să se lipsească de vite, deci și de lapte, iar profitorul de pe poiană mai profită oferindu-i, se înțelege pe plată, cu ironie, lapte de la vacile lui! În cazul cel mai sever observat de către organul de pază prin controlul acestor poieni enclave, profitorul reține o parte din vite pe poiană, iar alta pleacă în pădure și invers alternativ. Cele din pădure sunt, se înțelege, totdeauna «scăpate din poiană», iar x a plecat în căutarea și readucerea lor! Calamitatea acestor intruși în economia rațională a pădurii împreună cu cea vânătoarească a fost în fine (abia 1942) constatată și verificată de către «Comisiunea de amenajare» (23/V—2/VI 1942), dar calamitatea «stânjenirii gospodăriei silvice» există mai departe chiar potențată până la efectuarea transacțiunilor de schimburi teritoriale. Neputința practică de a se apăra de acești agresori transformă calamitatea enclavelor expropriate de fapt în o *catastrofă* economică. Căci prin ea se mai promovează și furtul de lemn în afară de stricarea pădurii și braconajul la

vânat și pește (păstrăvi și lostriță). Este destul de evidentă marea importanță a pazei cu patrulări regulate, nu numai în vederea vânătorei și a pescuitului, dar chiar a înseși economiei silvice, întrucât braconajul implică și delictele silvice, precum aceste delictes conduc implicit și la braconaj tot așa precum sunt și stâmile din pădure, prilejuri binevenite pentru braconaj, abstrăgând de la păgubirea directă a pădurii, mai ales a plantațiilor, care reprezintă o suprafață foarte însemnată din totalul ei.

Prin aceste momente de împletire a intereselor se limpezește cu atât mai bine relațiunea de reciprocitate în ce privește personalul de pază, indiferent dacă este silvic sau vânătorec. Așa rezultă foarte firește din motivul nedespărțitei legături dintre pădure și vânat (floră și faună) — precum sunt și câmpiile și apele cu vânatul din ele — că păzitorul pădurii este obligat (cu ocaziunea deplasărilor în teren) de a face și paza vânatului chiar în interesul silvic (cum arată exemplul profitorilor din enclave) chiar și când vânătoreea din terenul lui este în posesiune în afară de administrația silvică (d. e. în arendă). Dar tot așa și din același motiv de reciprocitate a bunurilor nedespărțibile este obligat personalul de pază a vânatului să facă cu ocaziunea patrulărilor vânătorești și paza silvică precum și paza cea pescărească. Aceasta înseamnă cel puțin atâta, că nici unul din personalul silvic sau vânătorec nu poate să se degajeze necum să se desintereseze de cealaltă preocupare din cadrul pădurii. Abia în acest chip de *armonioasă colaborare a pazei poate fi asigurată prosperarea economică în legătură cu pădurea* (câmpia și apele). Dar paza cu patrulările ei are și influența ei binefăcătoare față de agresiunea răpitoarelor cum arată exemplul de sus cu lupii. Așa se adeverește paza drept cel mai bun mijloc întru combaterea agresorilor omenești (braconieri și distrugători silvici) și celor animalici (răpitoare) și fiind factor hotărâtor pentru păstrarea și prosperarea bunurilor din pădure. Abstrăgându-se de la răpitoarele mari, care pe lângă rolul distructiv au și cel de factor selectiv al vânatului, acest rol îl au și răpitoarele mici, precum dovedesc constatările tot din Fondul Bisericesc privind atacurile dezastruoase din partea șoarecelui de pădure (*Myoxus glis*) — la Putna l-am constatat chiar introdus în casă — atribuite supraînmulțirii lui, care «se datorește în mare măsură dispariției jderului, marele dușman al șoarecelui de pădure», iar dispariția jderului se datorește în cea mai largă măsură braco-

najului, prepotent din lipsa pazei pădurii și a vânatului. Deasemenea se semnalează prezența și altor stricăciuni. Constatările de acest fel, sesizând atențiunea administrației, nu vor întârzia luarea măsurilor de îndreptare, ceea ce se și remarcă prin «îndrumarea lucrărilor necesare pentru obținerea prin schimb a poienilor expropriate», întrucât cum s'a arătat sus, acest «cui al lui Pepelea» aduce cu sine inevitabila păgubire a pădurilor și vânatului, chiar dacă s'ar angaja cele mai mari jertfe pentru pază. Lucrurile stând așa, este speranță de îndreptare a situațiunii, care, mulțumită marei puteri productive a regiunii Carpaților păduroși, va reface și pădurea și vânatul din ea în timpul cel mai scurt. Aceasta se poate aștepta cu atât mai mult, întrucât prin o coincidență fericită silvicultura modernă se îndrumează spre cultivarea «pădurii normale sau durabile», «abandonându-se aproape în întregime tăierile rase». Aceste directive de silvicultură sunt în acelaș timp premisele pentru un substrat păduros, în care se poate desvolta vânatul de calitate superioară, așa precum pădurea normală, cea naturală a Carpaților noștri, este în stare să-l producă, de se bucură atât Bucovina cât și Fondul Bisericesc de faima cea mai elogioasă la neamurile cu vânătorii cei mai răsfățați, ceea ce este bine cunoscut din literatura vânătoarească. Dacă mai intervine și paza în felul sus arătat cu armonizarea intereselor silvice și celor vânătoarești, atunci codri Fondului Bisericesc care sunt în cea mai mare parte codri Bucovinei, vor răsună iarăși ca altă dată de mugetul cerbului atât de slăvit din partea cunoscătorilor și pe lângă el ca centru de atracțiune, își va petrece și celălalt vânat mare și mic, cu pene și cu păr și ursul va călca greoi pe plaiurile Bucovinei, odinioară supranumită prin zeflema «țara urșilor», care prin ironia soartei astăzi a devenit cinste de renume. Iar fiii țării vor tresări voioși de emoțiile plăcerilor vânătoarești dublate prin conștiința recunoștințelor din partea lumii înțelegătoare, care cu nespusă bucurie va căuta să guste din odoarele vânătoarești ale frumoasei Bucovine creatoare.

Dar precum avânturile cele mai ideale nu se pot desvolta decât pe lângă un substrat concret, colaborarea la pază pădurii și a vânatului, precum s'a arătat sus, că este o trebuință inevitabilă în interesul economiei comune, personalul de serviciu trebuie modest cointerestat și la vânătoare, nu ca un concurent la vânatul de elită, dar totuși cu puțința 1) *de a vâna și el conform indica-*

țiunilor de serviciu date de patronul vânătoarei. La vânatul cu copite, care este cel mai remarcabil, acest serviciu vânătoresc se poate face prin «selecțiunea cu pușca» în vederea eliminării pieselor nevaloroase și supranumeroase din efectivul admisibil în teren. Pentru cointerесarea la vânătoare și paza vânatului a organelor din serviciul silvic se recomandă și 2) *rezervarea unei porțiuni din ocolul silvic drept «deputat de vânătoare» în favorul personalului silvic* sub conducerea șefului de ocol, indiferent dacă ocolul silvic este administrat și exploatat vânătoresc în regie proprie sau dat în arendă în total sau în parte. În acest chip personalul silvic poate fi mulțumit în ce privește pasiunea vânătoarească, în baza căreia și numai în ea se poate aștepta și pretinde și un intensiv și zelos serviciu de pază în toate părțile din ocol. Aceasta nu se poate tăgădui sau ocoli, căci așa zace în firea omenească și în deosebi în a celor stăpâniți de această pasiune. Căci oricine nu are pasiunea vânătoarească, nu va face nici serviciul pazei cum se cuvine, chiar dacă ar patrula regulat în teren. În nici un serviciu nu se poate simula atât de bine ca în pădure unde nimeni nu te vede ce și cum faci. Dar interesul vânătorului practic îl mână la îndeplinirea obligațiilor, care nu sunt ușoare și adeseori chiar atunci mai mult de lipsă când nimeni nu ar ieși în teren și mai ales în terenul mai depărtat și greu, preferat de vânat precum și de agresorii lui, braconierii și răpitoarele. Prin patrulările pazitorilor se tulbură liniștea preferată și necesară pentru vânat și agresorii lui; numai că *vânatul se deprinde în curând cu aceste vizite și nu se sinchisește de ele pe când agresorii, braconierii și răpitoarele, nu se pot împăca cu ele și evită terenul neliniștit.* În acest chip se poate lipsi vânătorul și de mijloacele urgente pentru combaterea răpitoarelor (otrava, capcanele), care periclitează și vânatul nedorit a fi atins de ele.

Din cele arătate se verifică *paza vânatului și a pădurii (și altor substrate) drept măsura generală și cea mai efectivă pentru cultivarea și exploatarea vânatului.*

REGENERAREA PARCHETELOR TĂIATE RAS ÎN OCOLUL SILVIC FRĂTĂUȚII-NOUI

de ING. FR. CZECH

În anul 1890, firma Leopold Popper, în baza unui contract de exploatare, a început tăierea arboretelor de pe suprafețele decenale în ocoalele silvice Frătăuții-Noui, Vicovul de Sus, Codrul Voevodesei, Marginea și Solca.

Cu această ocazie au fost tăiate ras de către sus-numita firmă și suprafețele decenale din partea sud-vestică a ocolului Frătăuți, compuse din brad, fag și ceva carpen.

Prin descoperirea bruscă a solului umed și băhnos, suprafețele tăiate ras s'au îmburuienit curând și nu mai puteau fi plantate cu esențele potrivite regiunii ca: brad și fag, deoarece pe deoparte nefiind pueți disponibili pentru suprafețe așa de mari, pe de altă parte aceste esențe având o creștere înceată, ar fi fost coplesite de burueni.

Pentru a împăduri cât mai curând aceste parchete și a evita înierbarea lor, s'a plantat molid în amestec cu stejar. La fel au fost împădurite și câteva poeni.

S'ar fi ajuns astfel la un viitor arboret amestecat, echien, având pe alocuri grupe curate de molid și stejar. Această icoană nu s'a păstrat însă așa, căci în intervalul de timp de 30-50 ani până în prezent, a intervenit atât natura cât și omul. Zăpezile abundente și vântul au rupt sau doborât mai ales molidul, suferind totodată și stejarul. Silvicultorul a extras pe cale de operațiuni culturale molidul pentru degajarea stejarului coplesit.

În prezent aceste arborete sunt în parte aproape pure de stejar având molid în proporție până la 0.2. Aspectul general al arboretului este cel al unui stâlpiș de stejar deformat, cu o vigoare de creștere mijlocie.

În deceniul trecut 1932/1941 s'au executat plantațiuni de brad și fag, drept complectări care au fost însă distruse pe deaîntregul de vânat.

Molidul rămas în picioare a început să fructifice regenerându-se într'o oarecare măsură. Trebuesc făcute însă și plantațiuni cu pueți de molid, căci această esență fiind mai puțin atacată de vânat, numai astfel se poate conta pe o complectare reușită.

După cerința de lumină a molidului subplantat, trebuie extras prăjinișul de stejar dominat, rău conformat, astfel ca în cele din urmă să rămână numai stejarul de viitor, iar în subetaj molidul ca esență de umplură.

Cu ocazia tăierilor definitive se va exploata stejarul la o vârstă de 120-140 ani, ca lemn de lucru valoros, de mari dimensiuni, iar molidul va fi exploatat la 80 ani ca lemn de lucru.

Abia la proxima revoluție arboretele se vor putea regenera cu esențele propice solului ca: brad, fag și stejar.

PROBLEMA PĂȘUNATULUI ÎN PĂDURI

de Ing. Insp. g-ral silv. CEZAR CRISTEA

Printr'o greșită înțelegere obștească asupra rostului pădurilor în economia generală și a conflictului firesc dintre creșterea vitelor care implică pășunatul, pedeoparte, și pădurea de altă parte, pășunatul în păduri continuă a se practica, în dauna ambelor ramuri de producție națională.

Contrar spiritului articolelor 15-17 din Codul Silvic, cere-rile de pășunat în păduri sosesc mereu la organele respective din Ministerul de Agricultură și Domeniilor.

Simptomul acestei «maladii sezoniere» ce se manifestă în deosebi primăvara, ca o consecință a inundațiilor și crizei, trebuie să ne îngrijoreze.

O primitivă concepție atribue puteri miraculoase practicei abuzive a pășunatului în păduri spre care se năpustesc anima-lele domestice — dirijate de om, — de abea ieșite din iarnă, fără nutrețuri suficiente, tocmai în preajma campaniei muncilor agricole.

Corectivul acestei crize prin pășunatul în păduri este numai o iluzie.

Și e cu atât mai trist, cu cât favoarea acordată «*în mod excepțional*», când nevoile o pot pretinde în adevăr și numai temporar, se repetă an de an sistematic, intrând în obiceiuri, iar relele deprinderi cu greu se mai desrădăcinează.

Pășunatul în păduri nu rezolvă chestiunea hrănirii vitelor mari și mici care sunt nevoite a merge la distanțe foarte mari spre a găsi iarba, o hrană problematică, folosind drumul și coaste greu accesibile, iar efortul acesta consumă energia câștigată eventual de bieteles vite.

Că iarba crește mai bine la adăpostul pădurei, că e mai nutritoare și ferită de arșița soarelui, se prea poate și este normal. Dar iarba nu avem decât în dumbrăvi sau locurile poenite, mai deschise, expuse luminei și căldurei, iar dacă astfel de poeni

se pot afla înlăuntrul perimetrului pădurei, *nu acesta e idealul unei păduri*, care trebuie să fie *bine închisă, cu anume consistență*, numai astfel arborii părănd că se sprijină, se întrec în creșterea dreaptă, fără vicii. Pentru a ajunge la acele locuri poenite, ce se cred apte pentru pășunat nu poți avea nici îngrădite căile de acces, cu gard ori sârmă, nici omul nostru nu e din fire prea cruțător. Așa că, fatal vitele vor păși alături cu drumul, ca și omul — paznicul — ce le lasă în voie și toți micii pueți ieșiți, fie pe cale naturală prin sămânță și tulpini, fie pe cale artificială prin plantații făcute cu trudă și spese apreciabile, nu vor scăpa de copita și dinții vitelor, distrugându-i și astfel compromițând regenerarea și viitorul pădurei.

Cauze mici, cu efecte mari.

Dimpotrivă, iată câteva din *pagubele* pe care pășunatul le cauzează pădurilor :

1. Micșorarea treptată a suprafeței împădurită, măbind în dauna pădurii numărul și suprafața locurilor goale din perimetrul pădurei, precum și terenurile sterile, degradate.

2. Progresiva încălcare și înaintare a domeniului pășunei în patrimoniul pădurei, alungată chiar din solurile cu caracter absolut forestier.

3. O slăbire lentă și progresivă a puterii de producție a solului și consecința firească a micșorării creșterilor anuale a pădurii, deci o scădere a venitului economiei forestiere și a celei naționale.

4. Degenerarea arboretelor ; se depreciază calitatea lor, iar rănile produse arborilor înlesnesc pătrunderea bolilor prin insecte, paraziți, ciuperci, etc.

Creșterea e oprită în loc și nu se realizează nici jumătate din producția normală medie la hectar, aceasta fiind starea pădurilor de șleau poenite și pășunate prea intens, din preajma Capitalei și a centrelor populate.

5. Pășunatul bătătorește scoarța pământului, făcând o crustă ce oprește pătrunderea apei, aerisirea și evaporarea, deci desvoltarea vegetației.

Iar fără acest stăvilă verde al pădurilor, sau al armăturii pe care o ții ca în beton rădăcinile arborilor ce leagă coastele și rănile pământului, puhoalele apelor slobozite vor nimici în calea lor tot ce întâlnesc, distrugând case, drumuri, lucrări de

artă și holde, înecând vieți omenești și vitele, semănând jalea și ruina pretutindeni.

Pădurea *are nevoie de liniște* spre a se reface și crește, liniște pe care n'a înțeles-o și n'a respectat-o liberalismul economic și demagogia care a invadat-o și distrus-o.

Folosul pentru vite prin pășunatul abuziv, doar câteva săptămâni ori luni în plus, un număr mult prea mare de vite față cu capacitatea nutritivă a pășunei, sau cu puțința ei de a-și reface forța productivă, este mult mai mic decât pagubele cauzate pădurei.

Concubinajul între pășune și pădure nu e cu puțință!

Despre *corectivul* ce se impune, sau *soluțiile practice* spre a învinge racila organică a pășunatului în păduri, vom reveni cu prilejul articolului următor.

C R O N I C Ă

CINEGETICE

□ Direcția Economiei Vânatului a pus în studiu o nouă lege a vânătoarei. Proiectul acestei legi a fost comunicat prin Inspectoratul Economiei Vânatului al Provinciei Bucovina și Fondului Bisericesc.

Dăm mai jos întâmpinarea cu propunerile făcute de serviciul de vânătoare al Fondului.

Domnule Director,

Luând cunoștință de proiectul noiei Legi a vânătoarei — care ne-a fost trimis prin Inspectoratul Economiei Vânatului din Provincia Bucovina — cu invitarea de a-l studia și a face în caz dat propuneri — avem onoare a Vă face întâmpinarea ce urmează, și a Vă ruga ca la alcătuirea definitivă a acestei Legi să țineți cont de modificările respectiv completările noastre în textul viitoare Legi.

La art. 13 din proiect se precizează că dreptul de vânătoare pe terenurile de vânătoare unitare, aparține proprietarilor sau uzufructuarilor lor și numai în cazul când aceștia nu exercită acest drept în sensul prezentei Legi, Ministerul Agriculturii și Domeniilor poate să-l dea în arendă.

Prin art. 14 se hotărăște că dreptul de vânătoare pe proprietățile persoanelor juridice de drept public și privat se dă obligatoriu în arendă și numai dacă acești proprietari dovedesc că

dispun de o conducere tehnică corespunzătoare. Ministerul Agriculturii și Domeniilor poate da autorizația ca acești proprietari să-și valorifice dreptul de vânătoare în regie proprie.

Punând față în față aceste două articole din proiectul Legii, se conturează limpede că, caracterul proprietarului — persoană fizică sau juridică — este hotărâtoare pentru prevederile art. 13 sau 14 și că persoanele juridice de drept public, în speță Administrația Fondului Bisericesc din Bucovina, sunt puse în absolută inferioritate în raport cu persoanele fizice, căci această din urmă categorie de proprietari are din început drepturi nelimitate și numai în anumite cazuri puterea statală sesizată — poate să intervină — pe când la proprietarii «persoane juridice de drept public sau privat» Statul intervine la fel din capul locului însă nesesizat și radical și numai în anumite condițiuni acești proprietari se pot bucura de aceleași drepturi ca proprietarii fizici — deși potrivit art. 1 din aceeași lege dreptul de vânătoare aparține proprietarului pământului pe care trăește vânatul.

Rezultă deci clar că prevederile acestor articole sunt fixate și se aplică inițial nu prin constatări ci prin definiție.

Prin încadrarea persoanelor juridice de drept public și privat în art. 13 și prin suprimarea art. 14, Statul oricând poate interveni în temeiul prevederilor acestui articol ca și la persoanele fizice — fără ca să se producă impresia că intenționat s'au creat pe deoparte mari proprietari favorizați și pe de altă parte mari instituții publice declasate, deși cu reale merite în domeniul vânătoarei.

În această ordine de idei, Vă mai rugăm să binevoiți a adăuga la art. 6 litera *a* și *b* mențiunea că: «sunt considerate terenuri de vânătoare unitare proprietățile persoanelor juridice de drept public și suprafețele de pădure la munte mai mici de 2000 ha și mai mari de 500 ha, respectiv mai mici de 200 ha și mai mari de 80 ha în pădurile de șes, dacă acești proprietari, persoane juridice de drept public, dispun de o organizație silvico-tehnică și vânătoarească perfect ierarhizată.»

Se impune a se face această excepție în însuși interesul vânatului — deoarece Fondul Bisericesc are de exemplu în proprietatea sa mai multe trupuri de pădure — care deși sunt situate la mici depărtări unul de altul și deși se administrează unitar de

acelaș ocol silvic — după noul proiect neavând suprafața de 2000 ha la munte și 200 ha la șes — se desmembrează din unitatea sa administrativă ce privește vânatul și vânătoarea și astfel se crează enclave streine, care în multe cazuri situate fiind în regiuni greu accesibile vor rămâne nepăzite, neîngrijite, în dauna vânatului și a vânătoarei.

În sprijinul celor de mai sus arătate trebuie să reținem că Fondul Bisericesc din Bucovina prin suprafața de pădure de 237.000 ha pe care o administrează, constituie o mare proprietate comasată într-o singură regiune sub un unic comandament, o ideală rotunjire de teritorii de vânătoare cu toate elementele variate de faună, cu organizație de execuție și control, care are o pregătire tehnică profesională în acest scop, dela politehnică până la școala de brigadieri și pădurari și care în număr de 1550 inși împânzesc și îngrijesc aceste terenuri atât din punct de vedere silvico-tehnic cât și al vânătoarei.

Fondul Bisericesc din Bucovina deci ca cel mai mare proprietar de pădure din acest colț de Țară, cu un trecut și cu realizări *efective* în administrația vânătoarei, care totodată este și azi izvorul nesecat de vânat de unde se populează aproape toate celelalte terenuri de vânătoare, nu poate fi pus în situație mai joasă față de un proprietar — care are o unică calitate poate — și anume aceia de persoană fizică și nimic mai mult.

Când însuși Legea Codului silvic — îngăduie pădurilor Fondului Bisericesc un regim special — tocmai pe considerentul că această instituție se bucură de o organizație tehnică care constituie o cinste pentru corpul silvic românesc, cu atât mai mult credem că ni s'ar cuveni să ne bucurăm dacă nu de o așezare excepțională în legea vânătoarei, atunci cel puțin de una egală cu ceilalți proprietari.

În concluzie Vă rugăm deci, ca proprietarii, persoane juridice de drept public — să fie — în ce privește exercitarea dreptului de vânătoare, încadrate în art. 13 și ca art. 6 litera *a* și *b* să fie completate cu mențiunile mai înainte arătate.

□ Publicăm programul vânătoarelor oficiale, organizate de administrațiile ocoalelor silvice, situate în regiunea de câmpie și coline, pentru timpul dela 5.III.1943 până la 20.II.1944.

PROGRAMUL

VÂNĂTORILOR CU HĂITAȘI ORGANIZATE DE OCOALELE SILVICE

Data organizării	Ocolul silvic	Cantonul	Locul de adunare	Specia vânatului
5.XII.43	Pătrăuți	Gavana	Casa silvică Dragomirna	iepure și vulpi
19.XII.43	„	Hotar	Idem hotar	idem
27.XII.43	„	Mihoveni	Idem Mihoveni	idem
30.I.44	„	Chilia	Idem Crujana	vulpi, mistreți, lupi
20.II.44	„	Racovăț	Ocolul silvic	idem
12.XII.43	Solca	Clit	Casa Clit	idem
9.I.44	„	Solonețul Nou	Idem Solonețul Nou	idem
9.XII.43	Ilișești	Igoaia, Strigoaia	Casa Igoaia	iepure, vulpi, lupi
23.XII.43	„	Baranca	Bariera Moș Țabrea	idem
30.XII.43	„	Obștea pād. Iliești	Bariera Obștei	idem
19.XII.43	Revna	Tuțș și Mocirla Cozmeni	Casa silvică	vulpi, iepuri
7.I.44	„	Alex. Cel Bun Cozmeni	idem	idem
5.XII.43	Codrul Vovodesei	Runc	Casa șef. secției	mistreți, vulpi, iepuri
12.XII.43	„	Crivăț	idem	idem
9.I.44	„	Toplița	idem	idem
5.XII.43	Marginea	Hașca	Casa Hașca	vulpi, iepuri
12.XII.43	„	Șoarec	Casa Șoarec	idem
19.XII.43	„	Havriș	Casa Havriș	idem
16.I.44	Codrul Cozminului	Tereblecea	Ocolul silvic	mistreți, vulpi
12.XII.43	Vicovul de sus	Ciungi	Casa silvică parc. 18/19	vulpi, iepuri
19.XII.43	„	Șicova	Casa Șicova	idem
27.XII.43	„	Ariniș	Bariera Hârtop	idem

□ Boncănitul din toamna anului 1943 a dat rezultate relativ slabe. Cu toate că contingentul de vânat programat a fost destul de mare, fiind aprobat spre împușcare un număr de 25 tauri, totuși s'a realizat un număr de trei.

Au împușcat câte un taur d-nii Gh. Luța în ocolul silvic Iacobenii, ing. insp. Pașcovici V. la Iacobenii și Stănescu Virgil la Stulpicani.

Rezultatul atât de slab se datorește în mare măsură interesului scăzut arătat de oaspeții străini. O altă consecință nefastă a avut-o și temperatura ridicată din timpul boncănitului cât și înmulțirea peste măsură a lupilor.

* * *

Scurte observațiuni culese de d-l inginer Czech cu ocazia revizuirii amenajamentelor în vara 1943.

1. Și vulpile s'au înmulțit peste măsură în ultimul timp.

Astfel ne relatează câțiva lucrători de pădure din ocolul silvic Frătăușii-Noui, că au văzut cum o vulpe a atacat o căprioară tânără, urmărind-o cu insistență. Abia după intervenția lucrătorilor vulpea și-a lăsat prada din gura ei.

Căprioare sfâșiate de vulpi s'au mai găsit și în alte ocoale silvice, ceea ce denotă că neamul «șiretelor cumetre» s'a înmulțit mult.

Cred că este necesar în interesul producției vânatului nobil să se reducă numărul vulpilor prin împușcare și în timpul verii.

2. Odată cu întoarcerea oilor dela pășunile de munte au coborât la șes și lupii.

Personalul ocolului silvic Frătăușii-Noui a văzut o haită de cinci lupi, care au făcut mari ravagii pela gospodăriile oamenilor în preajma pădurii, sfâșiind oi și viței.

Despre exploatarea lemnului de foc în timpul circulației sevei.

Elveția și-a mărit posibilitatea pe anul în curs la lemnul de foc cu 200 % față de prevederile normale, în vederea satisfacerii necesităților țării în carburanți, importul cărbunelui fiind foarte anemic.

În legătură cu aceste tendințe, cercurile competente elvețiene au studiat pericolul deprecierei lemnului exploatat în timpul circulației sevei, în cazul când nu se iau măsuri preventive.

S'a stabilit că la lemnul intrat în putrefacție, puterea calorică raportată la greutatea lemnului uscat, este în mod practic aproape egală cu cea a lemnului sănătos. Astfel că se poate spune că scăderea procentuală a puterii calorice prin putrezire este proporțională cu scăderea procentuală a gradului de uscăciune.

Din cauză însă că lemnul intrat în putrefacție absoarbe o mare cantitate de apă, nu se pot trage concluzii asupra puterii calorice a acestor categorii de lemne.

Cercetările făcute au dat următoarele rezultate asupra scăderii în greutate la lemnele de fag, tăiate la diferite epoci. Secțiunile de un metru, necojite, au fost depozitate timp de un an în pădure, nemijlocit pe sol.

La tăierile din Decembrie până în Aprilie o scădere de	2 %
„ „ „ Maiu și Iunie	22 %
„ „ „ Iulie și August	41 %
„ „ „ Septembrie până în Noiembrie	11 %

Se evidențiază astfel că anotimpul în care se execută exploatarea lemnului de fag influențează în mare măsură durabilitatea lui.

Măsurile luate apar cu atât mai necesare cu cât în unele cercuri persistă părerea că fagul se poate exploata fără prejudicii și în timpul verii dacă arborii rămân cu întreg coronamentul până când se ofilesc frunzele.

La tăierile executate din Decembrie până la mijlocul lui Martie și vara (Iulie-August) depozitarea cu coronament n'are nici un efect.

Acest procedeu are efect numai la exploatările de primăvară și toamnă, reducându-se încingerea lemnului la $\frac{1}{3}$. Ceeace reprezintă totuși la tăierile din lunile Aprilie, Maiu și Iunie o depreciere considerabilă.

La tăierile de primăvară și cele de început de vară nu se poate deloc sau numai în parte utiliza lemnul de fag ca lemn de lucru, după o depozitare mai lungă în pădure pierzându-se în plus și o parte din puterea lui calorică. Aceste inconveniente se înlătură parțial prin lăsarea coronamentului.

La brad și molid tăierile executate în Martie până în Iulie produc cea mai mare descompunere a lemnului.

Ca remediu se propune transportul în timpul cel mai scurt a lemnului din pădure, fasonarea și depozitarea lui în locuri uscate.

Problema lucrătorilor de pădure în Finlanda

În Finlanda se caută a se remedia marea criză a lucrătorilor de pădure prin întrebuițarea de mijloace din domeniul psihologiei și a tehnicii muncii. Se caută a se întrebuița muncitorii ce mai stau în prezent la dispoziție cu foarte multă chibzuială pentru a nu se produce pierdere de timp și de energie. Se mai urmărește organizarea muncii în așa fel ca să se stimuleze interesul și puterea de muncă cu scopul de a se ridica pe cât posibil randamentul lucrului.

Guvernul finlandez poate conta acum și pe ultimile serii de meseriași ce au terminat școlile și cursurile respective, fiind întrebuițați la lucrările de pădure și industrializarea lemnului.

Asociația pentru studiul tehnicii muncii și-a extins cercetările și asupra lucrului de pădure, dând o serie de instrucțiuni și norme ce au fost efectiv utilizate în practică.

Antreprenorii sunt obligați să inițieze lucrătorii și să le dea îndrumările necesare pentru un lucru cât mai rațional și o întrebuițare cât mai avantajoasă a diverselor unelte.

Ca prim rezultat s'a constatat o sporire a efectului muncii cu 30%.

După părerea specialiștilor finlandezi, măsura cea mai bună este îndrumarea lucrătorilor și inițierea lor în metodele cele mai potrivite a doborîrii arborilor și a celorlalte faze de muncă, precum și înființarea de cursuri prin care să treacă toți novicii ce urmează a fi întrebuițați la lucrul de pădure.

Produse noi ale industriei chimice suedeze.

Institutele oficiale de cercetări și laboratoriile moderne ale concernelor de celuloză, au demonstrat recent la Stockholm, două noi produse ale fabricii de celuloză Svartrik, ce face parte din concernul Svenska Celluloza A/B.

Este vorba de produsul «Cellufix», ca surogat pentru celuloza metilică și etilică. Acest material se întrebuințează pentru cleiuri și paste cleioase, necesare lipirii tapetelor, pentru fixarea urzei în țesătorii și pentru alte produse tehnice.

Alt produs este «Cellugal»-ul, ce posedă proprietatea de a se combina cu o serie de substanțe în special cu zahărul. Acest produs îndulcit se poate întrebuința ca zaharicale și mai ales la diverse ornamentații (pom de Crăciun, etc.)

(Din internationaler Holzmarkt)

□ Eforia Fondului Bisericesc a hotărât punerea la dispoziție în cadrul contribuției de războiu, a stabilimentelor balneare din Vatra-Dornei împreună cu toate clădirile anexe. Deasemenea a hotărât și servirea în mod gratuit a băilor de nămol, acid carbonic și hidroterapie, răniților din spitalul militar Vatra-Dornei.

D-l Mareșal Antonescu a binevoit a trimite următoarea scrisoare de mulțumire I. P. S. S. Mitropolitului Tit al Bucovinei :

Inalt Prea Sfințite Părinte,

Domnul Mareșal luând cunoștință de hotărârea Eforiei Fondului Bisericesc din Bucovina, de a considera băile servite răniților din Spitalul Militar Vatra-Dornei, ca un dar din partea acestei Eforii, m'a însărcinat a Vă aduce pe această cale mulțumirile Domniei Sale.

Primiți Vă rog Inalt Prea Sfințite Părinte asigurarea profundului meu respect.

Colonel Davidescu

Șeful Cabinetului Militar al Conducătorului Statului

□ D-l profesor Dr. ing. C. C. Georgescu, dela Școala Politehnică din București, invitat fiind de Cercul Inginerilor Silvici din Cernăuți și de Revista «Bucovina Forestieră», a ținut la Cernăuți în zilele de 27 și 29 Octomvrie 1943 două conferințe cu următoarele subiecte :

1. Uscarea în masă a stejarului, o nouă calamitate pentru pădurile Țării.

2. Specii și tipuri de arborete de *Quercus* în România.

□ O mare furtună însoțită de grindină a bătut în vara acestui an în pădurile ocolului silvic Codrul-Cosminului, cauzând pagube destul de însemnate prin ruperea crengilor arboretelor și mai ales scuturarea ghindei și jirului necopt.

Boabele au căzut cu așa violență și au fost atât de mari încât au rupt picioarele unui ied găsit de personalul silvic în pădurea Racul.

□ **Nouile instrucțiuni pentru întocmirea actelor de punere în valoare.** Pentru ordonarea sumelor necesare exploatărilor, unitățile exterioare din Administrația Fondului Bisericesc urmează a îndeplini următoarele forme :

1. Ținerea unei licitații publice pentru predarea lucrărilor de exploatare și înaintarea rezultatului ei Centralei (împreună cu actele aferente : publicațiuni, oferte, situații comparative și procesele verbale de licitații.)

2. Intocmirea proceselor verbale de muncă fie în regie sau cu șefi de echipe.

3. Intocmirea analizei prețurilor de muncă.

4. Estimația materialelor.

5. Devizul și darea de seamă asupra lucrărilor de exploatare

Actele verificate de d-nii inspectori de control și de Serviciul comercial sunt supuse spre aprobare Onor. Eforie, care dispune angajarea sumelor necesare pentru lucrările de exploatare.

□ **Decizia Eforiei Fondului Bisericesc privitoare la contractele de cumpărare a lemnului de cherestea.** Revizuindu-se contractele de cumpărare a lemnului de lucru, esențe rășinoase și foioase din producția 1941/42 și 42/43, s'a constatat că cumpărătorii nu și-au îndeplinit obligațiunile, rezultând restanțe în sumă de 145.729.072 lei.

Eforia Fondului Bisericesc prin decizia Nr. 31773/43 dată în ședința din 27 Octomvrie 1943, a dispus următoarele atât în vederea salvagădării intereselor Fondului Bisericesc cât și pentru acordarea unor înlesniri de plată diverșilor comercianți.

1. La contractele achitate până la 80 % din valoare se acordă o prelungire de plată până la data de 31/XII 1943.

2. La contractele achitate în proporție de 50 %—80 % din valoare, la care lemnul este transportat la drumul tare, se acordă aceeași prelungire, contravaloarea putând fi achitată în rate eșalonate lunar de către Administrația Fondului Bisericesc.

3. La contractele achitate în proporție de 50 %—80 %, dar cu materialul încă la cioată, ca și la cele achitate în proporții de 20 %—50 %, dar cu lemnul scos la drumul tare, se acordă o prelungire până la data de 30/XI 1943, cu plăți eșalonate după aprecierea Administrației Fondului Bisericesc.

4. Toate celelalte contracte care nu se încadrează în categoriile dela Nr. crt. 1 până la 3, se vor rezilia.

□ **Rezultatul licitațiilor ținute pentru vânzarea producției lemnoase 1943/44.** Fondul Bisericesc a scos spre vânzare la licitație publică în zilele de 11—16/X a. c. și 11—16/XI a. c., cantitatea de 198.816 m. c. lemn de construcție și de cherestea esență rășinoase.

Din această cantitate s'a adjudecat numai 34.706 m. c., în valoare de lei 40.426.610, ceea ce reprezintă 18 % din cantitatea inițială, rămânând așa dar disponibil un procent de 82 % în valoare de lei 161.170.320.

La fel s'a scos în licitație și cantitatea de 84.210 m. c. lemn de construcție și cherestea împreună cu arendarea fabricilor la care gravitează aceste materiale. S'au adjudecat numai 43.220 m. c. în valoare de lei 54.025.000 adică 52 %, rămânând disponibil 48 % în valoare totală de 42.660.000 lei.

În rezumat rezultatul se prezintă astfel: din 283.026 m. c. scoși spre vânzare la licitație, Fondul Bisericesc a adjudecat numai 77.926 m. c. în valoare de lei 94.451.610, rămânând cantitatea de 205.100 m. c. în valoare de lei 203.830.320 încă nevândută.

Pentru aceste cantități s'au publicat noi licitații.

□ Cauza pentru care licitațiile ținute au avut un rezultat atât de anemic trebuie căutată atât în incapacitatea financiară a diverșilor amatori cât și în faptul că instituțiile bancare din Bucovina refuză de a mai acorda creditele necesare.

Cherestea de rășinoase cu excepția materialului curat și semicurat este prohibită la export.

Fondului i s'a repartizat pentru anul în curs o cotă din cherestea de export de numai 150 m. c.

În Germania s'a mai exportat și 150 m. c. lemn de lucru esență carpen.

Sperăm că noile tratative ce sunt în curs, vor majora cota respectivă a Fondului atât la lemnul de cherestea cât și la cel de lucru esență foioasă.

Pe piața internă se livrează în prezent mai ales sortimentele din cl. V și VI (scânduri de cofraje) întrebuințate pentru construcții militare.

□ **Inființarea oficiului lemnului de lucru.** În baza legii Nr. 573 din 1 Septembrie 1943 publicată în Mon. Of. Nr. 204 din 1/IX.

1943 s'a constituit de drept oficiul lemnului de lucru, prescurtat OLEMN.

Acest oficiu funcționează în forma societăților anonime în conformitate cu dispozițiunile codului comercial și a legilor speciale, în măsura în care nu se derogă dela acestea prin legea de înființare.

Oficiul se compune din întreprinderile ce sunt stabilite prin decizia Subsecretariatului de Stat al Industriei, Comerțului și Minelor.

Durata OLEMN-ului este nelimitată.

Sediul lui este în București.

Scopul și atribuțiunile sunt :

a) Ținerea evidenței producției lemnului de lucru.

b) Distribuția lemnului de lucru și anume: bușteni, lemn de mină, bile, stâlpi și cherestea (scânduri, dulapi, grinzi, șipci și rigle) precum și lemn de celuloză sub orice formă (lemn rotund, steri de esență foioase și rășinoase), rămășițe și capete de bușteni de rășinoase.

c) Controlul livrării rămășițelor dela fabricarea cherestelei și a capetelor de bușteni de rășinoase, proprii fabricării celulozei către fabricile de hârtie și celuloză.

d) Controlul aplicării prețurilor maxime stabilite de Comisiunea Generală a Prețurilor, pentru lemnul de lucru.

e) Româнизarea exploatărilor și industriilor forestiere pe baza însărcinărilor primite din partea autorităților în drept.

f) Orice alte atribuțiuni care vor fi date OLEMN-ului de către Subsecretariatul de Stat al Industriei, Comerțului și Minelor, în cadrul legii de constituire.

Administrația oficiului este încredințată unui consiliu de administrație format din :

un președinte

trei membri de drept și anume : Administratorul C.A.P.S.-ului, Directorul Direcției Silvice din Ministerul Agriculturii și Domeniilor și reprezentantul Fondului Bisericesc.

patru membri numiți, dintre care unul proprietar de pădure, producător de exploatări, recomandat de Ministerul Agriculturii și Domeniilor și trei reprezentanți ai Industriilor forestiere.

În general Consiliul de administrație are dreptul să săvârșească toate actele de gestiune și administrație pe care le va socoti necesare întru realizarea scopului oficiului, prevăzute de legea

sa organică și de statute. El va putea hotărî facerea tuturor sugestiilor pe care le va socoti necesare pentru bunul mers și dezvoltarea exploatării și industrializării lemnului de lucru.

Intreprinderile care produc lemn de lucru sunt obligate să execute hotărârile luate de Consiliul de administrație al oficiului lemnului, sub sancțiunile prevăzute în legea sus amintită.

REVISTA PĂDURILOR

Maiu—Iunie 1943

- ☐ Fierăstraiele cu motor în pădure de Dr. R. Müller.

Autorul ne documentează asupra în-trebuințării fierăstraelor cu motor la pădure, al căror randament este mult superior lucrului efectuat manual. Raportul între lucrul manual și cel executat de fierăstraiele cu motor este de 30 : 100, iar în producția totală raportul este de aproximativ 44 : 100.

D-sa enumeră apoi directivele date de Reichforstmeister în 1941 cu privire la folosirea acestora în economia forestieră germană.

Incheie arătând în concluzie normele ce pot servi la utilizarea acestor mașini unelte în România.

- ☐ Poleiul în pădurile Basarabiei de Ing. V. P. Negulescu.

În Noembrie 1942, pădurile din Basarabia de mijloc și Sud au suferit mult din cauza poleiului. Pagubele au fost mari, mai ales în arboretele de 40—50 ani și plantațiunile de salcâm de 5—15 ani. Esențele cele mai încercate au fost: salcâmul, carpenul, frasinul, acerinele, plopul, stejarul și teiul. Ulmul a suferit mai puțin.

- ☐ Regenerarea pădurilor față de exploatările intense făcute în timpul războiului de Ing. Const. V. Popescu.

Autorul analizează situația ce s'a creiat și se creiază prin exploatarea intensă pe care o impune economia de războiu. Exemplul din 1916—1919 să ne fie învățătură.

D-sa arată prin câteva propuneri cum am putea face față împrejurărilor de după războiu.

- ☐ Nu numai metoda, dar și aplicarea ei de Ing. I. P. Diaconu.

Autorul face câteva considerațiuni asupra noiei metode adoptate de amenajare a pădurilor de stejar, care dă mână liberă silvicultorului să procedeze la executarea exploatărilor, arătând că rezultatul obținut nu a fost la înălțimea celui scontat.

Metoda ori cât de bună ar fi — fără personal silvic inferior specializat pe deoparte, iar de altă parte prin mărirea sferei de acțiune a silvicultorului — poate cădea ușor în greșală.

D-sa accentuează că efortul trebuie să cadă asupra aplicării metodei.

- ☐ D-l Ing. Dr. G. P. Antonescu răspunde la critica D-lui Ing. Dr. E. Vintilă, adusă la articolul publicat în Revista Pădurilor Nr. 1—2/943 asupra conținutului umidității relative a lemnului în România.

- ☐ Asupra prezenței lapinului în România de elev Ing. silvic Armășescu Sorin.

D-sa face un scurt istoric al acestei specii în România, analizând felul de trai a acestuia, arătând și importanța ce o are lapinul în economia națională franceză.

- ☐ Cronica. Cercul de studii. Recenzii. Informațiuni.

REVISTA PĂDURILOR

Iulie—August 1943.

- ☐ Noi contribuțiuni la sistematica speciei *Quercus pedunculiflora* K. Koch în România de C. C. Georgescu, I. Morariu și P. Cretzoiu.

Autorii prezintă un material documentat asupra sistematicii speciei de *Quercus pedunculiflora* K. Koch.

- **Dispariția stejarului din parcela 61 d., din ocolul silvic Pătrăuții Noi (Bucovina) de Ing. Pașcovici.**

Autorul tratează o chestiune de silvicultură: cum se conduce un arboret amestecat de molid cu stejar și rezultatul la care s'a ajuns — dispariția stejarului — datorită exigențelor diferite pe care le au aceste specii una față de cealaltă.

- **Valorificarea lemnului de carpen în Transnistria de Ing. V. Lisievici.**

Procentul mare de păduri de carpen din Transnistria, a pus problema valorificării acestora. Intrucât armata și populația întrebuințau drept combustibil cărbunele sau alți carburanți, lemnul de carpen a fost întrebuințat în producția sculelor din industria textilă.

Autorul arată care sunt condițiunile tehnice cerute pentru lemnul brut și prelucrat, admise în U. R. S. S. după «instrucțiunile de serviciu ruse și standardul lor din 1940».

- **Dece se înmulțesc delictele silvice de Ing. G. Oprișan.**

Autorul examinează situația delictelor silvice. Se propune mărirea cu încă de zece ori a tarifului din C. S. Aceasta ar fi în măsură să împuțineze numărul delictelor pentru care în prezent se percepe o amendă cu mult inferioară valorii lemnului de pe piață.

- **Asupra ocrotirii și valorificării în regie a vânatului de Ing. silv. V. Cotta.**

Importanța pe care o are ocrotirea și valorificarea în regie proprie a vânatului este tratată în articolul D-sale.

Autorul analizează problemele ce le pune regia proprie în opoziție cu arendarea.

Optează pentru prima formă, exemplificând realizările efectuate în acest domeniu cu cazuri concrete.

Ii dăm perfectă dreptate.

- **Cronică. Cercul de studii. Recenzii. Informațiuni.**

«REVISTA PĂDURILOR»

Septembrie—Octombrie 1943.

-] **Comparație între două metode pentru cubajul arboretelor de Ing. Dr. G. T. Toma.**

Autorul arată rezultatele la care a ajuns prin aplicarea metodei de cubaj a institutului de cercetări forestiere prusian în comparație cu metoda tarifului de cubaj local aplicate unui arboret exploatabil de salcâm.

Volumele rezultate se raportează la volumul real din cubajul după doborîre, ajungând la concluzia că: «Metoda tarifului de cubaj local, conștiincios aplicată, dă cel puțin aceeași precizie ca și metoda institutului de cercetări forestiere prusian, deși este incomparabil mai simplă și mai puțin răpitoare de timp.»

- **Stațiune importantă de Pin Cembra la obârșia Latoriței de Ing. At. Haralamb.**

D-sa stabilește aria de răspândire a Pinului Cembra dela obârșia Latoriței, afluent al Lotrului, luând în considerație faptul că stațiunea acestei specii e în legătură cu regiunile care prezintă urme de glaciațiune.

- **Tăieri succesive — tăieri progresive de Ing. N. Rucăreanu.**

Autorul precizează noțiunile de tăiere succesivă și progresivă, asupra cărora s'a făcut și se face încă confuzie. Mulți consideră acești termeni drept noțiuni distincte. Analizând lucrurile și luând în considerație geneza acestor două noțiuni care e de origine franceză, D-sa ajunge la concluzia că sunt sinonime. Neînțelegerea rezultă din influența cla-

sificării terminologiei germane în materia de tratamente de amenajare, care «deosebesc în cadrul noțiunii de tăieri progresive sau succesive în sens francez două tratamente, corespunzătoare, în parte, noțiunilor franceze de tăieri succesive sau progresive (Schirmschlag) și tăieri quasi grădinarite și în ochiuri (Femelschlag).»

☐ **Relația și corelația de Ing. I. Țuran.**

D-se arată că poate fi aplicată cu folos și în dendrometrie factorul de corelație al lui Pearson și cel de relație al Dr. R. de Montessus de Ballore.

☐ **Relație și corelație de Ing. I. Rucăreanu.**

Se fac unele precizări la articolul «Relația și corelația» al D-lui Ing. I. Țuran.

☐ **Executarea planului și parcellarului de gestiune la pădurile de esențe moi din zăvoaie și ostroave de Ing. Insp. Silv. pens. Șt. Dem. Olteanu.**

Datorită eroziunilor malurilor de către ape, suprafața păuroasă se modifică dela an la an. Pentru a se putea mai ușor recalcula suprafața exactă, D-sa propune executarea unei linii longitudinale care să servească pentru scoaterea materialelor și totodată drept reper pentru noile remăsurări.

☐ **Contribuțiuni la monografia vânătoarească a județului Prahova de Ing. R. Oprișiu.**

Se arată răspândirea în cuprinsul județului Prahova, în care se îmbină cele trei forme de relief șes, deal și munte, a vânatului: util a) cu păr, b) cu pene și a celui răpitor. Sunt deasemenea analizate și condițiunile de vieață a acestuia.

☐ **Cronică. Cercul de studii. Recenzii. Informațiuni.**

VIAȚA FORESTIERĂ

Ianuarie—Iunie 1943.

☐ **Uscarea artificială a lemnului de Ing. A. Mălăescu.**

Intrucât articolul are urmare, vom reveni.

☐ **Când degeră lujerii anuali la părișurile de molid de Ing. N. Pașcovici.**

Se arată feluritele împrejurări care fac ca molidul să sufere de pe urma degerărilor.

☐ **Cultivarea plopilor și sălciilor prin butășire. Institutul pentru Știința Muncii Forestiere (Ifra) din Eberswalde. Prelucrată de Insp. Silvic W. Baak.**

Norme și instrucțiuni referitoare la subiectul de mai sus.

☐ **Construcții în lemn fixate cu cuie de Dr. R. Müller.**

Se arată că metoda întrebuințării cuielelor în construcțiile în lemn care înainte era în discreditare în Germania în favoarea legăturilor cu ajutorul cleiului, a reînviat.

Autorul prezintă câteva texte mai importante extrase după broșura «Holznagelbau» Nr. 6 cu privire la subiectul de mai sus.

☐ **Armele de vânătoare de Ing. C. Dan.**

Redăm în cele ce urmează capitolele despre care se ocupă autorul în documentatul său articol:

— Istoricul și caracteristica feluritelor tipuri de arme de vânătoare.

— Armele reduse pentru tir, răpitoare, etc.

— Ce armă e mai bună, mai necesară și mai practică?

— Cum se apreciază valoarea unei arme cu alice?

— Tirul armei.

☐ **Informațiuni vânătoarești. Cronică. Insemnări. Buletin informativ.**

C. P.

Un deosebit interes prezintă articolul profesorului Emil Pop «Pădurile și destinul nostru național» în care D-sa privește pădurea, ca una din cele mai mari bogății ale pământului.

Întâi, prin facultatea de a se regenera ea rămâne o bogăție eternă și apoi pentru că pădurea, pe lângă utilitatea economică imediată, poate să aibă înrăuriri permanente și determinante asupra unei colectivități omenești cu care conviețuiește.

Pădurea trebuie privită ca un capital de bogăție și frumusețe care traversează milenii alături de om și care poate abate înspre bine sau înspre rău însuși destinul unui neam.

Astfel ne arată rolul covârșitor ce l-a avut pădurea în plămădirea popoarelor contribuind la bună starea colectivă, sporul și stabilitatea etnică, solidaritatea socială, sănătatea fizică și morală, cultura și civilizație.

Vorbind în genere de contribuția ei atât directă, prin capitalul lemn, cât și indirectă prin înrăurirea asupra mediului înconjurător — climă, sol și în deosebi regimul apelor — trece la analiza problemei pădurilor românești atât înainte de 1940 cât și după, când România pierde aproape 22 % din domeniul ei forestier.

Pădurile înstrăinate constituie elementul hotărâtor pentru regimul celor mai multe ape românești și deci și pentru soarta populației traversată de ele.

Din Ardealul răpit pleacă majoritatea apelor. «Cheia apelor românești este astfel în mâna streinilor care oricând, prin defrișări nesocotite pot declanșa dezastrul durabil peste agricultura, naviația și însăși națiunea română.

Ceeace este mai trist e faptul că marea dezastruoasă pentru noi a și început. În munții Rodnei, de exemplu, este în plină desfășurare o despădurire

cum nu s'a mai pomenit. De asemeni în Săcuime, unde se nasc Oltul și Mureșul, lumea este îngrijorată de pustiire.

Iată deci adevăratul rol al pădurii în economia și viața unui popor.

Ar fi de dorit pentru acei, care n'au văzut în pădure decât un pretext de încântare și de reculegere spirituală sau un romantic decor pentru înviorarea trupeză și o imensă bogăție exploatabilă, să facă cunoștință cel puțin cu acest articol pentru a-și completa cunoștințele despre pădure.

— La întrebarea pusă revistei «Care este lovitura cea mai deficilă», D-l C. A. V. Popescu răspunde printr'o serie de glume, ajungând la concluzia că, obișnuit vei nimeri mai adesea vânatul pe care-l vânezi în mod curent.

Mai departe referindu-se la tirul cu glonte, în ceea ce privește problema ochiului, găsește că atâta timp cât ai ochi buni nu ai nevoie de lunetă. Arătând inconvenientele lunetei, în ultima instanță recomandă lunetele ce măresc foarte puțin sau deloc, care corectează însă defectul lor.

— În cadrul rubricii «Discuții» D-l Corax pune problema protecției potârnicilor, vânat care pe alocurea este pe cale de dispariție și în genere într'o continuă diminuare.

Arătând pe rând mijloacele de combatere a dușmanilor ei ajunge la concluzia, că îmbunătățirea condițiilor ei de viață, nu pot veni decât din partea proprietarilor de terenuri, cărora conducerea oficială a vânătoarei nu are decât să fixeze, în concret pentru fiecare ce anume au de făcut pentru protejarea potârnicilor.

Nr. 7.

— În cadrul rubricii «Discuții» D-l Ing. Mircea Băncilă Cugir, la articolul D-lui Dr. Vâlcu. «Pentruce avem puțin vânat la munți» publicat în Nr. 3 din

15 Martie 1943, în care a pus problema pășunatului abuziv în lanțul munților Sibiu, Sebeș-Cugir, Petroșani, arată consecințele grave ale pășunatului atât în mediul forestier cât și al vânatului, indicând modul cum s'ar putea combate această calamitate. Numai Statul ar putea remedia acest lucru, printr'o politică pastorală rațională, satisfăcând în acelaș timp pe lângă interesele silvice și cele ale crescătorilor de vite.

Nr. 8.

În «Economia cerbului» D-l Profesor Botezat face un studiu asupra cadrului și factorilor ecologici ce determină vieța cerbului, arătând raportul lui cu mediul, clima, spațiul, solul, flora și omul.

Vieța, făptura și înfățișarea cerbului fiind în funcție de aceștia, omul, care prin cultura lui transformă condițiunile de vieță, voind a-l menține la înălțimea vigoarei lui, trebuie să respecte condițiunile impuse de natură și mai mult să caute a le îmbunătăți printr'o economie rațională.

În aplicarea culturii cerbului vânătorul cultivator, se va folosi atât de metoda teoretică a științei vânătoarești, care cuprinde condițiunile de producțiune de exploatare. ■

La întrebarea «Care este lovitura cea mai deficilă», D-l Colonel C. Rosetti Bălănescu răspunde:

În genere nu există vânat «greu de tras», ci numai circumstanțe care fac tirul greu. Analizând mai departe, elementele constitutive ale acestuia, referindu-se la păsări, pentru că nu poate fi vorba de vânatul cu păr, ca:

- iuțeala de sbor
- neregularitatea de sbor
- constanța celor două

găsește, Becațina, singura care le îndeplinește pe toate.

Nr. 9.

D-l Mihai Moșandrei, în articolul său «Noui contribuțiuni asupra concursurilor la câmp, a câinilor de aret», prin traducerea studiului D-lui E. Gaudet — francez — dă, detaliate lămuriri asupra condițiilor ce trebuiesc îndeplinite de un câine bine dresat pentru concurs.

Field-treilasurile se împart în două categorii principale: concursuri de mare chetă, sau chetă engleză, rezervată prepelicarilor englezi, setteri și pointeri, și concursurile de chetă franceză sau chetă de vânătoare, ce sunt deschise tuturor raselor de prepeliciari, a căror posibilități răspund mai bine acestei a doua formulă.

Prima categorie, fiind mult prea pretențioasă are mai mult un caracter sportiv, a doua, mai mult practic și nu urmărește decât evidențierea calităților, necesare câinelui în acțiune de vânătoare.

D-l Ing. silvic N. Nascu găsește bine venită «Prelungirea epocii de împușcare a caprelor negre», până la 31 Decembrie, prin deciziunea ministerială publicată în Mon. Of. Nr. 176 din 1943, întrucât cota anuală stabilită pentru împușcare, fiind de cca. 40% mai mare ca în anul trecut, nu ar fi putut fi recoltată în condițiunile vitrige de astăzi.

Prelungirea sezonului dă ocazie vânătorului să meargă de mai multe ori pe teren, implicit să stea mai mult în ținuturile caprelor, dând în acest mod și mai puține ocazii braconierilor să-și profeseze meseria.

«REVISTA VÂNĂTORILOR»

Nr. 6

D-l G. Scioșteanu face un necrolog al aceluia ce a fost profesorul Dr. C. Andronescu, un distins om de știință, dar și un pasionat vânător.

Prin moartea lui vânătorimea română pierde un sincer îndrumător și prieten.

□ Vânătorimea noastră și câinii de vânat de D-l Mihai Moșandrei. Autorul pune în discuție această problemă importantă a câinilor de vânătoare care cere neapărat o soluționare.

□ D-l Lt. Col. Schneider-Snyder Roland tratează despre «Carabine Mauser».

□ În jurul existenței elanului în România de profesor E. Botezat.

Se revine cu unele documentări la articolul scris de D-sa în numărul trecut al revistei despre același subiect.

□ Versurile și schițele cu subiect vânătoresc sunt semnate de prof. Dr. C. Andronescu, Al. Cazaban, D. Meleghie, Remer Anselme, Z. Ionescu Claus.

□ Din literatura streină cinegetică găsim «Vânătoare de tigrii la Maharadjahul din Mysore» de Iohn Hagenbeck tradus de D-l maior V. Voiculescu.

□ Discuții vânătoarești. Informațiuni.

Nr. 7.

□ Vânătorul și trăgătorul de prof. E. Botezat.

Se definește noțiunea de trăgător și vânător care nu trebuiesc confundate în interesul economiei vânatului.

□ Intensificarea culturii fazanului în regiunea de Vest a Țării de ing. Sabin Pelle.

Datorită multiplelor cauze care au înrăutățit stațiunea pentru prepelițe, potârniche și sitari se explică împușinarea acestora.

Condițiunile de traiu ale fazanului sunt în mare măsură îndeplinite așa că acest fel de vânat a reușit să se mențină. Prin acțiunea de ajutorare a omului și ținând seama de sol, climă, hrană, peisaj și liniște se poate ajunge la o reușită intensificare a culturii fazanului în această regiune.

□ Sub semnătura D-lui Lt. Col. Schneider-Snyder-Roland găsim articolele despre: Platine demontabile, arme cu țevi suprapuse și păstrarea trofeelor.

□ D-l G. Scioșteanu evocă amintiri din tinerețe cu prilejul pândei «La vulpărie».

□ Vânătorii noștri și creșterea câinilor de aret.

O problemă debătută de D-l I. Ștefănescu care face câteva propuneri referitoare la subiectul de mai sus.

□ «Un Moldovan» semnează articolul «O pândă la porci».

□ Din literatura cinegetică streină este redat un fragment având titlul «O vânătoare de lupi în Canada» de I. Hagenbeck trad. de D-l maior V. Voiculescu.

□ D-l Dr. Savu Timariu medic veterinar tratează despre «Coenuroza și echinococoza la animalele de vânat.»

□ Discuții vânătoarești. Informațiuni.

Nr. 8.

□ D-l Mihai Moșandrei prezintă cititorilor neamul «Bracilor» care cuprinde nu mai puțin de 12 varietăți împărțite fiecare după țările de origine; Spania, Franța, Germania și Italia.

În numărul de față descrie, Bracul spaniol, Bracul german și Bracul italian.

□ Constatând împușinarea progresivă a prepeliței în terenurile noastre, datorită în cea mai mare parte, acelor vânători care nu urmăresc decât câștigul bănesc, D-l George Scioșteanu, prin «Gânduri la deschiderea sezonului de vânătoare» se adresează celeilalte categorii de vânători, invitându-i să renunțe la «suta de prepelițe» pe zi, ocrotind oarecum acest vânat al cărui număr descrește din an în an tot mai mult.

Totodată atinge și chestiunea scumpirii excesive a articolelor de vânătoare,

datorită și aceasta lipsei unui control riguros din partea organelor competente.

□ Arma cu țevi scurte nu formează o noutate — constată D-l Lt. Col. Schneider-Snyder Roland

Pentru distanțe de 100—150—200 — 250 m., la țevile ghintuite corespunde o lungime de 450—500 mm.

Lungimea țevelor cu alice, indiferent de calibru, la arme scurte cu două și trei țevi, variază între 500 și 550 — 600 mm.

În genere pulberile cu ardere brizantă permit arme cu țevi scurte.

Nr. 9.

□ Continuând, neamul «Bracilor», în acest număr D-l Mihai Moșandrei ne prezintă, Bracul francez, Bracul Dupuy și Bracul albastru.

□ D-l Lt. Col. Schneider-Snyder Roland, făcând expertiza unui drilling spart arată cauzele, ce ar putea produce spargerea unei arme și anume:

— presiunea prea mare a încărcăturii de asvârlire,

— materialul defectuos al țevelor și inchițătorului

— dimensionarea prea slabă a acestora; un procedeu greșit al fabricației.

— corpurii străine ajunse în canalul țevei.

Pentru a putea stabili cauzele spargerii va fi nevoie de colaborarea următoarelor experți: — un balastician, un melalurg și un armurier.

Expertiza însă, va fi absolut corectă numai atunci când va avea la dispoziție laboratorul unui institut, sau a însăși uzinelor productive.

□ D-l Dr. Savu Timariu ne prezintă «ciuma fazanilor» arătând cauzele imbolnăvirii, imbolnăvirea, simptomele boalei, lecuirea, precum și prevenirea; într'un cuvânt evoluția maladiei.

Boala neavând nici un remediu propriu, nu ne rămâne decât izolarea pieșelor bolnave și prevenirea ei.

FORSTWISSENSCHAFTLICHES CENTRALBLATT u. THARANDTER FORSTLICHES JAHRBUCH

Caietul 4

Redacția revistelor ne face cunoscut că din motive de economie a războiului cele două reviste forestiere vor apare dela 1 Aprilie 1943 într'o singură «ediție comună de război». Revista va apare trimestrial și va fi condusă de d-nii prof. Dr. Rubner, Tharandt și Dr. Vanselow, München.

Die Unterabteilung de Forstmeister Dr. Wilhelm Mantel, Berlin.

În Germania urmează a se introduce o administrație silvică unitară, și ca atare se studiază și unificarea diferitelor regulamente, norme și circulări. Autorul susține părerea că ar fi greșit de-a decreta instrucțiunile unei provincii ca valabile pentru întreaga țară, ori cât de complete ar fi ele și crede că este necesar a se studia particularitățile și experiențele câștigate prin diversele regulamente în special a celor de amenajare, pentruca printr'o fericită combinație să se clădească o normă generală.

O noțiune cu diverse interpretări de sens și norme este aceea a *parcelei* (Unterabteilung) — care de fapt reprezintă baza tuturor lucrărilor de amenajament.

Autorul își propune, ca atare, să aducă o contribuție la studiul noțiunii de *parcelă* pentru a servi la compunerea viitoarelor instrucțiuni de amenajare.

În adevăr fiecare provincie germană, cunoaște alte norme privitoare la parcelă. Astfel în Baden, Bavaria, Braunschweig, Ostmark, Turingia și Württemberg este curentă noțiunea de «subparcelă», pe când în Prusia și Saxonia, cea de «parcelă».

Suprafața ei minimală variază dela 1,0—5,0 ha.

Criteriile pentru crearea parcelei variază în diversele regulamente. Pentru unele provincii au solul, vârsta, esența, tratamentul și amestecul o importanță, în Ostmark se pune preț în general pe un tratament diferit, în Turingia arboretele unitare formează parcele, etc. etc.

Insemnarea pe harta și marcarea parcelei pe teren, diferă mult, întrebându-se în acest scop toate metodele cunoscute.

Autorul studiază în continuare scopul formării parcelei și premisele care duc într'acolo, proprietățile parcelei, *tehnica formării parcelei* și în concluzie stabilește că :

1. Parcela este o porțiune de pădure unitară din punct de vedere silvic, de o durată nelimitată și care formează ultima celulă a împărțirii administrative.

2. Scopul formării parcelei este asigurarea unor unitare măsuri de gospodărie silvică și pentru a forma o unitate pentru o ușoară contabilizare.

3. Parcela trebuie să întrunească următoarele proprietăți :

- a) Să fie cât de uniformă, adică să fie compuse din arborete ce se pot încadra într'un sistem comun de gospodărie, ca atare să aibă pe cât posibil aceeași consistență și aceeași clasă de fertilitate.

- b) Să fie independentă din punct de vedere administrativ și

- c) din a) și b) rezultă că parcela este o unitate cu caracter permanent.

Tehnica formării parcelei este traducerea în practică a întregului studiu și comportă lucrări taxatorice dificile, care pentru a deveni unitare autorul preconizează că acei însărcinați cu astfel de lucrări să urmeze cursuri teoretice și practice speciale, pentru o uniformizare a acestor taxațiuni ce variază atât de mult în raport cu elementele lor componente.

□ *Ergebnisse der Bayerischen Durchforstungsversuche* de K. Vanselow. (Rezultatul răriturilor aplicate la arboretele de molid, de către Institutul de Cercetări forestiere bavareze).

Institutul de cercetări forestiere din München, studiază începând din anul 1870, influența diferitelor grade de rărituri asupra creșterii în masă și valoarea arboretelor de molid. O altă serie de piețe de experiențe are menirea să arate deosebirea în ce privește dezvoltarea arboretelor provenite pe cale naturală din însămânțări și cele pe cale artificială din plantațiuni.

Răriturile executate au 3 gradațiuni A. B. și C.

La A. o răritură foarte moderată prin extragerea arborilor complect dominați, cu coronament deperisant sau chiar încă viabil.

La B. se extrag arborii dominați, cu un coronament în parte sub masiv, cea mai mare parte a arborilor ce au coronamentul dominat și o parte a arborilor codominați.

La C. o răritură forte, la care se extrage pe lângă cele arătate la A. și B. încă și arbori dominați, astfel că se formează grupe de arbori dominați.

Rezultate : 1. La răriturile de gradul B. și C. se ridică ceva înălțimea medie.

2. O consecință sigură a unei rărituri mai forte este o creștere a diametrului mediu ce se mărește proporțional cu intensitatea răriturii.

3. În răriturile de gradul B. și C. scade suprafața terieră comparativ cu gradul A, la B, cu 12⁰/₁₀ și la C cu 22⁰/₁₀. În schimb crește volumul produselor anticipate cu circa 44⁰/₁₀ la gradul B și cu 77⁰/₁₀ la gradul C.

4. În tot timpul cercetărilor se poate constata o creștere proporțională a suprafeței teriere cu gradul de intensitate a răriturilor.

5. Creșterea masei lemnoase este și ea proporțională cu gradul de răritură, reprezentând la gradul B 102 0/0, iar la C. 103 0/0 în raport cu A.

6. S'a constatat că valoarea calitativă a arboretului crește atât la B, cât și la C cu câte 10 0/0, de unde rezultă că este foarte recomandabil acest grad de răritură.

7. În ce privește dezvoltarea și producția lemnoasă a arboretelor provenite

pe cale naturală și artificială, se constată că arboretul provenit din însămânțări reușite, suferă până la vârsta de 30—40 ani din cauza stingheririi reciproce a elementelor cunoscute prea des. Dacă însă se intervine prin operațiuni culturale, atunci arboretele ce au stagnat în creștere, își revin și după 1—2 decenii nu se mai poate constata nici o deosebire între arboretul provenit din plantațiune și cel din însămânțare naturală.

I N F O R M A Ț I U N I

□ In M. Of. Nr. 241 din 14 Octomvrie 1943 a apărut decretul Nr. 2688 din 6 Ocromvrie 1943, dat de către Conducătorul Statului prin care se numește d-l ing. insp. g-ral silv. Ilie Dan în calitate de administrator general al Fondului Bisericesc ort. rom. din Bucovina în locul d-lui ing. consilier silv. Dr. Silviu Dimitrovici.

□ Prin decizia Eforiei Fondului Bisericesc dată în ședința sa din 19 Noemvrie 1943 se numesc :

— Șef al Serviciului silvic și girant al Serviciului minelor și băilor d-l ing. insp. g-ral silv. Aurel Voloșciuc.

— Șef al Serviciului comercial d-l ing. insp. silv. Ștefan Gârbu.

Serviciul de control se modifică precum urmează :

Inspector de control general d-l ing. consilier silv. Dr. Șilviu Dimitrovici, care inspectează în mod provizoriu și circumscripția VI-a (ocoalele silvice : Jucica, Revna, Codrul-Cosminului, Cuciuur-Mare, Pătrăuți pe Suceava și ocolul agricol-piscicol Cozmeni).

Circumscripția I-a de inspecție d-l ing. subinspector silvic Gheorghe Sofronie (ocoalele silvice : Dorna Candrenilor, Vatra-Dornei, Iacobenii, Cărlibaba, Băile Vatra-Dornei, minele și băile Iacobenii).

Circumscripția II-a de inspecție, d-l ing. subinsp. silv. Vasile Șcraba (ocoalele silvice : Pojorâta, Breaza, Vama, Moldovița și Argel).

Circumscripție III-a de inspecție, d-l ing. insp. g-ral silvic Victor Țurcanu (ocoalele silvice : Stulpicani, Ostra, Fra-

sin, Gura cu Mănăstirea Humorului și Ilișești).

Circumscripția IV-a de inspecție, d-l ing. insp. g-ral silvic Ioan Antimovici (ocoalele silvice : Solca, Marginea, Codrul-Voevodesei, Vicovul de Sus, Frătăușii-Nouii și Ciudeiu).

Circumscripția V-a de inspecție : d-l subinsp. silv. Dumitru Obadă (ocoalele silvice : Putna, Straja, Falcău, Brodina și Seletin).

Inspector pentru fabricile de cherestea : d-l ing. șef silvic Ioan Ratan.

Transferări în serviciul exterior :

În aceeași ședință, Eforia Fondului Bisericesc a hotărât transferarea în interes de serviciu a d-lui ing. silvic Vasile Oprescu dela ocolul silvic Marginea la ocolul silvic Cărlibaba, și a d-lui ing. Constantin Băncescu dela ocolul silvic Codrul-Cosminului la ocolul silvic Marginea.

Administrația ocolului silvic Jucica va fi în mod provizoriu girată de d-l ing. silvic Alexandru Tarnavski, șeful ocolului Revna, iar Administrația ocolului silvic Codrul-Cosminului va fi girată de d-l ing. Liviu Strătescu, șeful ocolului silvic Cuciuur-Mare.

□ In cadrul nouilor măsuri de organizare ale Administrației Fondului Bisericesc, s'a hotărât ținerea de conferințe lunare cu d-nii inspectorii de control și săptămânale cu d-nii șefi de servicii, pentru o mai bună documentare a serviciilor din centrală și o coordonare a lucrărilor de executat.

S'au pus în studiu următoarele proiecte de instrucțiuni :

- pentru administrarea fabricelor,
- pentru angajarea și executarea lucrărilor de exploatare,
- pentru complectarea regulamentelor de administrație a ocoalelor,
- pentru vânzarea tuturor produselor Fondului,
- pentru întocmirea inventarului patrimonialului Fondului,
- pentru studierea măririi procentului de lemn de lucru la foioase și înființarea unei fabrici de foioase,
- pentru organizarea contabilității Fondului Bisericesc la centrală și la unitățile exterioare.

□ Prin decizia Eforiei Fondului Bisericesc din 20 Noembrie 1943 a fost numit pe data de 1 Decembrie 1943 ca ing. silvic stagiar d-l Mihai Gavală, diplomat al Școalei Politehnice din București-

□ Comisiunea de numiri și înaintări compusă din d-nii:

Președinte: Efor Simion Simu, cons. silvic,

Membrii: Ing. Ilie Dan, Administrator general al Fondului Bisericesc, ing. Ștefan Gârbu, inspector silvic,

Secretarreferent: Ing. Victor Pașcovici, insp. silv. Comisiunea și-a început lucrările luând în studiu propunerile Serviciului Personalului cu privire la numirea și înaintarea personalului administrativ a Fondului Bisericesc.

□ În ședința Eforiei Fondului Bisericesc din 19 Noembrie 1943 s'a hotărât punerea în retragere pentru limită de vârstă a d-lui ing. insp. silvic Victor Pașcovici, șeful Serviciului Personalului, cu data de 1 Martie 1944 pentru a-și aranja drepturile la pensie, iar în ședința Eforiei Fondului Bisericesc din 25 Octombrie 1943 s'a hotărât punerea în retragere pentru limită de vârstă a d-lui Ioan Bilețchi, șeful Serviciului Contabi-

lității cu data de 31 Martie 1944 pentru a-și aranja drepturile la pensie.

□ În Mon. Of. 267 din 15 Noembrie 1943 a apărut Decizia Ministerială Nr. 159332 prin care se institue o comisiune pentru întocmirea proiectului de lege pentru organizarea Fondului Bisericesc religionar din Bucovina.

Comisiunea ce funcționează pe lângă Ministerul Economiei Naționale este compusă din d-nii: V. P. Pastia, consilier la Curtea de Apel din București, ca președinte, Alexandru Isopescu șeful Serviciului contencios al Fondului Bisericesc din Bucovina, D. Grozescu director în Ministerul Agriculturii și Domeniilor, Aurel Popa secretar general la Ministerul Culturii Naționale și al Culetelor.

Comisiunea și-a început lucrările cu legând timp de o săptămână datele necesare puse la dispoziție de Administrația Fondului Bisericesc și-și continuă lucrările în Capitală, având misiunea de a le încheia în termen maxim de 20 zile dela constituirea ei.

Sperăm că cel puțin de astă dată se va întocmi o lege cu avizul funcționarilor de specialitate dela Fond, care va corespunde nevoilor sale.

□ Prin decizia Eforiei Fondului Bisericesc Nr. 27625/43 din 15 Septembrie 1943 s'au aprobat noile instrucțiuni de funcționare a serviciului de control extern din Administrația Fondului Bisericesc care cuprinde:

A) Controlul general și B) Inspectorii de control.

A) Controlul general se execută de inspectorul de control general, în numele Administratorului Fondului Bisericesc, asupra tuturor unităților și organelor din serviciul exterior și se referă asupra modului de aplicare a tuturor legilor, regulamentelor, normelor, instrucțiunilor în vigoare, asupra modului

cum se efectuează paza pădurilor, cum se păstrează și se întreține întreaga avere mobilă și imobilă a Fondului, asupra lucrărilor de întocmirea și aplicarea amenajamentelor, asupra lucrărilor de exploatare, regenerare și ameliorare, de valorificarea și comercializarea produselor forestiere precum și asupra rezultatelor obținute și în general asupra întregii activități a unităților și personalului din serviciul exterior.

Inspectorul de control general este șeful inspectorilor de control și are misiunea de a supraveghea și controla executarea controlului conform ordinelor în vigoare.

B) Atribuțiunile inspectorilor de control.

Inspectorii de control sunt organe de îndrumare, coordonare și control și în același timp elemente consultative asupra măsurilor necesare generale de luat pentru bunul mers al administrației, având îndatorirea de a-și exercita competențele asupra lucrărilor de ordin administrativ, tehnico-silvic, comercial și financiar, fiind răspunzători de întreaga activitate a unităților atât de birou cât și de teren.

Inspectorii de control nu pot fi gestionari și nici însărcinați cu executarea de lucrări tehnice și ad-tive incompatibile cu atribuțiile lor de control.

Controlul este preventiv și represiv.

□ Programul de împăduriri și operațiuni culturale prevăzut pe anul 1943.

Serviciul tehnic a pus în aplicare următorul program de împădurire pentru anul în curs:

1. Complectări prin însămânțări atât în arboretele tinere cât și

sub masiv 65.79 ha

2. Plantațiuni 1338.10 ha

Total: 1403.89 ha

S'au pus la dispoziție în acest scop 8.839.100 pueți de molid, braț, larice, stejar, fag, ulm, arin negru, plop canadian și salcâm.

În pepinierile permanente și volante cu o suprafață totală de 43.4327 ha s'a însămânțat următoarele cantități de semințe: molid 1723.8 kg. braț 420.8 kg. pin 10.1 kg., larice 10.1 kg. frasin 160.0 kg. salcâm 8.0 kg. arin negru 15.5 kg. ulm 0.5 kg. stejar 58.4 hl. și plop canadian 55.000 butași.

Pentru diversele degajări și operațiuni culturale s'a prevăzut suma de lei 5.214.960.

□ Secția de amenajare a revizuit în vara acestui an ocoalele silvice: Brodina, Vicovul de Sus, Frătăuții-Noui, Cucurul-Mare și Codrul-Cosminului cu o suprafață totală de 23724.55 ha.

Condițiunile în care s'a lucrat au fost deosebit de grele mai ales din cauză că personalul tehnic specializat a fost în parte concentrat.

□ În ședința Eforiei Fondului Bisericesc din 25 Octombrie 1943, s'a hotărât să se acorde un fond de 100.000 lei pentru Căminul Politehniceii din București și 400.000 lei pentru scopurile didactice ale Facultății de Silvicultură de pe lângă aceiași Politehnică.

Totodată s'a mai hotărât majorarea burselor acordate de către Fondul Bisericesc studenților Facultății de Silvicultură dela lei 4.500 la lei 7.000 lunar cu începere dela 1 Septemvrie 1943.

□ Întreprinderile INCOMA, ing. C. Manoliu a donat pentru redacția revistei Bucovina Forestieră o frumoasă garnitură completă de birou.

Administrația Fondului Bisericesc i-a trimis următoarea scrisoare de mulțumire:

Către
Întreprinderile C. MANOLIU

Cernăuți
Str. Petru Rareș 45

Avem onoarea a Vă confirma primirea mobilierului trimis de Dv., oferit în mod gratuit pentru redacția revistei «Bucovina Forestieră».

Cultura pădurilor trebuie să fie în permanentă concordanță cu exploatarea și industrializarea produselor lemnoase pentru a se menține și permanentiza prețioasele noastre rezerve lemnoase.

Gestul Dv. nobil este cu atât mai mult prețuit, cu cât suntem convinși că pornește din convingerea că trebuie făcut totul pentru a duce lupta pentru pădure la bun sfârșit, spre binele Patriei și al nostru al tuturor.

«Bucovina Forestieră» mulțumește și pe această cale d-lui inginer C. Manoliu pentru frumosul d-sale gest.

□ Pentru susținerea revistei noastre au contribuit cu sumele de mai jos următoarele firme și comercianți cărora le aducem mulțumiri :

Câte 5.000 lei : Soc. Letea Bacău, Soc. Bucovina, Soc. Titan Nadrag Calan.

Câte 3.000 lei : Bârtoi Mihai, Soc. A. R. Soned, Ing. Zamfirescu, Industria Silvică Crasna Ilschi, Întreprinderile Bodor și Filipescu, Industria Română de Chereștea.

Câte 2.000 lei : Coroamă Gavril, I. și Z. Bărbulescu, Ioan Tâmpescu, Radu I. Mirea, Crețan Vasile, Curta Aurel, Trușin Gheorghe.

Câte 1.500 lei : Dr. O. Lunguleac.

Câte 1.000 lei : A. Zaharia, Ștefan Corlașan, Adrian Avramide, ing. M. Chiraș, Balan Iuliu, Direcția silvică U. D. R. Oravița.

□ S-au primit la administrația revistei «Bucovina Forestieră» următoarele abonamente pe anul 1943 dela :

Domeniul Coroanei București, personalul ocolului silvic Iliești 2100, precum și dela d-nii :

Dr. Sbiera Remus, Dr. Popescu Ioan, ing. Rușcior Ion, ing. Florescu Ilie, ing. Iurcu Silviu, ing. Leon Gheorghe, ing. Titus Comes, Școala de Brig. silvici Chișinău, ing. Ene Mircea, ing. Ghelmeziu Nicolae, ing. Emanoil C-tin, ing. Brețcanu N., ing. Rădeseu Oprea, ing. Rucăreanu N., prof. Petre Toma, Verona Paul, Dr. R. Grigorcea, ing. Leon Holca, ing. T. Ivanovici, Maior Pop, Andrei Busuioc, Hărășteanu Alexandru, A. Gh. Dinescu, ing. Gh. Țins, ing. Sterba Iosif, Florescu Gh., căpt. Podoleanu, ing. Pop Ion, ing. V. Bârtoi, Lt. Av. Florescu Grigore, ing. C. Fedeleş, ing. Gh. Toma, ing. D. D. Ionescu, ing. Alexandru Săvulescu, student ing. B. Filibiu și student ing. Z. E. Baben.

Fondul bisericesc ort. rom. din Bucovina

BĂILE VATRA-DORNEI

**Stațiune balneo-climatică
 internațională cu stabilimente
 de băi complet renovate,
 modernizate și mărite.**

**Rivalizează cu cele mai cunos-
cute stațiuni balneare din apus.**

**Altitudine 804 m. climă subal-
pină fără curenți și umiditate.**

Sezon 1 Iunie — 30 Septembrie

1. BĂI DE ACID CARBONIC SI CARBO.FERUGINOASE NATURALE :
vindecă și sunt eficace la toate bolile de inimă, ale aparatului circulator, în
maladiile sistemului nervos, în Basedow, în anemii, convalescențe.

2. BĂI DE NĂMOL : reumatisme, nevralgii, maladii genitale femeiești
cronice, insuficiențe ovariene, sciatică, obezitate feminină, etc.

3. Instalațiuni complete pentru HIDROTERAPIE și MECANOTERAPIE
ZANDER-HERZ.

4. O instalație modernă pentru ELECTOTERAPIE : băi de lumină, băi
electrice, electrocardiograf, înaltă frecvență, infraroșii, ultrascurte, etc.

5. Cura de băut cu izvoare radioactive. IZVORUL „POIANA-NEGRI”
cu apă alcalină, antitartritică și diuretică.

„Fabrica de Hârtie și Mucava Piatra-Neamț“

S. A. R. Piatra-Neamț

Centrala: BUCUREȘTI-I, str. Matei Millo 10

Telefon : 5-8796 și 3-3805

Adresa telegrafică : Hârtiapiatra Piatra-Neamț.

Telefonul fabricii : 52

Cont la C.E.C. : Nr. 77091 Cont de virament : Nr. 28 la B. N. R. Piatra-Neamț

Cont curent : la Banca Românească, Piatra-Neamț.

FABRICA PRODUCE :

Secția hârtie : Hârtie de tipar albă, plană, nesatinată dela 50 gr. m. p. în sus

Hârtie pentru edițiuni albă, neîncleită satinată sau nesatinată plană.

Hârtie de scris, albă încleită, satinată, plană sau în suluri.

Hârtie de scris albă, încleită, satinată în topuri,

Hârtie pentru cărți școlare, neîncleită, satinată. sau nesatinată, albă sau chamois (gălbuie) numai dela 56 gr. m. p. în sus, plană.

Hârtie brună încleită, nesatinată, plană sau în suluri.

Secția cartoane : Carton duplex velin, alb, stratul superior conținând celuloză înălbită.

Carton duplex velin colorat deschis, stratul superior, conținând celuloză înălbită.

Carton triplex velin, alb, stratul superior, conținând celuloză neînălbită.

Idem colorat.

Carton «Duplex» roșu-gris, tip cutii «Regale».

Carton de mașină alb-brun și gris.

Secția cartoane dure : „Presspan“, „Glanzpappe“, „Carton Marmorat“, „Jaquard“, „Brandpappe“, „Carton pentru geamandane“, „Matrițe“, „Gelenk pappe“, „Vorderkappen“, „Hinterkappen“ „Brandsohlepappe“.

Secția pielărie : «Talpin» (Kunstsohle).

Produsele fabricii se vând numai prin :

„Oficiul de Vânzare de Hârtie“ S. A. R. București,
str. Matei Millo Nr. 10.

Adresa telegrafică : Hârtie București

Telefon Nr. 3-2310.

Depozitul de cherestea

„ARDEALUL“

ANDREI BUSUIOC

PLOEȘTI

Bariera Văleni Nr. 132

Firma înregistrată la Nr. 7859 din 1940

TELEFON | Birou 1768
| Domiciliu 1686

„MUREȘUL“

V. Nicolescu & I. Mănescu

PLOEȘTI, str. Văleni Nr. 130

Telefon Nr. 1941

Firma înmatr. of. reg. Com. la Nr. 853/941 Ploești

Depozit de cherestea asortat în permanență cu materialele de construcție și tâmplărie în toate esențele, ca brad, molift, stejar, ulm, frasin, fag, tei, placaje, carton asfaltat și țiglă.

PREȚURILE DE VÂNZARE

CELE MAI AVANTAJOASE.

Apa minerală „POIANA-NEGRI“

Proprietatea Fondului Bisericesc

RADIOACTIVĂ

Apă de masă excelentă, recomandată de cei mai renumiți medici, are o compoziție similară cu mult cunoscuta apă minerală „Giesshübler“.

Este foarte gustoasă, dacă se întrebuintează în amestec cu vin și siropuri de fructe. Nu colorează vinul.

ANALIZA IZVORULUI:

executată în Institutul de chimie al Universității din Cernăuți

Sulfat de potasiu	0'0273	□	Bicarbonat de magneziu	2'5373
Clorură de potasiu	0'4756	□	Bicarbonat de mangan	0'0456
Clorură de sodiu	0'2854	□	Fosfat de calciu	urme
Bicarbonat de sodiu	5'8644	□	Anhidridă silicică	0'8327
Bicarbonat de litiu	urme	□	Anhidridă carbonică	23'9874
Bicarbonat de calciu	11'5864	□	Substanțe organice	0'0568
Bicarbonat de stronțiu	0'0243	□	Reziduu fix	15'1402
Bicarbonat de fier	0'4683	□		

„BRADUL“

DEPOZIT DE CHERESTEA DEPOZIT DE CIMENT, ȚIGLĂ
și și
MATERIAL DE CONSTRUCȚIE CĂRĂMIDĂ

ANA GROZĂVESCU

Str. Cernei 7

ORȘOVA

Telefon Nr. 7

SLAVICI-DIMITRIU GHEORGHE

DEPOZITE DE CHERESTEA MATERIALE DE CONSTRUCȚIE
ȘI CEREALE

„Com. ALACI“

BĂLȚI, Strada Visarion Puiu No. 32

Manuscrisele precum și cărțile și periodicele pentru recenzii se vor trimite pe adresa : «Bucovina Forestieră», str. I. Flondor Nr. 30, Cernăuți.

ABONAMENTUL :

In Țară :		In străinătate:
Pe an	300 Lei	Pe an 600 Lei

Cererile de abonament se vor trimite pe adresa : «Bucovina Forestieră», str. Iancu Flondor Nr. 30, Cernăuți.

Plata abonamentelor se face la C. E. C., contul Nr. 35.357.

TIPOGRAFIA MITROPOLIEI BUCOVINEI

4222